

КАНІКУЛИ

Фото Олександра СЕРОГО (Українформ).

Путівки дитячі — відповідальність доросла

Цього року юних курортників в Україні приймають 13 781 дитячих оздоровчих установ. Як стало відомо в Державному комітеті сім'ї та молоді, тільки в червні в дитячих оздоровництвах побувало більш як 900 тисяч школярів.

А тим часом Генеральна прокуратура України майже в усіх регіонах країни виявила порушення під час розподілу путівок, зокрема до Міжнародного дитячого центру «Артек». До відповідальності притягнуто 136 службових осіб. Загалом Генпрокуратурою від початку року порушено понад 700 кримінальних справ. Із них 80 відсотків направлено до суду, а це вдвічі більше, ніж за такий самий період минулого року.

На знімку: діти, які відпочивають у першому літньому спортивно-оздоровчому таборі для безпритульних «Республіка Ланжерон» в Одесі, встановлюють намет.

ОФІЦІЙНО

Ще 1,2 мільйона тонн

Україна планує закупити в Казахстані близько 1,2 млн. тонн зерна за орієнтовною ціною 600—750 грн. за тону з урахуванням транспортних витрат та НДС. Про це повідомив журналістам Прем'єр-міністр України Віктор Янукович в Астані за підсумками учорашньої зустрічі з Президентом Казахстану Нурсултаном Назарбаєвим, передає «Інтерфакс-Україна».

Вибирати треба вміти, щоб потім не скаржитися

«Чому Україна тупцює на місці і так мало в суспільстві позитивних зрушень?» — з таким дещо пафосним запитанням звернувся до учасників «круглого столу» з проблем українського виборчого законодавства народний депутат Анатолій Матвієнко, відкриваючи його роботу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Прем'єра рубрики: ± ЖУРНАЛІСТ

Тема свободи слова залишається на порядку денному. Їй були присвячені й парламентські слухання. Але ними не обмежилася й не завершилася дискусія. А якими мають бути самі журналісти? Якими їх хочуть бачити і знати наші громадяни? Зрештою, як і якими готують у навчальних закладах України майбутніх літописців? Розпочинаємо розмову міркуваннями Володимира ЗДОРОВЕГИ на 12-й стор.

Мал. Бориса ХЕННИКА — цитується за виданням «Преса і вибори» (Другий міжнародний конкурс карикатур 2002).

Пріоритетних аеропроєктів стане більше

Україна і Росія закріпили міжурядовою угодою розширення співпраці в галузі авіабудування. Український та російський віце-прем'єри Віталій Гайдук і Борис Альошин у Києві підписали додаток до угоди між країнами в галузі авіабудування від 1997 року. Документ передбачає занесення до пріоритетів співпраці в галузі авіабудування проєктів створення нових навчально-бойового літака Як-130 і регіонального Ан-140.

Згідно з міжурядовою російсько-українською угодою 1997 року про співпрацю в розробці, виробництві, поставці та експлуатації авіатехніки, основні напрями співробітництва включають,

У НОМЕР

зокрема, спільне створення і серійне виробництво літаків Ан-70, Ту-334, Ан-140, Ан-124, Ан-74, Ту-324, Бе-200, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Теракт у Моздоку

Президент України Леонід Кучма в телефонній розмові з Президентом Росії Володимиром Путіним висловив свої співчуття у зв'язку з трагедією в Моздоку. Леонід Кучма рішуче засудив терористичний акт у Моздоку, що призвів до людських жертв.

Глава української держави також подякував російському колезі за підтримку в зерновому питанні, зокрема, у зв'язку з рішенням виділити Україні 1 млн. тонн зерна у вигляді товарного кредиту.

(Закінчення на 7-й стор.).

ВРОЖАЙ-2003

Намолочено 6,69 мільйона

Станом на 2 серпня в Україні зернові скошено на площі 5,26 млн. га, обмолочено на площі 4,59 млн. га, намолочено зерна — 6,69 млн. тонн.

В Автономній Республіці Крим, Закарпатській та Одеській областях уже скошено та обмолочено ранні зернові й зернобобові культури на понад 90 відсотків площ. Зерна намолочено найбільше у Криму, Київській, Одеській, Хмельницькій та Миколаївській областях.

Середня урожайність зернових і зернобобових становить 14,4 центнера з гектара. Найвища урожайність на сьогодні у Закарпатській (28 центнерів з гектара), Київській (25,3 ц/га), Львівській (25,2 ц/га), Волинській (23,5 ц/га), Івано-Франківській (22,6 ц/га) та Хмельницькій (21,4 ц/га) областях. Найнижча урожайність у Херсонській області — 7 ц/га; у Миколаївській, Одеській, Дніпропетровській та Запорізькій областях урожайність від 9,3 до 9,8 ц/га, повідомляє УНІАН.

Я ВАМ ПИШУ...

Дорогу пішоходів!

Давайте поміркуємо: для кого збудовано підземні переходи у столиці? Якщо для людей, то чому нині розрахований на пішоходів простір геть заставлений торговими точками? Адже людям важко проштовхнутися, надто якщо перехід веде до метро або швидкісного трамваю. Та й галас який! Виходиш із переходу, неначе побував на футбольному матчі. Гадаю, адміністрації міста час потурбуватися про те, щоб пішоходи могли спокійно пересуватися під землею.

В. ІВАНОВ.

Київ.

Баланс місяця

Про хліб. Насущний та індустріальний

▼
3, 5

Сенсом його життя стала боротьба...

▼
6

Орати чи ділити?

▼
10— 11

Вибирати треба вміти, щоб потім не скаржитися

(Початок на 1-й стор.).
На думку парламента-рія, причина в тім, що немає відповідальної і про-зорої влади. А вирішують це виборці під час голову-вання. Велике сподівання покладають на політичну реформу, однак, зауважив Анатолій Матвієнко, ре-форма має змінити не ли-ше центральну владу, а й органи самоврядування, про що навмисно замов-чується. Тим часом про-зору й ефективну владу передусім гарантує рівень розвинутого самовряду-вання, переконаний на-родний депутат.

Дискусії за «круглим столом» зосередилися навколо видання «Вибор-че законодавство: україн-ська практика, міжнарод-ний досвід та шляхи ре-формування», упорядко-ваного групою авторів, які співпрацюють з Комі-тетом виборців України та громадськими органі-заціями «Лабораторія за-конодавчих ініціатив» і «Школа політичної ана-літики».

Книжка видана за за-

гальною редакцією Євге-на Радченка, який і голо-вував на засіданні. На йо-го думку, українське ви-борче законодавство ціл-ком відповідає міжнарод-ним стандартам, за ви-нятком двох речей: участі громадських організацій у роботі окружних та дільничних комісій і за-бороні прямого фінансу-вання партій під час ви-борчих перегонів. Проте головною ознакою укра-їнських виборів і загаль-ною їхньою бідою є пра-вовий нігілізм і виборців,

і тих, хто ці вибори здій-снює. Отже, проблема не в законодавстві, а в тому, як його застосовують і дотримують.

Законодавчо невір-шеним залишається скла-дання списків виборців та тих, хто має нести за них персональну відпові-дальність: дільнична ко-місія, ради чи ще хтось. Народний депутат Анато-лій Матвієнко поінфор-мував, що профільним комітетом Верховної Ра-ди зареєстровано зако-нопроект «Про реєстр фі-зичних осіб». На його ос-нові і складатимуться списки виборців.

Ці питання також док-ладно розроблено і в за-конопроектах «Про вибо-ри Президента України» та «Про вибори народних депутатів України».

Представлене видання, наголошували учасники «круглого столу», — пер-ша ґрунтовна спроба, котра розкриває можли-вості реалізації громада-нами виборчого права.

Автори завершують дослідження низкою важ-

ливих висновків і реко-мendaцій. Серед них: роз-вести в часі вибори до Верховної Ради України та місцеві вибори або збільшити відведений для голосування термін на до-даткові 2—3 години; обме-жити коло уповноважених осіб, які можуть перебува-ти на виборчих дільницях у день голосування або да-ти їх вичерпний перелік; оптимізувати апеляційний і касаційний порядок ос-карження окремих катего-рій судових рішень.

Анатолій КАРАСЬ.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у жовтні 2003 року

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Провести «День Уряду України» у Верховній Раді України 14 жовтня 2003 року з порядком денним: «Про стан дотримання вимог законодавства та його вдосконалення щодо забезпечення розвитку спорту вищих досягнень та підготовки національних збірних команд до літніх XXVIII Олімпійських та XII Паралімпійських ігор в 2004 році».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підго-тувати аналітичні та довідкові матеріали і подати їх до Верховної Ради України до 11 жовтня 2003 року.

3. Комітетам Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму, з питань бюдже-ту, з питань фінансів і банківської діяльності узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдовідь і проект Постанови Верховної Ради України із зазначеного питання.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.
м. Київ, 10 липня 2003 року.
№ 1083-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у грудні 2003 року

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Провести «День Уряду України» у Верховній Раді України 9 грудня 2003 року з порядком денним: «Про стан забезпечення в Україні встановлених чинним законодавством соціальних, еко-номічних, правових і конституційних гарантій у сфері соціально-го захисту ветеранів праці».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підго-тувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначеного питання і подати їх для вручення народним депутатам України до 2 груд-ня 2003 року.

3. Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів разом з іншими заінтересованими коміте-тами Верховної Ради України узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть подані Кабінетом Мі-ністрів України, підготувати співдовідь та проект Постанови Верховної Ради України з питання, що розглядатиметься на «Дні Уряду України».

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.
м. Київ, 11 липня 2003 року.
№ 1117-IV.

Суддя відхилив касаційні скарги

Верховний Суд Украї-ни відмовився розглядати касаційну скаргу на рі-шення Апеляційного су-ду Києва, який залишив у силі вирок Голосіїв-ського місцевого суду, винесений членам УНА-УНСО за участь у масо-вих заворушеннях 9 бе-резня 2001 року.

Народний депутат Ук-раїни Андрій Шкіль стверджує: судді ВС відхи-лили касаційну скаргу, оскільки вона складена так, що ставить під сумнів рішення суду. Про це **по-відомило агентство «Інтер-факс-Україна».**

Водночас прес-служба партії «Батьківщина», яка входить до складу блоку Юлії Тимошенко, розпов-сюдила заяву, в якій рі-шення Верховного Суду розцінюється як «безпід-ставне і невмотивоване».

Голова судової палати у кримінальних справах

ВС Микола Цетович на прохання «Голосу Украї-ни» повідомив, що рі-шення про відмову витре-бувати кримінальні спра-ви з місцевого суду було прийнято ще 16 липня цього року. До того ж суддя зазначив у моти-ваційній частині, що це рішення не позбавляє ад-вокатів права ще раз звернутися з касаційною скаргою.

Микола Цетович також

сказав, що після ознайом-лення з касаційними скаргами адвокатів Мико-ли Янка та Євгена Ніко-ленка судова палата ухва-лила рішення про витре-бування з місцевого суду кримінальних справ пока-раних членів УНА-УНСО для вивчення по суті. Ос-кільки у скаргах наво-дяться факти, які потре-бують додаткового вив-чення.

Володимир КОРОЛЮК.

ФОТОФАКТ

Десятки праців-ників ВАТ «Інгу-лецький гірничо-збагачувальний комбінат» пікету-ють будинок Київ-ського апеляційно-го господарського суду. Тут розгляда-ється протест за рішенням Київ-ського господар-ського суду про за-борону проведення додаткової емісії акцій ІнГЗК та скасування відпо-відного рішення про збільшення статутного фонду.

Фото Сергія КРИЛАНОВА (Укрінформ).

САМОВРЯДУВАННЯ

Дешевший хліб для міста

У Херсоні почала діяти програма «Муніципаль-ний хліб».

Віднині всі городяни, хто має дохід менш як 100 гривень, купуватимуть «цеглинку» з борошна першого гатунку на 20 копійок дешевше — за 0,76 гривні. Для пільгової акції визначено 22 торго-вельні заклади, обладнані спеціальним електрон-ним устаткуванням. Користувачам видано карт-ки, з яких під час покупки машина «списує» гро-ші.

На втілення програми «Муніципальний хліб» з міської скарбниці виділено 400 тисяч гривень. Певну частку у фінансування вніс Херсонський хлібокомбінат, котрий і випікає стратегічний про-дукт для малозабезпечених.

Алла БРУСИЛОВА.
На знімку: херсонський міський голова Володи-мир Сальдо під час презентації програми «Муніци-пальний хліб» у магазині по вулиці Суворова.

▼

Програм — багато. Зате бракує коштів

Із 58 довгострокових програм, розроблених на Він-ничині, фінансується лише незначна частина. *Проте всі вони є складовою аналогічних державних прог-рам, і їх фінансування передбачено здебільшого за ра-хунок бюджетних коштів. Саме незбалансованість джерел фінансування стала серйозною перепорою у виконанні цих, без сумніву, важливих документів. Та-кої думки дійшли депутати обласної ради під час об-говорення на черговій сесії реалізації в області довгос-трокових програм.*

У немилості опинила-ся одна з найважливіших для аграрного регіону — «Про основні напрями земельної реформи на період 2002—2005 років». Через нестачу бюджет-них коштів передбачені заходи здійснюють за спонсорські надходжен-ня. Їх, щоправда, теж не густо. Тому й довелося відкласти на невизначе-ний час низку землевпо-рядних робіт: консерва-цію малопродуктивних земель, розмежування земель комунальної та державної власності, землеустрій нових госпо-дарств тощо. Коштів бракує навіть на те, щоб виготовити державні ак-ти власності на землю. Їх

більше, ніж торік. Тим часом, за словами допо-відача, порушення облі-ковуються не сотнями, а тисячами випадків. За кожним з них стоять об-ражені люди. Здебільшо-го вони самотужки від-стоюють свої права. Міс-цеві ради, покликані за-хищати їх інтереси, у та-ких випадках рідко під-ставляють плече.

Герой Соціалістичної Праці, директор агро-формування «Дружба» Хмельницького району Володимир Вільчин-ський звернув увагу на зовсім нову проблему, що вже постала в деяких господарствах на повен зріст: для молодих пра-цівників, за його слова-ми, ніде брати землю, так само, як і для тих, хто зайнятий у соціальній сфері. А депутат облради Олексій Лавренюк вва-жає, що село у найближ-чі роки може очікувати ще одна криза — робочих рук.

Проблем в аграрному регіоні надзвичайно ба-

гато. Аби не розпорощу-вати кошти й зусилля, депутати вирішили зупи-нити увагу на розв'язан-ні основних із них, тобто на головних засадах ре-формування земельних відносин. Кожне з таких питань виписано чітко, із зазначенням конкрет-них виконавців і необ-хідних коштів. Завдяки такому підходу ставлен-ня до земельної реформи з боку народних обран-ців, за словами голови облради Юрія Іванова, стане прискливішим.

Набагато складніше з реалізацією програми розвитку культури. Цей документ у ще більшій немилості. Кошти для його виконання шукають переважно на місцях. Зрештою, така участь че-кає багато документів, про які йшлося на сесії. «Потягнути» їх виконан-ня власними силами ре-гіону не під силу. Та ко-му потрібні програми, не підкріплені фінансами?

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Перші ластівки, котрі роблять погоду

На залізничному маршруті «Дніпропетровськ—Київ» розпочато денний регулярний швидкісний рух: з третього серпня на ній почали курсувати состави «Столичний експрес», які розвивають швидкість до 140 кілометрів на годину. Відтепер шлях протяжністю 537 кілометрів можна подолати за 5,45 год., що майже на три години менше, ніж звичним «швидким» нічним потягом. Експрес відходить з Дніпропетровська о 6.45, а прибуває до Києва о 12.30. Зі столиці він рушає о 17.45, до станції призначення прибуває о 23.30.

На шляху прямування потяг зупиняється на станціях — імені Т. Шевченка, що в Смілі, та Знам'янка — для висадки й посадки пасажирів. А також робить технічну зупинку в П'ятихатках. Вартість проїзду без комісійних зборів становить від 65,19 грн. до 40,40 грн. — залежно від класу вагона. Состави «Столичний експрес» споруджено на Крюківському вагонобудівному заводі. Тепловози для них — ЧС7 серії Є9 1996—1997 років випуску підготовлені й оздоровлені на українських підприємствах і в депо. «Укрзалізниця» самотужки, з власних коштів, фінансувала цей проект вартістю майже 700 мільйонів гривень.

Прагнення бути в Європі

В Україні відкриття регулярного швидкісного сполучення розпочалося торік на ділянці залізниці «Київ—Харків». Воно покляло початок реалізації комплексної програми розвитку залізничного транспорту в нашій країні, розрахованої до 2010 року, що передбачає, безумовно, початок інтеграції у Європу в одній конкретній галузі. Звичайно, відкривши два маршрути, на яких експresi спроможні розвивати швидкість 140—160 кілометрів на годину, ще рано говорити, що ми вже досягли європейських стандартів. Але, безперечно, ці дві перші ластівки — спочатку швидкісне сполучення з Харковом, а нині й з Дніпропетровськом, провіщають гарну погоду в залізничній галузі.

А що в цій сфері з європейськими стандартами, яких ми прагнемо? Як їздять пасажирів в Німеччині, Франції, Швеції та інших країнах Старого континенту? Приміром, у Німеччині, де всі магістральні напрямки електрифіковані й обладнані системами за останнім словом науки й техніки, состави зазвичай розвивають швидкість 160—200 кілометрів на годину. Але між усіма великими містами прокладено також траси для руху з максимальною швидкістю 250—300 кілометрів на годину. На них з інтервалом в одну годину курсують потяги ICE (Интер Сіті Експрес). Утім, вони можуть рухатися не лише швидкісними, а й звичайними магістралями. Звичні тут експresi IC (Интер Сіті), а також ЕС (Євро Сіті) долають шлях зі швидкістю 160—200 кілометрів на годину. Вони з'єднують і великі, й малі міста, а також здійснюють рейси за кордон. Ще є IR (Интер Регіо), які розвивають швидкість 120—160 кілометрів на годину. Це — улюблений транспортний засіб для тих, хто хоче заощадити, бо квитки на нього коштують значно дешевше, ніж на ті потяги, які рухаються швидше. Незважаючи на те, що багато німецьких пасажирів надають перевагу денним поїздам, аж ніяк не зменшується попит

на нічні. Принаймні подорожуючі мають вибір: коли, яким потягом рушати в дорогу й за якою ціною. І хоч швидкісні експresi ICE не бігають порожняком, але ціни на їхні квитки кусаються. Тому чимало пасажирів обирають, приміром, дешевий нічний потяг, який, щоправда, перебуває в дорозі довше. Приблизно така ситуація зі швидкістю й вартістю квитків в інших країнах, котрі досягли європейських стандартів.

Але ж і європейський дім не за один день будувався. Так і в нас — усе лише починається. Як і лінії швидкісного сполучення. Щоб потрапити на перший рейс «Столичного експреса», який відправлявся з Дніпропетровська, київським журналістам довелося напередодні діставатися туди нічним швидким фірмовим поїздом. Я вже давненько не мандрувала залізницею, тому була приємно вражена змінами, які

говорити про ривок у залізничній галузі України.

Реалізуючи проект, Придніпровська залізниця, а саме на її території прокладено швидкісну магістраль, обійшлася вітчизняною продукцією і матеріалами, а також будівельними силами та запрошеними українськими підприємствами. Під час її спорудження застосовувалися нові технології і матеріали, що дало змогу, зокрема, укласти безстікову, так звану оксамитову колію. Оксамитова чи яка, але справді, під час руху звичного смикання вагонів майже не відчувалося. Крім того, у зв'язку з пуском «Столичного експреса» на ділянці «Дніпропетровськ—П'ятихатки—Стикова» закрито 11 залізничних переїздів, а решта охороняється. Залізничники сподіваються, що це убезпечить подорожуючих автомагістралями від дорожньо-транспортних пригод, які досі траплялися.

Водночас з реконструкцією і модернізацією колії, контактної мережі, пристроїв енергопостачання і зв'язку здійснено реконструкцію вокзалів Дніпропетровськ-Головний, імені Т. Шевченка, Знам'янка, а також ремонт 37 вокзалів,

ропейських стандартів уже звикли й сприймають такі потяги не як свято, а лише як буденний засіб пересування. Коли, за словами класика, театр починається з вішалки, то новий потяг, безперечно, з провідників і провідниць. Не знаю, чи десь можуть бути кращі, як у нас: одягнуті в уніформу небесного кольору дівчата й хлопці — ніби стюардеси й стюарди в авіалайнерах. У Європі вони все-таки простіші: там не часто побачиш провідницю з макіяжем і в черевичках на високих підборах.

Мені розповіли, що до претендентів працювати в «Столичному експресі» «Укрзалізниця» ставить високі вимоги: вони повинні мати не менш як три роки стажу роботи й без зауважень, уміти спілкуватися. Враховується також вік і зовнішні дані. Майже 70 відсотків працюючих в експресі мають вищу освіту. Всі провідники пройшли підготовку в дорожній технічній школі, а також стажувалися на Крюківському вагонобудівному заводі, де вивчали системи й механізми, якими обладнані вагони, їх конструктивні особливості. Адже вони істотно відрізняються від звичайних. Приміром, довелось оволодівати дисплеєм, вмонтованим у принципово новий щиток управління, з якого здійснюється контроль за технічним станом вагона, електрообладнанням, системою опалення і водопостачання.

Провідники вчилися навіть правильно користуватися екологічно чистим біотуалетом. До речі, побувавши в ньому, переконалися, що нарешті й у нас до цього місця почали ставитися з належною увагою: пахне тут не звичною громадською вбиральною з її хлоркою, а приємним дезодорантом. Тут можна не лише помити руки з милом, а й витерти їх серветкою. Але туалет пасажирам спочатку все-таки доведеться освоювати, бо європейський стандарт трохи інший, ніж той, до якого ми звикли. Приміром, у разі неправильного ним користування його двері автоматично блокуються і відчинити їх зможе лише провідник. Але для подорожуючих тепер немає потреби встигнути потрапити туди до того, як потяг прибуде до обов'язкової санітарної зони.

У наших вагонах відтепер можуть подорожувати інваліди — для них обладнано спеціальний вагон з туалетом, куди теж можна заїхати у візку. А ті, кому в пункті призначення потрібен буде власний автомобіль, можуть узяти його з собою: у составі для цього обладнаний вагон.

У подорожуючих не буде проблеми з харчуванням, оскільки в потязі є вагон-бар. Крім того, певний запас продуктів мають провідники, тож й без проблем можна замовити. В дорозі скуцати теж не доведеться: якщо ви не приховали з собою книжку чи журнал, то їх можна придбати в провідника. Або подивитися телевізори, яких вмонтовано по кілька в кожного вагона.

Хотіла порівняти, в кого краще, а розповіла про те, як обладнаний український потяг: власне, не дуже й відрізняється від тих, які бігають магістралями Європи. (Закінчення на 19-й стор.).

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Про хліб.

Насущний та індустріальний

Перший канікулярний для ВР і другий літній місяць можна вважати найбільш хлібним. І не в розумінні початку збирання нового врожаю зернових — жнива, як і належить за термінами, тривають у всіх областях України. А в розумінні баталій, і не тільки словесних, на всіх рівнях влади навколо цінової кризи на внутрішньому ринку продовольства, що смерчем пронеслася містами й селами країни наприкінці червня. Заразом вийнявши з гаманців наших співгромадян близько 3,5 мільярда гривень. За галасом, що його охрестили в пресі «зерновим скандалом», відійшли начебто на другий план, але не стали від цього менш напруженими лінійні баталії навколо хліба індустріального — вітчизняного ПЕКУ. На якому, як і на зерні, робили і продовжують робити мільярди приватні багатства. Врешті-решт, за рахунок того самого гаманця пересічних громадян вільної України.

Ноги поламати, голови — відірвати

пообіцяв наш прем'єр Віктор Янукович наприкінці минулого місяця. Тим винуватцям цінової кризи з продовольством, хто, цитую, «...вже сьогодні оббиває пороги високих кабінетів у Києві в пошуках покровителів».

Прем'єрська сентенція у дусі путінської «мочити в клозеті» пролунала на дводенному засіданні Кабміну, на якому відбувався розбір польотів, що призвів до червеневого сплеску цін на борошно, крупи, цукор, олію, а отже, й на хлібобулочні вироби. Саме тоді, коли ціни на ці харчові продукти не тільки стабілізувалися, а й подекуди поповзли донизу. Звісно, повільно, для нашого споживчого кошика малопомітно, та все-таки.

Отож прем'єрські емоції пролунали як не більш ніж заклик до все тих самих пересічних співгромадян оцінити турботу виконавчої влади про нас з вами, дорогі читачі, добробут.

Але до таких закликів нашому народу не звикати: 80 років він їх чув від більшовиків, і ось уже тринадцятий рік — від реформаторів. Як на мене, ліпше було б розповсюдити у ЗМІ розшифрування стенограми скандального засідання Кабміну. Щоб зрозуміло було всім нам разом і кожному окремо, які уроки наша влада винесла в липні із червневої цінової кризи. І зробити висновки про те, що на нас чекає завтра.

Однак така відкритість нашим керманічам не властива. Тож спробуємо оцінити ситуацію, що складається на продовольчому, і не тільки, ринку, так би мовити, власним розумом, з огляду на реальні факти.

Факт перший. І, на мій погляд, найістотніший. Попри те, що до кінця липня наші хлібороби намолотили майже п'ять мільйонів тонн зерна нового врожаю, ціни на нього залишаються для пекарів невідомими. Так, за пшеницю III класу оптовики просять від 1000 до 1100 гривень. Не набагато нижчі ціни і на безмитну пшеницю на кордоні України, що хлинула до нас за імпортом з Росії після поспішного (під озвученою загрозою голоду) відкриття митних шлюзів.

А у своїх землеробів новий урожай ніхто — ні держава, ні тим паче, зернотрейдери — не поспішає купувати. Всі знають: віддадуть самі. За безцінь. Бо з першого серпня банки зажадають повернення виданих навесні на посівну кредитів.

Факт другий. У розпалі цінової кризи Держрезерв пропонував регіонам купувати борошно (не зерно!) за ціною 985 гривень за тону, при стрибку оптових цін — від 1500 до 1600 гривень. Охочих не знайшлося. Приватні комбінати хлібопродуктів вимагали від держави зерно в чистому вигляді, а не борошно. Бо саме на переробі пшениці й отримують наші доморошені бізнесмени (тільки не селяни) основний навар. А в регіонах, де борошномельні підприємства Держрезерву мали свої пекарні та розгалужену мережу роздрібною торгівлі, наприклад, у Криму, — хлібобулочні магазини зачиняли контролювальні органи: пожежні, санітарні та інші інспекції.

Факт третій. Міністерство внутрішніх справ не погодилося із заявою кабінету Януковича про здійснену спекулянтами від продовольства так звану «зернову змову». Пояснюючи цінову продовольчу кризу збігом обставин і мусуванням у ЗМІ очевидних втрат урожаю-2003 через несприятливі погодні умови.

Висновок. По-перше, не факт, що витягнуті з наших гаманців 3,5 мільярда гривень зачепилися в кишенях спекулянтів. Цілком можливо, що левова частка цих грошей концентрується в тінювих політичних касах. В очікуванні майбутніх президентських виборів. По-друге. Від ринкової економіки наші сільгоспвиробники так само далекі, як і за часів недавніх колгоспів. Левову частку земельної ренти, як і в совковські часи, викачують з українських чорноземів монополювальці. А не ті, хто на них сіє та оре. І по-третє. Аврально-адміністративні заходи влади ні до чого не ведуть, а лише підтверджують викладене вище.

Підстригання овець

Цей метод економічного утримування власного народу на межі злидненості успішно освоєно в постреформенній Україні. Судячи з офіційних даних, опублікованих у липні, зростання реальної зарплати середньостатистичного українця становить 15 відсотків. Їх саме й вистачило нашому народу на покриття цінового сплеску на продовольство. Тож оголошене зростання ВВП (у 7,3 відсотка), а також не менш вражаючі темпи промислового зростання (11,7 відсотка) прості громадяни на собі геть не відчули. А тим, хто пережив епоху розвиненого соціалізму, ці досягнення нагадують колишні часи. Коли зросло все: і видобуток вугілля, і виробництво металу, і верстатів, і машин, а жити стало шорік дедалі важче.

Не думаю, що найближчим часом на нас чекають кращі часи. Крім прогнозованого зростання цін на м'ясо-молочні продукти та комунальні послуги, граде підвищення тарифів на електроенергію. Принаймні саме цього домагалася в липні НАЕК «Енергоатом». Теплоенергетики кричать про це на повен голос.

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Валерія СОЛЮЙОВА

Президент України Леонід Кучма, Міністр транспорту Георгій Кірпа (праворуч) і голова Дніпропетровської облдержадміністрації Володимир Яцуба відкривають швидкісний рух на ділянці «Дніпропетровськ—Київ».

сталися: неймовірно, але простора була суха, чисті й білосніжні, провідник — люб'язний і кілька разів пропонував чай, а в туалеті й наприкінці подорожі не забракло злочасного туалетного паперу, якого завжди «вже нема». Тож, мабуть, ті, хто любить мандрувати не поспішаючи, попиваючи вечірній чай, ще не так швидко відмовляться від нічних поїздок.

Після урочистого відкриття швидкісної лінії, на яке прибули Президент України Леонід Кучма та Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, «Столичний експрес» рушив на Київ. Тож за майже шість годин перебування у дорозі можна було переконалися у перевагах такого сполучення, поспілкуватися з фавіцями, котрі реалізували проект, у якому багато чого довелось робити вперше.

Важко навіть уявити, який величезний обсяг робіт здійснено на цій ділянці «Укрзалізниці»: від спорудження магістралі та вагонів — до реконструкції і ремонту станційних приміщень. Адже потяг — не автомобіль, для підвищення швидкості якого достатньо лише натиснути на газ. Щоб швидше бігав вагон, йому потрібна відповідна колія. А враховуючи швидкість, з якою наші потяги їздили досі — 60—80 кілометрів на годину, можна

167 низьких і 18 високих пасажирських платформ. Залізничники надали дорожньому господарству сучасного естетичного вигляду, бо європейський стандарт — це не лише денний потяг зі швидкістю 140 кілометрів на годину, а й те, що пасажир бачить з вікна. Тому довелось домовлятися з керівниками підприємств, розташованих на шляху прямування нового експреса, щоб вікові завали на території багатьох з них були розібрані, а купи сміття вивезені геть. Опоряджені також привокзальні майданчики, вкриті тротуарною плиткою платформ, відремонтовані фасади будівель, котрі стоять «обличчям» до колії, на металочерепицю на них замінені покрівлі, зрештою — всі станції озеленено. Тож коли їдеш цією магістраллю, то все виглядає шойно відремонтованим. Неважко уявити, яких зусиль це коштувало колективу Придніпровської залізниці, котрий нині по праву почувається іменником. Адже велику кількість проектних робіт довелось робити вперше. Фахівці кажуть, що залізничники виконали завдання блискуче.

У нас і в «них»

Коли їдеш у вагоні «Столичного експреса», то ревниво починаєш порівнювати, як у нас, і як у «них». Тобто там, де до єв-

Військовий оркестр виконує марш на палубі флагмана ВМС України фрегата «Гетьман Сагайдачний» під час покладання вінків на честь Дня ВМС України в Чорному морі біля берегів Севастополя.

Флотські традиції успадковують гідні

РЕПОРТЕР

День Військово-Морського флоту відзначали в Очакові. Свято це давно шанують у місті, де 80 відсотків мешканців пов'язали своє життя з морем і армійською службою. До речі, мер міста Анатолій Карпенко — капітан I рангу, котрий тривалий час прослужив командиром частини, де готують еліту — морських піхотинців. Військовослужбовці цього підрозділу продемонстрували свою майстерність у мистецтві рукопашного бою. А від виступів офіцерів, які

показали майстерність застосування зброї, перехоплювало дух. Виступи військових чергувалися з танцювальними і пісненими номерами, театралізованими виставами. Був на святі і володар морів і океанів Нептун із почтом. Але з найбільшим нетерпінням глядачі очікували основного дійства — висадки парашутного десанту. І ось над містом з'являється літак, із якого висипаються ледь видимі фігурки. Легко і невимушено, немов із східців зійшли, приземлилися вони на майданчик, з одного боку оточений морем, а з другого — пагор-

бами. Майстерності парашутистів — членів «Фрог-клубу» — аплодували тисячі вдячних глядачів. Кажуть, два роки тому військової техніки, вибухів та стрілянини було трохи більше. А десант стрибав з літака прямо в море. Але Скнулівська трагедія внесла свої корективи в такі заходи. Попри все свято вдалося. До величезної радості хлоп'ят і дівчат, городян і численних гостей. Привітати моряків-очаківців прибули шефи із Южноукраїнська та Калуша.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Фото Сергія САВІЛЬЦЬКОГО (УНАН).

«А поїзд йшов із Жмеринки в Європу...»

ЮВІЛЕЇ

Театралізованим святом «Столиці європейських залізниць — 100 років» місто залізничників Жмеринка відзначило свій ювілей. Сто років тому «за височайшим повелінням» російського імператора Миколи II селище Жмеринка при залізничній станції Південно-Західних залізниць отримало статус повітового міста. При цьому, щоправда, ледве не втратило свою назву. Як свідчать архівні матеріали, царюгодиці пропонували «дарувати знову образованному городу» ім'я доньки імператора — княгині Тетяни Миколаївни. Назва «Тетянино», схоже, цареві не сподобалася... Старших за Жмеринку міст і селищ на Вінниччині немало. Однак жодне з них не може похвалитися тією «родзинкою», що її має місто-ювіляр. Ще у 1880 році тут прорубали вікно у Європу. Тоді з'єдналися дві залізниці — Одесько-Волочеська та Києво-Брестська, й через Жмеринку потяги стали прямувати за кордон.

До речі, нині більшість пасажирських експресів Південно-Західної та Одеської залізниць, що прямують на захід, також не обминають цю станцію. Мало хто з пасажирів знає, що перші сталеві колії проклали тут, на місці вирубаного дубового лісу, ще у 1866 році. Як на мене, розповіді про історію станцій, через які проходить той чи інший потяг, з неабиякою цікавістю сприймалися б пасажирами. Чому б їх не транслювати у вагонах так само, як довідкову інформацію чи музику?.. Починав розбудову міста його перший голова — спадкоємець дворянського роду Карл Вронський. Для цього він запросив спеціалістів і будівельників із Бельгії. Маленькій Жмеринці таланило на великих людей. Один з її корінних мешканців письменник Юрій Смолич яскраво описав історію міста у часи громадянської війни і Жовтневої революції. Його земляк Михайло Маслюк, український «лівша», прославився на весь світ своїми мікромініатюра-

ми. Як і жмеринчанин Турчинович винаходом похідної солдатської кухні. Це місто пам'ятає великого Чайковського, останнього російського імператора Миколи II, Григорія Котовського, Симона Петлюру... Його вулицями прогулювалася актриса Боярська, автор ілюстрацій до «Енеїди» Котляревського Анатолій Базилевич. Про багатьох з них відтепер розповідатимуть музейні матеріали: в ювілейний день у приміщенні міського музею відкрито музей місцевого самоврядування. Одну з вулиць Жмеринки плановано назвати ім'ям першого міського голови Вронського. Можливо, з'явиться і вулиця 100-річчя Жмеринки. Міста, де на площі перед вокзалом «шулер усіх часів» Остап Бендер нагадує пасажиром, аби міцніше тримали кишені (такого пам'ятника, без сумніву, не має жоден інший вокзал), а на пероні можна почути жартівливу пісеньку про те, як «поїзд йшов із Жмеринки в Європу...»

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ФОТОФАКТ

В Українському національному інформаційному агентстві Укрінформ відбулося нагородження лауреатів Всеукраїнського фотоконкурсу «Це моя Батьківщина», присвяченого 85-річчю агентства.

На знімку: генеральний директор Укрінформу Віктор Чамара вручає цифрову фотокамеру одному з лауреатів конкурсу фотокорові агентства по Миколаївській області Олександрю Кремку.

Фото Анастасії МИХАЙЛОВА.

Світло зникло через дощ

У ніч на неділю в результаті несприятливих погодних умов без електричного освітлення залишилися 37 населених пунктів у двох областях України. Як повідомили в Міністерстві з надзвичайних ситуацій, через грозу й сильний дощ спрацювали системи автоматичного захисту електромережі, відключивши від електроенергії 31 населений пункт у Харківській і 6 — у Сумській областях. За даними агентства «Інтерфакс-Україна», аварійні бригади облэнерго ведуть відновлювальні роботи.

ФОТОФАКТ

Екіпаж науково-дослідницької експедиції проекту «Великий шовковий шлях» повернувся до рідних берегів. Давньоруський човен «Сварог» пройшов шлях від Чернігова до Чорного моря, Дону та назад до Києва. На знімку: боцман «Сварога» Костянтин Хоменко з дочкою Катюшею.

Фото Юрія ІЛЬЄНКА.

НЕБЕЗПЕКА

Трава, але не та

Радіоактивно забруднені лікарські трави продавали на ринках і через аптечну мережу Краматорська й Горлівки. У вилучених багні і брусничному листі вміст цезію-137 перевищує норму в 3—14 разів! Продавці стверджували, що «ліки» вивезено із Хмельницької, Житомирської областей і Білорусі. Документів, які б підтверджували походження і якість продукції, проходження радіаційного контролю, не було. Обласна санітарно-епідеміологічна станція звернулася до населення області із проханням не купувати лікарські трави на ринках. Санітарні лікарі з'ясовують походження сировини.

Ліна КУЩ.

СИТУАЦІЯ

Річко-річко, дай води...

Цьогорічна спека призвела до інтенсивного цвітіння та загнивання водоростей у річці Гнилоп'ять в Бердичеві на Житомирщині. Міськводоканал за тиждень використав тримісячний запас фільтрувальних елементів. Фахівці підсумували: користуватися водою далі небезпечно. Тепер життєдайна надходить із свердловин, але підземні запаси обмежені. Тож у місті встановлено скорочений графік подачі води: дві години вранці, дві — увечері. Насправді і в цей час не скрізь аква доходить до квартир, в багатьох споживачів із крана тече рідина, схожа на пиво. Схожа ситуація і в обласному центрі. Тепер потужні насоси в Житомирі виключають не лише об'єкти, а й о десятий ранку, а й тоді вода доступна тільки мешканцям перших поверхів. Офіційна версія: доводиться економити, бо різко зменшилися запаси води у водоймищі на Тетереві, звідки її черпає водоканал.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

ІНІЦІАТИВИ

Не битиме ноги дільничний

Дільничному інспекторові Березнівського райвідділу міліції Михайлові Дзюбаку керівництво УМВСУ в Рівненській області вручило ключі від новенького службового легковика. Так відзначено кращого дільничного інспектора області за підсумками роботи в першому півріччі. Ось уже двадцять років Михайло Дзюбак обслуго-

вує села чотирьох сільських рад. Тут немає нерозкритих злочинів, проводиться велика робота із запобігання правопорушенням. — Ми й надалі заохочуватимемо кращих дільничних інспекторів, — каже начальник УМВСУ в Рівненській області полковник міліції Михайло Цимбалюк. Олександра ЮРКОВА.
Рівне

Територіальне управління Держнаглядохоронпраці України по Київській області та м. Києву оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

1. Першого заступника начальника управління;
2. Заступника начальника управління;
3. Головного державного інспектора з охорони праці з гірництва;
4. Начальника відділу кадрів;
5. Провідного державного інспектора з охорони праці відділу охорони праці на залізничному транспорті.
6. Провідного державного інспектора з охорони праці (в авіації);
7. Державного гірничотехнічного інспектора на шахтах, рудниках (та при їх будівництві) з підземними роботами;
8. Державного гірничотехнічного інспектора на шахтах, рудниках (та при їх будівництві) з підземними роботами (охорона надр);
9. Державного гірничотехнічного інспектора на кар'єрах, інших гірничих роботах на поверхні.

Вимоги до кандидатів: громадянство України, повна вища освіта, стаж роботи за спеціальністю не менше трьох років. Теруправління житлом не забезпечує. Додаткова інформація щодо конкретних функціональних обов'язків, розуміру та умов оплати праці надається відділом кадрів за тел. 220-47-24. Документи приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Желянська, 43-в, 2-й поверх, відділ кадрів.

Йдемо власною дорогою

На Львівщині керівник обласної організації СДПУ(о) **Ігор ШУРМА**, який став недавно народним депутатом і заступником голови партії, відомий ще й як лікар. А от парламентського стажу в Ігоря Шурми ще мало. З цього й почалася наша розмова:

— Ви один із «молодшого призову» нинішньої Верховної Ради, але в політиці досить давно. Як сприйняли ви певну зміну у своїй діяльності і що вже зуміли освоїти?

— Справді, строк депутатства у мене невеликий, тож про якісь досягнення казати зарано. Я прийшов у Верховну Раду після того, як Михайло Папів став Міністром праці та соціальної політики. І не лукавиму: це не було для мене несподіванкою, позаяк у партійних списках я йшов слідом. Нині працюю в Комітеті ВР з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.

Мені приємно, що випало голосувати за текст гімну України та низку найважливіших постанов Верховної Ради. Маю на увазі затвердження програми діяльності уряду, скерування батальйону в Кувейт, а відтак і миротворців до Іраку. Думаю, що це — історичні документи, ухвалені Верховною Радою.

Нині я працюю над низкою законів, що стосуються охорони здоров'я.

— Що вас тут найбільше турбує?

— Сьогодні немає іншої галузі в Україні, яка подібно до медицини не була б забезпечена нормативно-правовою базою. Закон про охорону здоров'я, ухвалений понад десять років тому, давно застарів. Потрібні абсолютно нові підходи до проблем, пов'язаних з медичною галуззю. Усі погоджуються з потребою реформування. Найперше — це запровадження обов'язкового загального державного медичного

страхування, що сприятиме надходженню коштів на розвиток галузі. Адже про що можна говорити за умов украї незадовільного фінансування? Якщо в будь-якій цивілізованій країні розповісти, що наш лікар заробляє 200 гривень, нас не зрозуміють, подумают, що це жарт.

— Пане Ігоре, я розумію, що таке партійна дисципліна, та все ж двох однакових думок не буває. Тож чи може член вашої фракції проголосувати відмінно від неї?

— Ми два з половиною роки займаємося розбудовою партії у класичному розумінні цього слова. Нерідко слово «партія» асоціюється з комуністичною. Це закономірно. Одним із незаперечних атрибутів цивілізованого суспільства є його партійна структуризація. І рано чи пізно ми до цього теж прийдемо.

38 членів нашої фракції засідають двічі на тиждень, обговорюємо кожен законопроект. Трапляються і постукування по столу, й грюкання дверима. Але фракція не є чимось аморфним, це — породження політичної структури. У своїх виступах, рішеннях, голосуванні ми намагаємося бути послідовні, дотримуватися партійних засад, статуту. Цим СДПУ(о) сильна й не подобається іншим! Якщо прийнято рішення голосувати, голосуємо однозначно. Принагідно наголосу: політик повинен уміти «прогнутися». Бо якщо ти постійно не згодний, то що маєш робити в партії або фракції?

Важливим є і момент прогнозування. У парла-

менті вже, мабуть, усі зрозуміли: якщо есдеки сказали «ні», то позиції вони не змінять.

— Фракція СДПУ(о) — активний поборник політичної реформи. Ваше її бачення?

— Нам не потрібна реформа заради реформи. Тому есдеки виступили, наприклад, проти ідеї двопалатного парламенту, яка нині не є на часі. А от що до парламентсько-президентської республіки, то гадаю, що ми вже на шляху до цього. І тут збіглися думки більшості політичних сил. Ми не мусимо дивитися на інші країни. Враховувати досвід — так. Але робити своє, адже ми — Україна, яка шукає власний шлях розвитку демократичних процесів. У комплексі законів, пов'язаних із політичною реформою, важливо визначити перехідні положення, особливо, коли реформу буде запроваджено. З цим погоджуються і «дев'ятка», і опозиція...

— Як ви ставитися до федерального устрою держави, про що інколи виникають розмови?

— Питання федералізації, як на мене, — не на часі. Я часто буваю в різних областях і переконаний: немає різниці між галичанами та слобожанами, між волинянами й донецчанами. Це проблеми надумані. Федералізувати Украї-

ну означає її втратити. Подивіться, наприклад, на Донбас. Якраз представники Донецького краю є прикладом українськості в бізнесі. Вони відстоюють українську економіку, не розпродують підприємства іноземцям, як часто це робимо ми, галичани.

— Нещодавно у Дрогобичі створено громадський комітет з відзначення 150-ї річниці Івана Франка. Чому немає там жодного представника есдеків, тоді як часто говорять про «приватизацію» Франка вашою партією?

— Спробую розставити крапки над «і». Іван Франко ніколи не був членом соціал-демократичної партії. Спадщина його належить світовій культурі. Ми пишаємося тим, що Іван Франко — українець, що він творив і жив тут, у Галичині. Ми робимо те, що можемо.

Відзначатимемо наступні — 147-у, 148-у й 149-у річниці. А вже в ювілейних заходах, може, й не братимемо участі. Бо тоді кожен захоче «засвітитися». А для нас важливо пам'ятати Франка щороку, тоді, коли мало хто переймається, наприклад, проблемами музеїв у Нагуєвичах і Львові. До речі, нещодавно ми придбали для музею Каменяра високої якості репродукції картин його однокласника Мавріція Готліба.

Своїм політичним опонентам у зв'язку з підготовкою до відзначення 150-річчя від дня народження І. Франка я кажу: через п'ятдесят років, можливо, СДПУ(о), яку ви не любите, не буде. Однак залишиться зроблене партією для увічнення пам'яті про великого поета і громадянина Івана Яковича Франка.

Розмовляв
Леонід ГОЛЬБЕРГ.

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Про хліб.

Насущний та індустріальний

(Початок на 3-й стор.).

Загалом минулий місяць виявив деякі тенденції у вітчизняному ПЕКу, що мають далекосяжні наслідки. Для поповнення запасів палива на теплових електростанціях, як і минулого сезону, ми його почали завозити з Польщі. За ціною в півтора разу вищою, аніж платимо своїм гірникам. Минулорічне вугільне завезення призвело до того, що нинішнього року власний видобуток енерговугілля скоротився на три мільйони тонн. Рівно на стільки, скільки проімпортували. Отже, очікуваний нинішнього року імпорт чорного золота становитиме щонайменше п'ять мільйонів. Погодьтеся, намічається прогресія певного гатунку. Висновок обивателя: комусь вигідніше годувати гірників братерського польського народу, ніж власних вуглекопів. Тільки ось кому?

Можливо, тим самим силам, котрі ось уже третій рік поспіль прирікають на простій епохальний проект незалежної України — нафтопродів «Одеса—Броди». В який, нагадаю, вгитили, за заявою нашого Президента, 500 мільйонів доларів США державних, а отже, наших з вами, пересічних платнику податків, грошей.

Битва за те, щоб не допустити реверсного використання цієї артерії, в липні розгорілася неабияка. Було створено навіть україно-польське СП з добудови нитки до Плоцька. Щоправда, без оголошення статутного капіталу і реальних кроків з польської сторони. Наприклад, виділена землі під трубу. Без чого, звісно ж, усі розмови про північний напрямок прокачування каспійської нафти залишаються побрехеньками.

Тим часом створена за вказівкою нашого Президента Міжвідомча робоча група з питання використання труби «Одеса—Броди» (нафтопроводом, доки він ще не пращое, її називати особисто в мене язик не повертається) звернулася до міжнародної колсантингової компанії Cambridge Energy Research Associates (CERA) з проханням оцінити можливу ефективність усього проекту.

Оголошені в липні результати проведених досліджень можна назвати сенсаційними. По-перше, CERA вважає, що найближчими роками транспортування каспійської нафти до Європи взагалі не передбачається. Принаймні в обсягах, які дали б змогу на нитці «Одеса—Броди» отримувати прибуток. Через відсутність каспійських вуглеводнів. У кількостях, на які розраховували автори українського проекту.

По-друге, запустивши нафтовий маршрут Броди—Одеса (реверс), наша країна може почати відбивати по 60 млн. доларів США чистого прибутку вже з наступного року. До того ж нафта зрештою потраплятиме до тієї самої Європи, до якої ми так прагнемо. Плюс робочі місця, а отже, й податкові відрахування до бюджету. Для підвищення добробуту тих самих пенсіонерів, учителів, лікарів та ін. А поки що наша рідна держава щорік витрачає близько 20 мільйонів наших, платників податків, грошей на утримання сухої труби. Задля чого?

Привіт від ГПУ

Спекотним видався липень для Генпрокуратури України. Розпочався місяць порушенням сотень так званих хлібних справ. Про це наша газета писала досить докладно. А ось завершився місяць — маленькою сенсацією. Порушенням кримінальної справи за фактом зловживання службовим становищем керівників Запорізької АЕС. Ідеться про заподіяну державі шкоду на суму 12 мільйонів доларів США у зв'язку з укладанням заздалегідь невідгідного контракту на продаж виробленої запорізькими ядерниками електроенергії компанії «Domina Corporation L. L. C.» та поставку цією ж фірмою обладнання на АЕС.

Схема розкрадання, як бачимо, найпримітивніша. Не помилюся, коли припушу, що «Domina Corporation L. L. C.» напевне офшор, хоча у своєму повідомленні ГПУ про це мовчить. Особисто мене дивує інше. Чому вибрано саме Запорізьку атомну станцію? Чому не будь-яке інше підприємство того самого ПЕКу? Адже сьогодні за такими схемами працює практично вся українська промисловість. Приватні компанії — уникаючи податків. Державні — збільшуючи тіньові доходи керівників. Як для нашої країни, така схема бездивіденного управління народним господарством давно вже стала нормою. Тим самим підстриганням овець, у ролі яких, як і раніше, перебуває основна маса народу.

Скажу більше. Підстриганням овець буде будь-яке підвищення цін і тарифів на електроенергію для фізичних осіб, доки «технологічні» втрати в українських мережах становитимуть звітні 18—22 відсотки. При цьому в окремих обленерго ці величини зростають до 47 відсотків!

Правда, схема розкрадання грошей тут дещо інша, ніж «несподівано» виявлена ГПУ на Запорізькій АЕС. Але повірте мені на слово, не менш примітивна. Чи не тому її ось уже добрий десяток років упритул не бачать наші контролювальні органи? Ті самі прокурори?

А тепер трохи арифметики. Наші енергетики, як відомо, виробляють за рік майже 180 мільярдів кВт/годин електроенергії. Легко підрахувати, що втрати в мережах сягають астрономічної величини в 36—40 мільярдів кВт/годин! За найвільготнішими нормами, 10 мільярдів з них справді губляться у проводах за законом Ома. Куди діваються ще 26—30? А це ж бо майже сім мільярдів гривень, або 1,5 мільйона доларів США за тарифом для фізичних осіб. За тарифом для підприємств — ще більше. Погодьтеся, що на цьому тлі липневий подвиг ГПУ у 12 мільйонів доларів — так, шумовий ефект. Та ще й не факт, що порушена справа, даруйте за вимушеною тавтологією, за фактом заподіяння шкоди державі закінчиться пред'явленням звинувачення конкретним особам.

Ігор НАУМЕНКО. ▼

Рожеві окуляри не для освіти

РЕЗОНАНС

Інколи хочеться побути і в рожевих окулярах, але освіта для цього, на мій погляд, не та галузь, бо маємо справу з майбутнім поколінням, запізнюватися тут просто неприпустимо, навіть на крок. Дуже цікаво було ознайомитись у газеті «Голос України» з обговоренням освітянських проблем за «кружим столем» («ГУ» за 24 та 26 червня ц. р.), де взяли участь голова Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти **Станіслав Ніколаєнко**, Міністр освіти та науки **Василь Кремень**, головний редактор газети **Анатолій Горлов**, завідувач відділу, ведучий рубрики «Освіта: перерва на реформи» **Іван Ілляш**.

Хотілося б висловити і деякі свої думки.

Безперечно, зміни в освіті необхідні, тому що суспільство перебуває у кризовому стані. Але я повністю погоджуюся з Василем Григоровичем, що неправильно було б сьогодні говорити про кризу в освіті в загальному розумінні цього слова. Фінансування, можливо, недостатнє — так, матеріально-технічне забезпечення, на 5 балів за 12-бальною шкалою, — так. Але основне у школі сьогодні, як і було завжди, це вчитель, який за покликанням іде до дітей і не може себе уяви-

Олександр БІРЮК

ти поза школою. І таких учителів багато. Прикро, що в основному не затримується молодь у школі, не хоче працювати за мізерну заробітну плату — держава витрачає великі кошти на навчання педагогічних кадрів, а вони не доходять до школи навіть на три роки. Я вважаю, що доцільно було б законодавчо зобов'язати мо-

лоді кадри відпрацьовувати певний термін у школі або змусити їх відшкодовувати державі кошти, витрачені на їхню фахову підготовку. Щось треба обов'язково робити для вирішення цього питання.

В обговоренні порушено і дуже важливе питання кризи духовності. Але так формулювати було б, на мою думку, надто однобічно. Теобачення без обмежень ми маємо, радіо з передачами сумнівного змісту — маємо, преса, де порушуються скандальні питання, — є. Це з одного боку. А з другого — сім'я і школа. Батьки здебільшого займаються заробітчанством, і залишається тільки школа. Звичайно, ми не знімаємо з себе відповідальності за виховання дитини, але коли сім'я, особливо в найскладніших випадках, відсторонюється від цього, нерідко педагоги безсилі. Але говорити все ж таки сьогодні, що діти гірші, ніж колись, неправильно. Вони просто інші, і нам, учителям, треба перебудовуватися, щоб працювати з ними. Вони більш інформовані, більш розкуті, більш амбітні. З ними працювати важче, але й цікавіше. В цьому році, як учитель математики, випустив 11-й клас. І, аналізуючи спілкування з цими дітьми, я б сказав, що вони мене багато чому навчили.

(Закінчення на 9-й стор.).

Фото Валерія ПРИХОДЬКА.

Кар’єра в Німеччині

А ЯК У НИХ?

Щоб зробити кар’єру в Німеччині, досягти певної ваги в тамтешньому суспільстві, слід уміти, насамперед, себе подати.

У Мюнхені є висотний будинок. Його фасад укритий тонованим склом. Перед входом влаштовано сад каміння з химерними рослинами. А до самого будинку ведуть широкі гранітні сходи, по яких спускаються три статуї. Це шарж на процвітаючих чиновників. Їх самовдоволені постаті буквально кричать: «Ось ми які! Ми свою кар’єру зробили, а ви?» Саме в цьому будинку розташовано офіси багатьох великих успішних баварських фірм...

Зробити кар’єру в Німеччині — справа непросте. Тут, крім наявності диплома, хороших рекомендацій і наукових звань, необхідна і житейська мудрість, якою діляться з молоддю бувалі кар’єристи. З їхніх реко-

мendaцій ніхто не робить секрету. Широко популяризують те, що найголовніше у цій справі — вибрати правильну стратегію і навчитися самореклами. Ну, а якщо при цьому ви ще й спортивні, підтянуті і взагалі гарні собою, то цю перевагу слід використати, як-то кажуть, на повну катушку. Тільки не перестарайтесь. Адже в прийманні на роботу співробітника завжди бере участь психолог, що дає претендентові, а їх іноді буває до сотні на одне престижне місце, кілька ситуаційних тестів.

Приміром, ви у справах фірми перебуваєте у відрядженні в далекій країні. На зворотному шляху вас чекає пастка в аеропорту: рейс відкладається на невизначений

час. У підсумку ви не встигаєте на нараду, де дуже чекають вашого повідомлення. Як бути?.. Відповіді на це питання тільки на перший погляд здаються очевидними. Насправді від того, як у тій чи іншій ситуації поведеться людина, іноді залежить дуже багато чого. Хоч яким дивним це здається, німецькі експерти-психологи дійшли висновку, що тільки 10% професійного успіху залежить від знань і компетенції. В основному ж усе спирається на систему особистих взаємин.

Ваше кар’єрне зростання багато в чому залежить і від уміння знайти спільну мову з колегами, використати весь спектр вигідних контактів і вчасно подати результат своєї роботи. Для цього слід знайти слухний час і місце, щоб не зажити слави вискочки. Бо явних хвальків і відвертих

кар’єристів не люблять ніде.

Професійна скромність — це ще одна дуже важлива складова службового успіху. Ні в якому разі, поступивши на роботу, не можна на самому початку підкреслювати свою вищість та унікальність. У німецькій пресі наводили дані одного американського науково-дослідного інституту, вчені-психологи якого протягом кількох років спостерігали й ретельно вивчали стиль роботи десяти дуже успішних солідних менеджерів. Вони хотіли з’ясувати: як цим людям удалося досягти таких успіхів. Висновок був таким: не існує конкретної суперформули для досягнення кар’єрних висот. Усе дуже індивідуально й залежить від прямої відповідності обраному виду діяльності. Але цих менеджерів об’єднувала одна дуже важлива риса,

відшліфована з роками до досконалості: вони завжди були дуже поступливі й тактовні, як зі своїми товаришами по службі, так і з клієнтами. Завжди і в усьому знаходили розумні компроміси. Ніхто з них не намагався розмовляти спогорда й пихато. Вони залишилися такими, навіть ставши керівниками великих перспективних фірм.

А наостанок хочу навести сім заповітних правил, які рекомендують німецькі психологи кар’єристам-початківцям:

1. Добре вивчіть свої плюси і мінуси.
2. Проаналізуйте плюси, і тоді легше буде знайти власний кар’єрний профіль.
3. Напишіть на чистому аркуші паперу свої цілі й придумайте заголовок статті про себе, що могла б з’явитися по досягненні цих цілей.
4. Точно визначте, на

кого ви найбільше хочете справити сприятливе враження: на колег, головного шефа чи свого безпосереднього керівника.

5. Визначте 5-10 тем, найближчих вам, щоб надалі розвиватися в цій сфері.

6. Одяг — теж немаловажний фактор, але не найважливіший. Попрацюйте також над своїми жестами, манерами і навіть походою. Стриманість, доброзичливість і гідність — от ваші козирі.

7. Вмійте використати так званий принцип сцени, щоб теж справити хороше враження — припустимо, на свого шефа, якщо ви з ним раптом зустрілися в ліфті. Це іноді буває важливіше, аніж ваша доповідь на черговій конференції фірми.

Неля ГЛУЗОВА.
Мюнхен.
(За матеріалами німецької преси).

Фото АП.

Ще зовсім недавно Джон Вуд був старшим виконавчим директором у відомій всьому світові корпорації «Майкрософт». За американськими мірками це надзвичайно висока посада. Щороку прибуток містера Вуда становив 300 тисяч доларів! Здавалося б, чого ще прагнути? Однак

ЖИТТЯ ЯК ЖИТТЯ

шив покинути теплу місцину і вирушити в... Непал з благодійною місією. Думка про такий поворот у житті зародилася в Джона, за його словами, після того, як він відвідав під час відрядження одну шкілну бібліотеку в глухому непальському селі. У цій «бібліотеці» була лише одна книга. Та й ту бібліотекар замикав

Цивілізована підтримка одне одного

Спікер Палати представників Вадим Попов тепер не просто глава нижньої палати парламенту, а й представник президента. В інших країнах, де існує поділ влади, парламент відіграє незалежну від виконавчої влади роль і навіть контролює її роботу, таке поєднання функцій виглядало б дико. Але в Білорусі це нікого не здивувало.

Утім, представляти президента Вадим Попов буде не сам. Як повідомила прес-служба президента, «у Республіці Білорусь немає посади повноважного представника президента в парламенті. Запрошені на зустріч, що відбулася, депутати якраз і стануть такими представниками». Яким саме чином вони представлятимуть у Палаті представників главу держави, з офіційних повідомлень уявити досить складно. Згідно з останнім, діяльність групи має бути в першу чергу спрямована на турботу про потреби парламентаріїв. Точніше, їхня справа — вчасно повідомляти президентові про проблеми, а разом і про парламентські будні.

У повідомленні прес-служби, зокрема, сказано: «У Національних зборах має бути невелика група депутатів, що виступала б сполучною ланкою між парламен-

том і керівництвом країни, вивчала і вчасно інформувала главу держави як про актуальні питання законотворчої діяльності, так і про повсякденні проблеми депутатів». Лукашенко висловив надію, що «інші гідні депутати» об’єднаються навколо цієї групи.

Під час бесіди з парламентаріями президент зробив низку туманних обіцянок, особливо наголошуючи, що до нових парламентських виборів залишився усього рік, а потім народним обранцям слід буде якось влаштовувати своє життя. Тим депутатам, хто захоче ще раз потрапити до палати, Лукашенко пообіцяв цивілізовану підтримку. У турботі про потреби депутатів приступає і турбота президента про власне майбутнє. Парламентські вибори за рік, але й президентські не за горою.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.
Мінськ.

Вийти на польський ринок

ІНВЕСТИЦІЇ

Сьогодні немає ніяких перешкод для участі українських підприємців у конкурсі на придбання польського металургійного заводу «Huty Stali Czerwona». Про це заявив минулого тижня голова Ради Міністрів Республіки Польща Лешек Міллер у Донецьку. Більш того, польська сторона зацікавлена в реалізації інвестиційних проектів українських ділових людей у Польщі.

У результаті попереднього добору претендентів на купівлю польського меткомбінату АТ «Huty Stali Czerwona», до другого туру конкурсу вийшли компанії «Індустріальний союз Донбасу» («ІСД», Україна), LNM Group (Великобританія), ISPAT (Індія) і Steel Capital (Біргінські острови). Ці компанії мають подати польському уряду свої пропозиції щодо виведення підприємства з кризи. «ІСД» зможе сформулювати остаточні пропозиції польському уряду тільки після проведення дослідження підприємства. Закінчення приватизаційного процесу і визначення покупця «Huty Stali Czerwona» очікується в грудні 2003 року.

Купівля «Huty Stali Czerwona» дасть змогу Україні забезпечити присутність своєї металургійної продукції на ринку Польщі, що особливо важливо з урахуванням майбутнього входження Польщі до ЄС. Для самої ж корпорації ІСД — це можливість одержати повноцінну базу з випуску суднобудівної сталі і збільшити збут напівфабрикатів, що виробляють на Алчевському й Дніпровському меткомбінатах. Адже корпорація «ІСД» контролює виробництво й реалізацію 7,2 млн. тонн сталі на рік і її сукупний оборот за 2002 рік перевищив 1,2 млрд. дол. Водночас АТ «Huty Stali Czerwona S. A.», що цікавить ІСД, є виробником грубої листової сталі, чорного металу й коксу для потреб суднобудівної й судноремонтної промисловості, а також для машинобудівних і верстатобудівних підприємств. Його потужність — близько 800 тис. тонн листового прокату на рік. Орієнтовна вартість основних фондів — близько 80 млн. дол.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Організація «Народ — за етичне ставлення до тварин» знову виступила в іспанському місті Памплони проти негуманного ставлення до биків під час кориди. Члени організації протестують проти проведення цього кривавого видовища. Можливо, тому під час протестів вони вирішили точно наслідувати цих тварин...

Хиткий, надто хиткий мир

УКНДР відбулися вибори до Верховних народних зборів та місцевих органів влади. Вони були безальтернативні. Кандидатом у депутати номер один став голова комітету оборони і головнокомандувач Корейської народної армії Кім Чен Ір. Судячи з повідомлень місцевих ЗМІ, електорат висловив «щонайглибшу довіру ставлевому полководцеві та його великій політиці — політиці пріоритетного розвитку армії».

Тим часом по обидва боки демілітаризованої зони очікують на переговори про долю північно-корейської ядерної програми, що мають відбутися невдовзі. МЗС КНДР підтвердив готовність провести шестисторонню зустріч за участю Москви, Вашингтона, Пхеньяна, Пекіна, Сеула і Токіо. Хто представлятиме на переговорах США,

поки що невідомо. Пхеньян заявив, що не бажає більше бачити засідання держсекретаря США з контрольно надзброєннями і міжнародної безпеки Джона Болтона: «За переговорним столом немає місця покидькам людського суспільства та кровожерним вампірам». Минулого четверга під час виступу в Сеульському університеті Болтон

назвав північнокорейського лідера «тираном, який живе в розкошах і тримає підданих у пекельному кошмарі голоду і злиднів».

Американська безпеляційність не сприяє збереженню і без того хисткого миру на півострові. В Сеулі це розуміють надто добре. Так добре, що готові купувати гарне ставлення Пхеньяна.

Принаймні такий висновок напрошується з повідомлень про справу у звинуваченні південно-корейських чиновників у незаконному сприянні проведенню історичного міжкорейського саміту 2000 року. Припускають,

що згоду північнокорейського лідера взяти участь у зустрічі було отримано в обмін на сотню мільйонів доларів. Сприяла в переказі грошей компанія «Хюндай».

Днями викинувся з вікна Чон Мон Хон — один із синів засновника «Хюндай», якого допитували у справі. Він був главою підрозділу корпорації, у віданні якого низка спільних підприємств з Північною Кореєю. Чону було висунуто обвинувачення у спробі приховування забороненого законом переказу грошей до Пхеньяна. Йому загрожувало довічне ув'язнення.

Теракт у Моздоку

(Початок на 1-й стор.)

Учора в Північній Осетії і всіх частинах Північно-Кавказького військового округу (ПКВО) оголошено жалобу в пам'ять про жертви теракту, скоєного ввечері в п'ятницю у Моздоку. За остаточно даними, внаслідок потужного вибуху, що цілком зруйнував будинок військового госпіталю, загинуло 50 осіб, ще 84 поранено. Переважна більшість потерпілих — офіцери і солдати федеральних сил, що одержали поранення в Чечні і чекали на відправлення до госпіталів інших регіонів країни.

Атакували військовий госпіталь у Моздоку сепаратисти вже перевіреним і випробуваним способом — за допомогою фанатика-камікадзе, що керував завантаженим вибухівкою КамАЗом. За останні півроку це вже четвертий такий теракт, проведений чеченськими бойовиками.

Саме так під Новий рік вони стерли з лиця землі Будинок уряду Чечні в Грозному, потім, у травні, адміністративний комплекс будинків Надтеречного району в селі Знаменському. 20 червня за допомогою начиненої вибухівкою вантажівки терористи намагалися, щоправда, без успіху, підірвати у Грозному будинок слідчо-оперативного бюро Головного управління МВС РФ у Південному окрузі. Підлив моздокського госпіталю сепаратисти могли приурочити відразу до кількох дат — Дня десантника або 4-ї річниці нападу бойовиків на Дагестан (2 серпня 1999 року). Також у чеченських спецслужбах не виключають, що вилазка в Моздоку могла стати помстою Басаєва федералам за розгром його банди 30 липня в селі Дишне Ведено Веденського району. Тоді в бою з ротою спецназу командатури Чечні був убитий особистий друг Басаєва

Фото АП.

ва 38-річний Асламбек Бекбулатов, якого вважали його правою рукою. Але в будь-якому разі найімовірнішими замовниками диверсії в Моздоку оперативники назвали Басаєва й арабського найманця Абу аль-Валіда.

Міністр оборони Росії Сергій Іванов доручив командуючому військами Північно-Кавказького військового округу генерал-полковникові Володимирові Болдиреву провести адміністративне розслідування.

Ціни на хліб не зростуть. У Німеччині

Навіть незважаючи на те, що порівняно з минулим роком тут передбачається на 10—15 відсотків менший урожай. Торік у федеративній республіці збіжжя було зібрано 43,4 млн. тонн. Це трохи менше, ніж середній показник останніх кількох років — 45,2 млн. тонн. Рекордний урожай зібрано 2001-го — 49,7 млн. тонн. Однак торгівці хлібобулочними виробами запевняють, що вони не можуть собі дозволити підвищити ціни на хліб. Адже конкуренція у цій галузі така жорстка, що можна втратити покупців.

На загальні низькі показники вплинула не лише посуха, передовсім у Східній Німеччині, а й спричинене негодою зменшення урожаю рапсу та озимого ячменю. В окремих регіонах менше буде зібрано також основних кормових культур, зокрема кукурудзи.

Якщо виробники хліба не планують підвищувати на нього ціни, то низький врожай культур, з яких виробляється пиво, ймовірно, змусить пивоварів на початку наступного року зробити його дорожчим. Адже в окремих регіонах збитки від посухи сягнуть 80 відсотків. Приміром, лише в Баварії ячменю, який є основою для виробництва ячмінного пива, буде

зібрано на 25 відсотків менше.

Імовірно, що подорожчає також м'ясо, оскільки менше буде вироблено і кормів, а вартість їх підвищиться, бо ціни на сировину найшвидше реагують на зменшення кількості товару. Вже нині вартість пшениці перевищить ту, котра була торік, на трип'ять відсотків, а жита — навіть на 15 відсотків. До речі, з 19 млн. тонн кормів, які шороку виробляють у Німеччині для відгодівлі свиней і курей, 40 відсотків складаються зі збіжжя. Їх виробники змушені будуть повернути кошти, витрачені на дорогі корми, й тому вже протягом наступних тижнів це може позначитися на цінах за м'ясо.

Тим часом Співка виробників сільськогосподарської продукції внесла пропозиції про так зване страхування від кількох небезпек. Це означає, що аграрники можуть застрахувати врожай не лише, приміром, від збитків унаслідок граду, а й від приморозків і посухи. Таке страхування уже є в США, а також у деяких країнах ЄС, приміром, у Франції, Італії та Австрії. Однак ця схема запрацює лише за умови участі держави. Зважаючи на можливі великі збитки, представники страхових компаній вимагають державних гарантій. За словами заступника генерального секретаря Співки виробників сільськогосподарської продукції Адальберта Кінле, уряд Німеччини не готовий їх надати. Бо, як заявив Кінле, приміром, лише для стартового проекту в Бранденбурзі та Саксонії, які чи не найбільше постраждали від посухи, потрібна була б субсидія держави — 10 млрд. євро.

Міністерство сільськогосподарства підтвер-

дило свою позицію в тому, що держава не повинна розплачуватися за невдалий урожай. Аграрники самі мають нести відповідальність за підприємницькі ризики. Зважаючи на збитки, завдані врожаю, виробники сільськогосподарської продукції вимагають від уряду фінансової допомоги, а також запровадження нового виду страхування. Міністерство із захисту прав споживачів не відмовило однозначно в наданні державної допомоги. Але умовою для такого кроку має стати «національний характер» спричинених збитків. Чи набула катастрофа такого характеру, після всебічної перевірки вирішуватиме міністр із захисту прав споживачів Ренате Кюнаст. Про це стане відомо наприкінці серпня. Як повідомив речник відомства, якщо така допомога надаватиметься, то лише на забезпечення виживання сільськогосподарських підприємств і в жодному разі не на покриття збитків.

Валентина ПИСАНЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ

Космічна тема

Директор Національної комісії з космічної діяльності Аргентини Конрадо Варотто провів переговори з керівництвом Національного космічного агентства України про використання українських ракет для запусків аргентинських наукових супутників. Аргентина має намір використати українські носії для запуску двох космічних апаратів, призначених для збирання інформації про стихійні лиха. Їх запуски заплановано на 2004 і 2005 роки.

■ Баку

Став прем'єром — стане президентом?

Парламент Азербайджану затвердив кандидатуру сина Гейдара Алієва Ільхама на посаду прем'єр-міністра країни. За таке рішення проголосував 101 депутат із 102 присутніх на засіданні. Один депутат не голосував. Опозиції на засіданні і зовсім не було.

Гейдар Алієв сам запропонував на цю посаду кандидатуру свого сина. Згідно з конституцією Азербайджану в разі неможливості виконання президентом своїх обов'язків функції глави держави покладають на прем'єр-міністра країни.

■ Тегеран

Хоменей за революцію

Онук лідера іранської революції аятоли Хоменей Хусейн, який живе в Іраку, закликав до повалення існуючого в Ірані режиму. Газета «Аль-Шарк аль-Абсат» процитувала його заяву: «Іран потребує нового демократичного уряду, який не переслідуватиме людей, використовуючи релігію». На думку Хоменей, чинне керівництво Ірану лише прикривається ім'ям його діда.

■ Тель-Авів

Хто сказав «СТОП»

Ізраїль призупинив виведення військ з Західного берега Йордану доти, доки не буде покарано палестинців, які обстріляли в неділю неподалік від Єрусалима машину з ізраїльтянами і поранили трьох дітей та жінку. Відповідальність за обстріл узяло на себе угруповання «Бригада мучеників Аль-Акси».

■ Тріполі

Як створюються символи

Лівійський лідер Муамар Каддафі заявив, що війна з тероризмом пішла на користь «Аль-Каїди». Каддафі підкреслив, що Лівія співробітничає із США в боротьбі з тероризмом і спільним ворогом в особі «Аль-Каїди». Водночас він розкритикував колонізаторську американську зовнішню політику і зазначив, що полювання США на лідера «Аль-Каїди» Усаму бен Ладена зробило главу міжнародної терористичної мережі «символом захисту ісламського світу».

■ Париж

Влада стихії

Європа — в полоні лісових пожеж. Кількість загиблих на півдні Франції сягає п'яти осіб, десятки мешканців Лазурового берега залишилися без домівок. Країна переживає «людську та екологічну катастрофу», заявила міністр екології та сталого розвитку Франції Розелін Башло-Маркен. Та сама картина — в Португалії та Іспанії. Париж і Лісабон уперше попросили міжнародної допомоги в гасінні пожеж.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформгентств.

Кому в Україні потрібний образ

Значення динамічного розвитку і подальшого зміцнення російсько-українських відносин нібито створюється нині і владою, і політичними організаціями обох країн, не кажучи вже про рядових громадян, пов'язаних між собою численними родинними, діловими і просто дружніми стосунками. Свідчення того — і дедалі частіші зустрічі на вищому рівні, і реалізація широкого комплексу заходів у рамках проведення Року України в Росії і Росії — в Україні, і зрушення у розв'язанні проблем економічного, правового, політичного характеру, які все ще ускладнюють двосторонні відносини.

Беручи до уваги суспільні настрої, шалену антиросійську істерію, змуснені були повернути навіть найзапекліші противники україно-російської інтеграції — націоналістичні сили, лідери яких тепер, напередодні президентських виборів, дружно запевняють українського виборця якщо не в любові, то принаймні у своїх симпатіях до Росії і готовності до тісного співробітництва з нею. Що й казати, якщо навіть у оплоті українського націоналізму — Галичині, за даними опитувань громадської думки, спостерігається стійка тенденція зростання друж-

ного ставлення населення до Росії та росіян, втрачають свій політичний вплив сили, котрі свій партійний капітал сколотили на розпалюванні антиросійських настроїв. Міркування політичної кон'юнктури змусили чіткіше позиціюватися центристські партії: як наслідок — одні закликають українське суспільство просуватися до Європи разом з Росією, інші — оголошують себе форпостом захисту російських інтересів в Україні. Залишається дивуватися, чому за такої загальної готовності до динамічного розвитку двосторонніх відносин на цьому шляху залишається стільки нерозв'язаних проблем і перепон.

Як здається, значною мірою причини наявних у сфері україно-російських відносин проблем мають не так об'єктивний, як суб'єктивний характер і пов'язані з україно-російською, відверто кон'юнктурною позицією української влади і переважної більшості українського політикума стосовно свого північного сусіда. Свідчення того — і перманентна зміна пріоритетів горезвісної української багатовекторності (за принципом — «куди вітер дме»), і періодичне втлумачення у суспільну свідомість провладними ЗМІ відверто антиросійських ідей, і пишномовні виступи на сторінках — знову-таки провладних! — періодичних видань деяких особливо наближених до Президента «незалежних» експертів, в яких знову розкручуються антиросійська тема, звинувачення на адресу Росії, змальовуються найпохмуріші прогнози стосовно перспектив розвитку україно-російських відносин. Цілеспрямовано і методично формується образ «небезпечної Росії», яким нікчемний український політикум лякає не лише народ України, а й самого себе, виправдовуючи цим самим свою безвідповідальність, безініціативність, непрофесіоналізм і неадекватність до яких-

хось більш-менш рішучих і самостійних дій.

Лакейське плазування перед Заходом і драґівливо-чванливий, пренензійний тон у діалозі з Росією стали характерною рисою поведінки переважної більшості представників української політичної еліти. Некомпетентність, брак політичного мислення і соціальної відповідальності, помножені на цілковиту безконтрольність з боку суспільства, і звички легалізованих діл-

Лакейське плазування перед Заходом і драґівливо-чванливий, пренензійний тон у діалозі з Росією стали характерною рисою поведінки переважної більшості представників української політичної еліти.

ків тіньової економіки та криміналітету перетворюють українську еліту на головне джерело всіх без винятку проблем сучасного українського суспільства, і внутрішніх, і зовнішніх. Вона, що виросла з дрібнопомісного радянсько-партійного чиновництва, так і не змогла подолати своєї провінційності, почуття неповноцінності і меншовартості. І найбільше ці якості вітчизняної еліти проявляють саме в сфері україно-російських відносин.

Як відомо, після розпаду СРСР національна номенклатура була єдиною громадсько-політичною силою, яка сповна скоординувалася з набутою незалежності: приватизувавши суверенітет і позбавившись від контролю союзного центру, українська бюрократія почала безоглядно розтягати по своїх кишенях національне багатство країни. Будучи генетично нездатною до ухвалення стратегічних рішень, вона привела країну, яка входила до десятки найрозвиненіших держав світу, до розрухи та економічного колапсу, вимирання нації. Вона показала світові незаперечні докази своєї некомпетентності у вигляді більш як дворазового падіння ВВП, небаченого розгулу злочинності і корупції, масового безробіття, зупинення та пограбування флагманів вітчизняної індустрії, збідніння переважної більшості населення. Цілком очевидно, що соціально-економічна катастрофа в Україні стала наслідком псевдореформ, які проводила і проводить українська влада виключно в своїх вузькокланових інтересах. І вихідною умовою злочинних дій правлячої в Україні еліти став розвал Союзу і розпад соціалістичного ладу, внаслідок чого державну незалежність України правляча еліта конвертувала в неймовірні багатства, що їх поцупила у власного народу.

Не випадково нині ставлення української політичної еліти до Москви,

до Росії характеризуються парадоксальним переплетінням доцентрових і відцентрових тенденцій, що свідчить про фактичний брак у Києва послідовної і чіткої стратегії на російському напрямку.

З одного боку, правляча еліта, яка перетворила незалежність в інструмент особистого збагачення, за кожної зручної нагоди нагадує громадськості про загрозу «імперських замашок» Росії. Щоб громадськість була наготові і незалежність — а

отже, і награвана власність — ніким не ставилася під сумнів. При цьому, як це зазвичай і буває в таких випадках, провінція, яка отримала незалежність, не може відмовити собі в задоволенні демонструвати майже зневажливе ставлення до колишньої визнаної в світі великої держави, всіляко підкреслюючи свою міжнародно-правову рівність з її основною складовою — Росією.

З другого боку, українська еліта часто забуває про те, що вона вже не є частиною загальносоюзної еліти, і за звичкою продовжує думати, що Росія зберігає перед Україною якісь патерналістські зобов'язання. Українські політики, які не стомлюються повторювати, що Україна має виходити лише із своїх національних інтересів, водночас відмовляють у цьому Росії, весь час «підозрюючи» її в тому, що вона, мовляв, у своїй політиці виходить чомусь із російських, а не українських інтересів. Справа доходить до абсурду. Так, коли стало відомо, що В. Путін домовляється з ЄС про безвізовий режим для російських громадян, деякі українські ЗМІ «звинувачували» його в тому, що він не робить цього для українців!

Несамостійність української політичної еліти у виборі зовнішньополітичних пріоритетів, і, зокрема, напрацюванні чіткої позиції стосовно Росії особливо наочно демонструє американський чинник, який перманентно посилюється в україно-російських відносинах. Хоча цілком очевидно, що, незважаючи на заявлене стратегічне партнерство, Америка розглядає Україну винятково як об'єкт своєї зовнішньої політики і згадує про неї лише тоді, коли це потрібно для задоволення американських інтересів. При цьому будь-яка вигода США задовольняється Києвом негайно і без жодного обговорення. Пригадаємо, як на вимогу Заходу Україна без будь-

якої компенсації закрила ЧАЕС. Як досить було одного візиту держсекретаря США до Києва, щоб Україна пішла з іранського ринку ядерних технологій; зрештою, як під час «кольчужного» скандалу, коли США, не маючи на це доказів, звинувачували Україну в продажу Іраку радарних систем «Кольчуга», Київ розкрив перед американцями всі свої військово-технологічні секрети. Ця плебейська політика призвела до нової економічної катастрофи в Україні (небезпечно накопичення вибухових речовин в місті Павлограді після роззброєння ракет за вказівкою американців).

Навіть така, що не має аналогів у практиці міжнародних відносин, слухняність України не змогла стати підставою для стабільної американської прихильності до неї. В останні два роки Президент України і його оточення потрапили в немілості Америки після низки скандалів, в яких була вплетена київська влада. Прагнучи повернути схильність Вашингтона, Київ беззастережно підтримав американську агресію в Іраку, направивши туди батальйон хімістів і пообіцявши військову підтримку окупаційного порядку. При цьому відправлення українських солдатів у розпорядження польської військової присутності, яка цілковито підпорядкована американським генералам, було подано громадськості як «потужний прорив української зовнішньої політики», що свідчить про перетворення України на суб'єкт формування нового світового порядку.

Потепління американо-українських відносин одразу позначилося на стосунках України з Росією. Після війни в Іраку Україна почала швидко віддалятися від Росії: в Києві заговорили про несутимість інтересів двох країн, про безперспективність розвитку східного вектору української політики, знову залунали промови про форсування вступу України до НАТО. Нині про Росію частіше ведуть мову вже не як про партнера, а як про конкурента.

Однак вплив Росії на Україну, внаслідок спільності історичних, економічних, соціально-політичних, духовних особливостей їхнього розвитку, не менш сильний, ніж вплив США, хоча й має переважно економічний характер. Цілком очевидно, що без російських енергоносіїв українське виробництво просто не зможе функціонувати, та й уся українська економіка дуже багата нитками зв'язана з російською. Саме в цій економічній взаємозалежності і приховуються величезні ресурси динамічного розвитку обох країн. Нині весь світ розглядає економічні зв'язки як капітал, що за своїм значенням має переваги над фінансовими і технологічними ресурсами, а україн-

ська влада готова якщо не позбутися цього капіталу, то перетворити його на джерело одностороннього збагачення, що само собою загрожує втратою перспективи україно-російських відносин.

При цьому, незважаючи на постійні декларації про стратегічне партнерство з Росією, офіційний Київ аж ніяк не розглядає відносини з Росією як пріоритет своєї зовнішньої політики. У президентському оточенні відверто кажуть, що відносини України з Росією мають розглядатися виключно «у контексті стратегії європейської інтеграції України», тобто українська влада де-факто розглядає ці стосунки як допоміжний вектор своєї зовнішньої політики, який потрібний Україні лише для того, щоб прискорити свій вступ до ЄС.

Головним козирем Києва у політичній грі з Росією є лукава пропозиція про режим вільної торгівлі між Росією та Україною (з українських владних коридорів лунають навіть голоси про те, що СНД треба «трансформувати в зону вільної торгівлі»). На практиці це означає, що Україна безмитно в Росії купуватиме газ і нафту (за внутрішніми цінами РФ), а українські товари вільно надходитимуть на ринки Росії. Водночас у Києві вдають, що не розуміють простих речей: угоди такого роду передбачають певні домовленості та тісну співпрацю і в політичній галузі.

Однак практично безконтрольна українська влада панічно боїться створення будь-яких міждержавних структур у рамках СНД, посилення реінтеграційних процесів на пострадянських територіях. Будь-які спроби в цьому напрямку українська влада миттєво розцінює як загрозу суверенітету України. 1993-го р. в «Основних напрямках зовнішньої політики України» Верховна Рада заборонила «участь в інституціоналізації форм міждержавного співробітництва в рамках СНД». Характерно, що ця заборона діє лише «в рамках СНД», а щодо інших напрямів такої інституціоналізації, то, приміром, національним органом ЄС Київ хоч сьогодні готовий

Київ керується лише своїми політичними фобіями та фантазіями, незважаючи ні на національні інтереси, ні на об'єктивну доцільність розвитку політичних відносин з Росією.

передати частину свого суверенітету.

До того ж Київ керується лише своїми політичними фобіями та фантазіями, незважаючи ні на національні інтереси, ні на об'єктивну доцільність розвитку політичних відносин з Росією. Сама думка про можливий вступ України в союз з Росією та Білоруссю спричиняє в київській еліті панічний страх, хоча ніхто ніколи не проводив серйозний аналіз наслідків такого кроку. Зазначу, що такого союзу боїться не український народ, а тільки та частина його еліти, яка перетворила во-

рожнечу з Росією на форму свого політичного існування.

Українська влада чудово усвідомлює, що більша частина населення України бачить майбутнє своєї країни якщо не в союзі, то в максимальному зближенні з Росією, що переконливо підтверджують і дані соціологічних опитувань. Однак, нехтуючи волею свого народу, влада вперто проводить політику, спрямовану на конфронтацію з Росією і дистанціювання від неї. Бо влада, яка втратила довіру і повагу власного народу, не може існувати без постійного пошуку внутрішнього (опозиція) або зовнішнього (Росія) ворога, на якого можна було б списати всі свої прорахунки і провали. Не випадково підконтрольна владі преса рясніє негативними матеріалами про Росію — на тлі російських проблем менш помітні провали української внутрішньої політики. Крім того, політично сильна і економічно спроможна Росія — потужний стимул до посилення реінтеграційних настроїв в Україні.

Провладні ЗМІ, ведені горезвісними «темниками», відкрито демонструють політику подвійних стандартів в оцінці західного і східного вектора української зовнішньої політики: інвестиції із Росії вони розглядають винятково як «економічну експансію», а інвестиції із Заходу — як «ефективний інструмент оздоровлення української економіки»; інтеграцію в рамках СНД розцінюють як «загрозу українському суверенітету», водночас європейська інтеграція — «стратегічна мета України».

Коли йдеться про співпрацю з Росією, про участь України в Єдиному економічному просторі (ЄЄП) або в ЄврАзЕС, ці самі ЗМІ вишукують лише загрози і небезпеки для України. Саме створення ЄЄП у Києві розглядають як конфронтаційну альтернативу ЄС, хоча насправді участь України в спільних з Росією економічних проектах, навпаки, сприяє її наближенню до загальноєвропейських стандартів розвитку.

Не витримують жодної критики і розхожі твердження про те, що в Росії та Україні начебто «сформувалися різні економічні структури». Адже рівень, характер і завдання розвитку Росії та України дуже схожі, перед ними стоять однакові проблеми, що давно втратили свою актуальність для ринкових економік європейських країн.

Тому співпраця України та Росії полегшує проведення ринкових перетворень, модернізацію їх господарчих систем і врешті-решт — входження обох країн в світовий ринок. Не можна забувати і про те, що Росія на світовій арені й політично, й економічно має значно більшу вагу, ніж Україна. Тому співробітництво з Росією означає для України підтримку сильнішого партнера в пошуках свого

«небезпечної Росії»?

місяця в системі світових відносин.

У будь-якому кроці, у будь-якій пропозиції Росії пропрезидентські ЗМІ намагаються виявити потаємний «антиукраїнський» підступ, якусь каверзу «москалів». Тепер навіть Договір про дружбу, співробітництво і партнерство України з РФ, який підписаний в 1998 р. і є очевидною поступкою Росії Україні, в Києві розглядають як такий, що «не зняв і нездатний був зняти всієї гостроти проблем, що накопичувалися століттями». Що вже казати про конкретніші пропозиції росіян?

Пригадаймо лише історію з пропозицією росіян про використання в реверсному режимі недіючого нафтопроводу «Одеса—Броди», навколо якого й досі не вшухають політичні пристрасті. Нафтопровід, як відомо, споруджували винятково з політичних мотивів — послабити енергетичну залежність України від Росії, тому економічна складова проекту відійшла на задній план. У Києві навіть не спромоглися з'ясувати, звідки, власне, візьметься нафта для її транспортування українською трубою. Це запитання досі не має відповіді. Однак Київ продовжує розглядати свою суху трубу як політичний аргумент на користь інтеграції України до ЄС.

Навіть участь України в міжнародних економічних організаціях українська влада розглядає скрізь призму суперництва з Росією. Так, останнім часом українські політики закликають форсувати вступ України до СОТ: вступивши туди раніше Росії, Україна, на їх думку, зможе диктувати Росії свою волю або навіть заблокувати її прийом до цієї організації. Л. Кучма, який спочатку планував вступ України до СОТ в 2004 р., вимагає від уряду завершити цей процес до кінця нинішнього року. Вважаю, що уряд поспішає будь-що виконати «наказ» Президента.

При цьому не враховують обґрунтовані побоювання експертів з приводу своєчасності вступу України в СОТ і його можливих наслідків. Адже вони попереджають, що слабка українська економіка не витримає конкуренції із західними виробниками, чимало галузей, позбавлених підтримки держави, просто припинять своє існування. До того ж уже нині багато які країни — члени СОТ — висувають щодо України неприйнятні вимоги, прагнуть вирвати в неї щонайбільше поступок. Так, Австрія, Куба і Польща вимагають віддати їм український ринок цукру; США нав'язують Україні горезвісні «ніжки Буша»; Туреччина жадає, щоб Україна вдвічі знизила мито на експорт брухту чорних металів, Киргизія — повернути їй «борги «УРСР». Однак таку інформацію приховують від громадськості, яку влада переконує в тому, що

вступ України до СОТ одразу відкриє перед українськими товарами західні ринки.

Вступ до СОТ — необхідний крок і для України, і для Росії. Але вступати туди треба, домовившись про найбільш вигідні для себе умови. Тому Росією було запропоновано Україні план узгодження дій з підготовки до вступу в СОТ. Однак Київ відхилив його.

Мені вже доводилося писати про справжній зміст і перспективи «європейського вибору України», зробленого нинішньою владою. До сказаного можна додати лише, що **Європа, зосередившись на своїх внутрішніх проблемах, пов'язаних з наступним розширенням ЄС, менш за все схильна приєднуватися до надокучливих декларацій Києва про свої європейські прагнення. І якщо Росія пропонує Україні конкретні економічні проекти, предметну співпрацю, а інвестиції російського капіталу в українську економіку збільшуються щороку, то ЄС обмежується невірними політичними обіцянками. Інвестиції європейського капіталу в Україну вельми скромні, і річ тут не в «несприятливому інвестиційному кліматі», а в очевидній незацікавленості європейців у розвитку відносин з Україною.** А сам Київ нарікає на те, що Євросоюз обіймає «недостатню чіткість позицій» з приводу інтеграційних перспектив України. Така позиція Європи не випадкова — там чудово розуміють, що Україна не готова до вступу в ЄС.

До речі, Київ своїми претензіями на визнання його європейської спорідненості тільки зміцнює думку європейців про те, що українська влада неспроможна адекватно оцінити ситуацію, в якій опинилася Україна, що

Київ своїми претензіями на визнання його європейської спорідненості тільки зміцнює думку європейців про те, що українська влада неспроможна адекватно оцінити ситуацію, в якій опинилася Україна, що вона не вміє проводити реалістичну, відповідальну внутрішню політику, правильно визначати її пріоритети

вона не вміє проводити реалістичну, відповідальну внутрішню політику, правильно визначати її пріоритети. Самі представники київської еліти змушені визнати, що в Європі склався загальний негативний імідж української влади. До того ж дехто з них бачить у цьому результат «підривної діяльності» Росії, спрямованої на дискредитацію України в очах усього світу. Вдаються навіть до незграбних спроб обвинуватити Росію в організації «касетного» скандалу, хоча всім давно відомо, що основні дивіденди з цього скандалу одержали США, використавши його для тиску на Україну. Та й головний учасник «касетного» скандалу — майор Мельниченко — переходиться, як відомо, не в Росію, а в Америку.

Розуміють у Європі й те, що «інтеграційні» прагнення Києва — не більш ніж зізнання у сво-

ій власній безпорадності та політичному безсиллі, в нездатності до позитивного державного управління, в неспроможності самої держави в тому вигляді, в якому вона існує нині. По суті, це сучасна версія заклику «Прийдіть і володійте нами», який уперше пролунав тисячу років тому і його не один раз повторювали в Україні в наступні століття. Однак навряд чи в Євросоюзі знайдуться бажані брати на себе відповідальність за долі держави, доведеної її правлячою елітою до надзвичайного зруйнування.

Очевидно, що до наступних президентських виборів зовнішня політика Києва не зазнає істотних змін. Мало того, прозахідна еліта, яка перебуває нині при владі, намагається використати час, що залишився до президентських виборів, для того, щоб забезпечити міцність своїх позицій і за нового глави держави. В цьому разі Україна продовжить безвільний дрейф у бік Заходу.

Але вже сьогодні цілком очевидно: Заходу не потрібна економічно сильна, квітуча Україна. Старіюча Європа і сита Америка вкрай потребують української дармової робочої сили, дешевої української сировини, що її вивозять українські кримінально-олігархічні структури за викидними цінами, в українських служниках, які за копійки обслуговують примхи можних європейців, котрі не бачають утрудняти себе побутовими проблемами. Захід не зацікавлений в налагодженні роботи українських підприємств — їхній ринок ушерть насичений і без українських товарів; Захід не зацікавлений у створенні в Україні нових робочих місць — у такому разі він позбавиться мільйонів пар робочих рук мігрантів, які залишили Україну в пошуках засобів до існування і працюють на західну економіку; Захід не зацікавлений у чесній і відповідальній українській владі — це позбавить його важелів тиску на Україну. І головне — Захід не зацікавлений у зміцненні дружніх, партнерських відносин України з Росією, бо це стократ посилить і Україну, і Росію, поверне їм колишню могутність і міжнародне визнання як рівноправних суб'єктів міжнародної політики. І тому саме Заходу потрібний методично і цілеспрямовано впроваджуваний на пострадянських теренах, і насамперед — в Україні, образ «небезпечної Росії», який на «західному під'язі» відпрацьовує «націонал-патріотична» українська еліта та безпорадна українська влада, яка танцює під її дудку.

Реальною альтернативою прозахідній українській еліті є ті політичні сили, і насамперед Компартія України, які усвідомлюють необхідність посилення інтеграційних зв'язків на пострадянських теренах. Вони розу-

міють, що Україна сьогодні нездатна впливати на геополітичну ситуацію не тільки в світі, а й у регіоні, бо не є самостійним гравцем у міжнародній політиці. Хоча потенційні можливості української держави величезні, нинішня збанкрутіла влада неспроможна їх використовувати. Тому на сучасному етапі свого розвитку Україна потребує надійних союзників, чиї інтереси збігаються з українськими інтересами. Таким союзником для України і є Росія. Тільки об'єднавши свої зусилля і узгодивши свою політику, Україна і Росія зможуть вести рівноправний діалог зі світовою спільнотою, посісти гідне місце в системі міжнародних політичних та економічних відносин.

Вибудовуючи стратегію двосторонніх відносин, Україна, незаперечно, має виходити насамперед зі своїх національних інтересів. Не ставлячи перед собою завдання змістовного аналізу всього спектра національних інтересів України на сучасному етапі, чимало з яких «зав'язано» саме на Росії, хотів би навести слова всесвітньо відомого американського політолога Френсиса Фукуями, котрий у статті під вельми символічною назвою «Неясність «національного інтересу» пише: «Сьогодні основний «національний інтерес» буквально будь-якої країни полягає в підтриманні рівня продуктивності праці і доходу на душу населення». Решта компонентів національного інтересу, на його думку, є лише функцією, складовими елементами цього основного змісту.

Забезпечення зростання матеріального добробуту народу як центральне завдання всієї практичної діяльності українського керівництва і має бути головним національним інтересом, серцевиною національної ідеї, над винаходом якої сущать голови наші політики та науковці-суспільствознавці. Власне, таке її трактування і запропонував суспільству нещодавній XXXVII з'їзд КПУ, який ухвалив рішення про розробку першочергових заходів виведення країни із системної кризи, розгорнутої, багаточислової програми відродження національної економіки, покликаної забезпечити зростання добробуту українського народу, дотримання прав і свобод громадян, реальний суверенітет України. Жодні політичні міркування і «національно-патріотичні» фобії не мають бути перешкодою на шляху економічного відродження нашої держави. Тому і співробітництво з Росією, що містить для України реальний потенціал для розв'язання цього першочергового завдання, має бути незаперечним пріоритетом зовнішньополітичної стратегії України.

Петро СИМОНЕНКО, керівник фракції комуністів у Верховній Раді України, Перший секретар ЦК КПУ. Матеріал надруковано в рахунок квоти фракції КПУ у Верховній Раді України.

РЕЗОНАНС

Рожеві окуляри не для освіти

(Початок на 5-й стор.).

Проблема, мені здається, в іншому: чи готовий педагог, який працює у школі, перебудуватись, зрозуміти сьогоденного учня. Молодий учитель міг би, але він залишає школу через матеріальну незабезпеченість. Досвідчений учитель звик працювати в авторитарній школі і не завжди з легкістю сприймає педагогіку толерантності та пошанування дитини.

Побори, на жаль, є?

Питання складне. Давати голову на відріз, що поборів немає, стосовно всіх майже 100 вчителів школи, було б надто відповідально. Але обговорити цю неприємну проблему все-таки хотілося б на сторінках вашої газети. Найчастіше учитель не є ініціатором отримання якогось цінного подарунка, наприклад, на свій день народження. У класі знаходиться «надактивна» мама (у якій є гроші) з пропозицією привітати вчительку, і починається збір грошей. Деяким сім'ям здавати важко, але вони мовчки віддають останні гроші («а раптом учителька дізнається і буде погано ставитися до дитини?»), а потім починаються розмови про побори. Батькам треба перебудуватися також, ставати такими ж розкутими, як і наші сьогоденні діти, не боятися іти на відверту розмову з учителем, директором школи. Наприклад, в одному з класів нашої школи на батьківських зборах було запропоновано придбати нові парти. Мені це незрозуміло: парти у доброму стані (школі лише 9 років), в цьому просто нема необхідності. А вони: купувати — і край. Частина батьків мовчки погоджувалась, але я впевнений, що не кожна сім'я може здати 150 грн. на придбання нової парти. Це один з прикладів, але їх можна навести чимало.

Прийом до школи

У нашій школі, наприклад, до 1 класу в цьому навчальному році вже подано дві сотні заяв, а відкрити ми можемо лише три класи (більше не дозволяє проектна потужність школи). Я, як директор школи, не можу не враховувати бажання деяких батьків переказати на розрахунковий рахунок закладу освіти кошти для підготовки школи до нового навчального року. Чи побори це? Мабуть, складність ситуації і полягає в тому, що важко провести чітку межу між щирим бажанням деяких батьків допомогти і допомогою після слів директора «чим можете допомогти?» за об'єктивної неможливості зробити це. Звичайно, якби держава достатньою мірою фінансувала школу, ми не стояли б перед такими проблемами. Але батькам треба зрозуміти також одну річ: не все вирішується грошима, треба об'єктивно оцінювати будь-яку ситуацію, реальні можливості своєї дитини, розуміти сьогоденні труднощі школи — тільки за такого підходу спільними зусиллями ми зможемо досягти успіху, не кажучи про побори.

Висловлю свою думку і щодо роз'єднання початкової, базової, старшої школи. Я не можу з цим стовідсотково погодитись, хоча в цілому тенденція правильна. Для початку кілька запитань. Чи погано, щоб молодші школярі переймалися інтересами старших, якщо це інтереси, які сприяють всебічному розвитку особистості? Чи погано, коли вчитель майстерно навчає дітей предмету з 5-го до 11-го класу і, випускаючи, бачить високі результати своєї праці? (Звичайно, не кожен учитель у змозі так навчати. Але це вже проблема адміністрації школи, проблема добору кадрів.) Чи погано, коли учнівське самоврядування започатковує і на рівні організовує у школі шефську роботу старших школярів з молодшими? (У деяких ситуаціях діти швидше розуміють старшого учня, ніж учителя.) Звичайно, це тільки запитання, і в реальних умовах роботи різних шкіл на них можуть бути різні відповіді. Тут треба бути дуже гнучкими. Можна навести приклади багатьох шкіл міста Києва, які здійснюють навчально-виховний процес з 1-го по 11-й клас і досягають великих успіхів, забезпечують високу якість навчання і виховання на кожному з етапів освіти, включаючи профільне навчання у старшій школі. Такі школи не просто мають право на існування, їх роз'єднання було б, на мою думку, великою помилкою.

Чи потрібні медалі?

Не можу погодитися з Василем Григоровичем стосовно його позиції щодо медалей. Під час обговорення медалі було представлено як засіб забагачення вчителів, директорів шкіл. А як же самі діти, чому про них ніхто не згадав?! Невже дитина, яка вчилася усі роки на відмінно, краще за інших, не може отримати відзнаку держави за свою працю в школі? Справа тут не лише в пільгах під час вступу до вузу. Я вважаю, що кожен вуз вправі вирішити сам, як враховувати наявність у абітурієнта срібної або золотої медалі. Може, анонімне тестування і є способом перевірки об'єктивності оцінок школи. Це, безумовно, зніме напруження під час вступу до вищих навчальних закладів. А от до об'єднання випускних іспитів зі вступними до вузу — в мене подвійне сквалення. Перше, виникає думка про недовіру школі, а по-друге, скласти іспит дитині у школі з психологічної точки зору легше, ніж у стінах вузу. І справа тут не в тому, що за хорошу оцінку можна з когось зняти яку-небудь плату. Якщо держава доручає нам 11 років учить дитину, чому ж вона не довіряє перевірці наданих дітям знання?

Питання в іншому, але це вже проблема конкретної школи. Якщо на анонімному тестуванні діти не підтверджуватимуть знання, отримані в школі оцінки, нехай батьки розбираються зі школою. Таким чином, на мою думку, відбуватиметься природний відбір — батьки вибиратимуть ті школи, в яких їх дітей навчають по-справжньому.

А взагалі щиро дякую редакції газети за можливість висловити свої думки на сторінках. А особисто Василю Григоровичу за цікаву дискусію з приводу освітніх проблем. Наш педагогічний колектив на серпневій педагогічній раді продовжить обговорення порушених під час «круглого столу» питань.

Олександр БІРЮК, директор спеціалізованої школи № 315.

Київ.

Орати чи ділити?

ОДВІЧНА ДИЛЕМА

Уже, вважають, понад десять років українці б'ються над розв'язанням справді пекельного питання: що робити з землею — орати чи ділити? Українська сільська людність не відразу всерйоз сприймала гасло «Землю — селянам!». Мало хто йняв віри, що землю справді поділять і передадуть у власність. Міркували: такого не може бути, бо такого не може бути ніколи. Як це — поділити? Навіщо? Кому це потрібно? Державі? Ні. Робітникам колгоспів і радгоспів? Тричі ні.

Ось, наприклад, у радгоспі імені Кірова на 4000 га ріллі значилася тисяча робітників. У всіх була гарантована оплата не менш як 200 карбованців на місяць, нормований робочий день, тиждень, рік, гарантована відпустка і вихідний, лікарняний можна було взяти, коли треба — додаткові вихідні; випишуть також і цегли, дощок, шиферу, виорють город і на пенсії не забуватимуть, коли прийде час. Комбикорму чи там гною для городу — не відмовлять. Незалежно від того, хто як працював, а також уродило чи ні, на добробуті, гарантованому рівні оплати це позначалося мало. І замість усього цього — по 1,5—2 гектари землі, з них ріллі — 0,60 га? І цю землю ще треба самотужки обробляти.

Проста мужицька арифметика кричала гвалт. Кругом-гуртом робітник мав із радгоспу не менш як 3000 карбован-

ців на рік (не враховуючи отримуваного з соціальних фондів, а також того, що виписав, привіз, діставав), тож кожен розумів, що загорбачити стільки на 60 сотках польової землі, яка невідомо й де, — просто маячня дурисвітів. Ну, припустимо, вродять на 0,6 га 15 центнерів ячменю. І що? За старими цінами 15 ц помножимо на 20 карбованців й отримаємо 300 карбованців. Тепер — 600—700 гривень. Це — по валу, не враховуючи затрат. Додамо ще, може, тонну сіна. Теж невеликі гроші. В інших господарствах, де землі більше, а людей менше, дісталось по 3—4 гектари — різниця невелика.

■ ■ ■

Пропагандистський вал котився селами, заглушуючи голоси скептиків і маловірів. Поволі селяни починали вірити, що землю вигідніше не обробляти, а продавати

■

Поділені трактори, комбайни, ферми або перестали працювати, або ж опинилися в чужому дворі. А з чужого двору просити трактора для

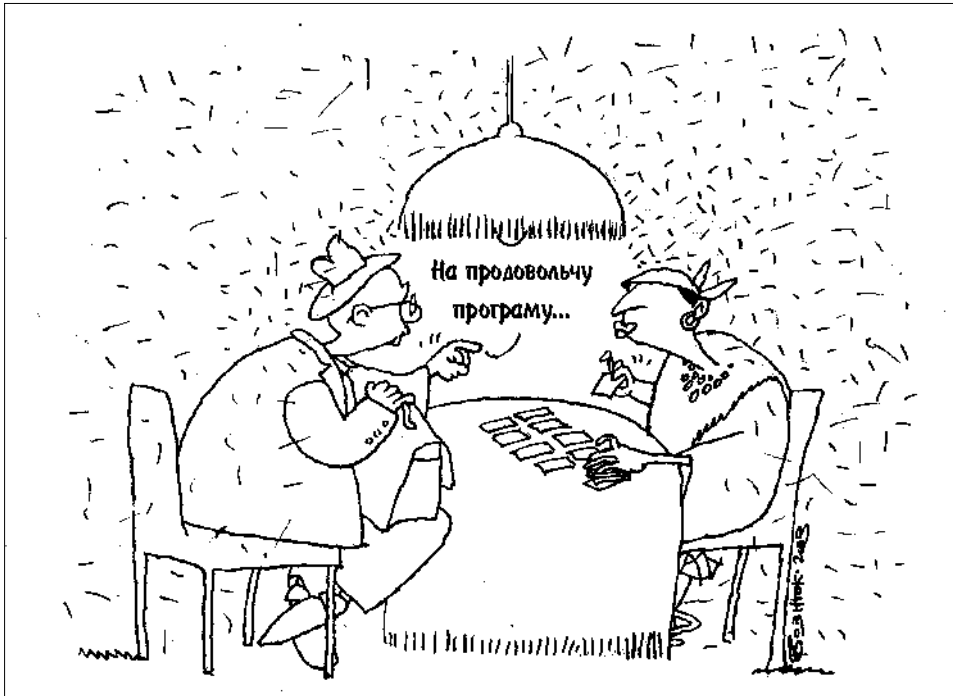
оранки — це зовсім інше, ніж було раніше: прийшов у тракторну бригаду та пляшку з-під поли — блись! І через півгодини трактор уже на горіді — дир-р!

Отож, хоч як мізкували селяни, але не бачили ні для себе, ні для держави вигоди від поділу землі. Хіба шахраї та авантюристи, як завжди, чекали на зиск.

Але життя завертало не в той бік, куди дивилися селяни. Вони міркували, що орати землю зручніше, коли вона ціла, великими масивами, а їх через органи влади, радіо, телебачення, газети переконували, що землю не обов'язково орати, а можна ще й продати. Або здати в оренду й мати збіжжя, так би мовити, не злазячи з печі. Привезуть готовеньке й висиплуть на піч.

Пропагандистський вал котився селами, заглушуючи голоси скептиків і маловірів. Поволі селяни починали вірити, що землю вигідніше не обробляти, а продавати.

Бо ж кругом у газетах пишуть, що земля, наприклад, в Америці або Німеччині по десять, а то й по двадцять і більше тисяч доларів за гектар. Але хіба то земля? Червона глина та сірі суглинки. А нашим чорноземам і ціни немає, бо вони найчорніші, відтак,

Мал. Василь ВОЗНЮКА.

найкращі в світі! А що врожаї на них не дуже, так то пусте, зате які чорні! Та ж не будьмо дурнями, свого щастя не цураймося! Може, раз на віку багатство саме пливе до рук, а ми відгрібаємо. Берімо землю, коли дають, потім можна буде продати, закласити, подарувати, заповісти. Орати — не обов'язково. Доки трапиться купець, можна віддати в оренду тому, в кого дурні гроші, сила й техніка, у кого руки сверблять до чепіг. Нехай оре, коли хоче, і платить нам за це, а прийде час, стане

добра ціна — назад заберемо та продамо. Хто любить працювати — нехай працює і платить нам за це, бо ми любимо гроші...

Отак поволі змінювалися настрої селян щодо поділу землі. Від байдужості, сумнівів, недовіри — до азарту й тривоги: свого не пропустити, своєї миті не прогавити б!

Зрозуміло, в кожному з 25 тисяч сіл і 12 тисяч сільськогосподарських підприємств процес поділу землі й оцінка цього поділу мали свої особливості, але мова тут про

загальну тенденцію. Селяни, постоявши кілька років перед вибором — орати чи ділити, зупинилися на «ділити». Бо ж «однаково в КСП грошей не платять, а красти більше нема чого».

Українці завзято ділили землю. Указ Президента про прискорення реформування сільськогосподарства уже не лишив вибору. Землю треба ділити та й усе, бо гірше буде. Селяни ж завжди боялися начальницького гніву більше, ніж Божого. По сільських клубах і школах, де є підходящі зали,

АКТУАЛЬНО

Урожай під контролем правоохоронців

Гарячої жнивної пори на полях Кіровоградщини нерідко можна побачити найвище міліцейське начальство. Правоохоронці області разом із хліборобами активно долучилися до боротьби за збереження нового врожаю.

У регіоні створено мобільні групи і введено чергування додаткових тимчасових постів на шляхах перевезення зерна.

Цього тижня начальник УМВСУ в Кіровоградській області генерал-майор міліції Станіслав Нікітенко особисто інспектував збирання врожаю у господарствах Олександрівського району. Він задоволений поїздкою. Каже, що керівники господарств з розумінням ставляться до роботи правоохоронних органів, тісно співпрацюють із дільничними міліціонерами та їхніми помічниками.

Прийомом було пересвідчитися, що стан справ із врожаєм в районі аж ніяк не критичний. Так, у господарстві «Промагро» намолочують по 20 центнерів ячменю з гектара. Це вдвічі перевищує середньообласний показник, а керівник ПСП «Краснольське» Олександр Мартинов сподівається мати не менш як 55 центнерів ячменю з гектара. Непогано в районі вродили кукурудза, соняшник, цукровий буряк, соя.

— У нас із хліборобами спільне завдання — зберегти те, що маємо. Не допустити розкрадання врожаю, створити надійний заслін нечистим на руку ділкам, — каже Станіслав Нікітенко.

І працівники міліції зробили вже чимало. Приміром, під час перевірки зерно потоків, хлібоприймальних пунктів, зокрема зернотрейдерів, виявлено низку фактів, за якими порушено 31 кримінальну справу. З них три справи — за незаконне використання зерна держрезерву загальною вагою 3622 тонни. До кримінальної відповідальності притягнуто 29 чоловік, із яких четверо посадовців органів виконавчої влади та 17 керівників і матеріально-новідповідальних осіб хлібоприймальних та сільськогосподарських підприємств.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

КОНФЛІКТ

Урознал живив заступнику голови Рівненської облдержадміністрації Олександру Кміті зателефонувала жителька села Самостріли Корецького району Людмила Смикало — дружина керівника приватного сільгосппідприємства «Лан». Жінка просила допомогти владнати проблему з ваговою, яка стала причиною розбрату між «Ланом» та СТОВ «Астрей». У період живив, на думку Людмили Смикало, без вагової нікому з них не обійтися.

Хоча влада не має повноважень втручатися у внутрішні справи приватних підприємств, однак зважаючи на соціальну напруженість, яку викликала в Самострілах проблема навколо вагової, сюди для розв'язання конфлікту виїжджали голова Корецької райдержадміністрації Василь Яковенко, начальник відділу реформування майнових і земельних відносин головного управління сільського господарства і продовольства Рівненської облдержадміністрації Микола Собчук. Ім вдалось умовити сторони до скликання загальних зборів пайовиків, щоб домовитися разом користуватися ваговою. Є ще одна можливість врегулювати конфлікт: звернутись до суду. Але можна обійтись і без цього, уклавши договір про спільне володіння ваговою.

Коротко про витоки конфлікту. Свого часу місцевий КСП імені Т.

Шевченка було реорганізовано в однойменний СВК. Кооператив виступив правонаступником колишнього КСП. У 2000 році СВК почав розпаювання майна серед колишніх членів КСП. У квітні 2001 року майновий пайовий фонд (а це 562 пайовики) на загальних зборах розділили між чотирма групами співвласників: 88 осіб передали своє майно в користування ПСП «Лан» (керівник В. Смикало), 46 — СТОВ «Астрей» (Н. Баланчик), 362 — Рівненській МТС (М. Шмирко), 66 — ТОВ «Клас» (М. Онишук). Але у вересні цього ж року Рівненська МТС відмовилася від подальшого користування майном пайовиків, і його поділили між згаданими групами та одноосібниками. Досі процес розподілу майнових паїв проходив мирно. Спир виник хіба що під час розподілу 30-тонної вагівниці. Це й зрозумі-

ло, бо обидва новоутворені господарства відкрили приймальні пункти із заготівлі цукрових буряків, тож ваги обом конче потрібні. Щоправда, на засіданні майнової комісії, яке відбулося 22 лютого 2002 року, ваги з приміщенням були виділені ПСП «Лан». Залишалося затвердити це на загальних зборах всіх пайовиків. Тим часом, не чекаючи зборів, керівник ПСП «Лан» Володимир Смикало не поспушився на кошти, щоб навести у ваговій належний порядок, відремонтувати ваги, якими користувались усі мешканці села.

— Саме протокол цих зборів і став причиною конфлікту, — розповідає начальник відділу реформування майнових і земельних відносин головного управління сільського господарства та продовольства Рівненської облдержадміністрації Микола Собчук. — На зборах головувала дружина Володимира Смикала Людмила. Вона стверджує, що з вагової було прийнято рішення (у протоколі це дописано). І це було б логічно, оскільки на засіданні майнової комісії питання щодо вагової було улагоджено. Але я почув і протилежну думку: рішення з вагової не приймали, тому й дописали до протоколу.

— Масла у вогонь підлили і амбіції: Володимира Смикало не влаштував підхід його колеги Надії Баланчик, яка нібито диктувала свої ціни у розрахунках за користування вагівницею, — продовжує Микола Собчук. — Отож у лютому 2003 року на засіданні майнової комісії знову постало питання про вагову. На цей раз члени комісії вирішили передати її СТОВ «Астрей». Цікаво, що керівник ПСП «Лан» не заперечував щодо такої передачі. Але це рішення майнової комісії набрало б чинності лише після затвердження його на загальних зборах. Спроби скликати збори робили в березні, квітні, липні. Та все марно — не було кворуму. До скликання зборів дійшли компроміси: дозволити всім користуватися ваговою, тим паче що вона мала два входи, які поділили між собою «Лан» і «Астрей». Але, схоже, керівнику «Астреї» Надії Баланчик надокучило чекати, коли все-таки вдасться скликати легітимні збори, і вона вирішила стати господаркою вагової. Звідси й загострення нового конфлікту, який поки що вдалось уладнати. До загальних зборів.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

пройшли збори, на яких уже достатньо ділили землю.

Схаменувся дехто, та вже пізно. Багато тих, хто вік відпрацював у колгоспах, радгоспах, опинилися поза списками, і навпаки — земля дісталася усім тим, хто потрапив у списки перед самим паюванням. Серед останніх — переважно родичі, друзі, наближені місцевих можновладців. Вони вже об'єдналися в сільські клани і напевне зможуть поділити землю, щоб собі не було кривдно.

Отож напередодні відповідних зборів і в КСП «Нова Україна», де живе автор, нуртували пристрасті. Тому є цікаві причини. Раніше тут був радгосп, передовий, багатий. Його землі прилягають, а місцями обтікають міста Київ та Бровари, чималі площі були безпосередньо в межах столиці. Читач, мабуть, уже здогадується, що ринок землі на пристойичній території запрацював значно раніше, ніж з київських круч дали відповідну команду. І яка ринкова ціна землі, тут кожен знав добре. Почім та, що безпосередньо під київськими багатоповіхвками, і та, що на приселенському болоті. Кожному, зрозуміло, хотілося взяти не ту, що біля зачарованої Десни, а щоб біля гамірливої столиці. (В Києві тоді працювали і міжнародні, і українські проекти з приватизації землі. Час від часу вони згукували журналістів, щоб розповісти, як вони вміло й гарно ділять землю за сотні кілометрів звідсіля, у Луганській або в Херсонській області. Журналісти записували все в блокноти й на диктофо-

ни, але не пригадую, щоб хтось поцікавився, як розпайовують і привласнюють землю ось тут, під столичними стінами.)

Щоправда, на тих зборах ще не вирішували, кому де землю виділять. Землю ділили, так би мовити, взагалі, а не зокрема. А коли перейшли до «зокрема», рогом поперли суперечності — ко-мусь під ребра, а ко-мусь під саму печінку. Наприклад, на зборах КСП ще 1994 року ухвалили внести до списків на розпаювання землі 200 працівників соціальної сфери. Тоді всі щедрі були, думали, що то не навсправжки.

Тепер же з'ясувалося, що до списків чомусь не потрапили також 200 реальних колишніх працівників. Які в колгоспі працювали від колоски й до костура. Тепер вони (а коли по правді, то їхні діти й онуки) апелюють до справедливості й співчуття. Тобто, щоб і їм землі вділили. Внести їх до списків збори уповноважених мають право, але... На пай тепер припадає 1,7 умовного гектара землі, з них 0,6 га орної та 1,1 га — лу-гу. Проголосувати «за» — означає добровільно зменшити свій пай. Тоді буде не 1,7, а, скажімо, 1,4. Звичайно, ні сльози, ні заклинання колишніх селян до сусідів-селян, котрі вже в списках, не допомогли. Завзято чубилися сусіди й родичі поміж собою за пайки, і ворожнеча лишиться надовго.

Від початку було відомо й інше. Нові власники й гадки не мали обробляти землю. Учасни-

ків конференції, нових землевласників, цікавило одне: кому віддати землю в оренду, і щоб за більшу плату. Президент Кучма, певне, не мав правдивої інформації з цієї конференції, інакше не говорив би, що земля передається тому, хто її обробляє та ще — ефективному власнику. Не йшлося на конференції землевласників ні про обробіток землі, ні про її ефективне використання.

Отже, сталося: селяни зробили вибір, вони більше не землероби, не гречкосії, не свинарки, не трактористи й не вчителі. Вони не оратимуть землю, їхні думки зараз про те, кому здати за плату землю або як її продати. Соціаль-

■ ■ ■

Отже, сталося: селяни зробили вибір, вони більше не землероби, не гречкосії, не свинарки, не доярки, не трактористи й не вчителі

■

ний статус визначає й напрям думок. Землевласник думає інакше, ніж наймит. І якби там була кінокамера, вона б зафіксувала: у залі люди з великими натрудженими руками, обвітреними обличчями (це варто б дати крупним планом) — і азартними очима гравців. Але кінокамери не було, і рідкісний факт перетворення трудивників-селян на азартних гравців-гендлярів лишився непоміченим. Шкода, кіна не вийшло, а могла б бути небуденна ілюстрація до теми «Українське село на зламі тисячоліть».

Збори тривали тоді без перерви близько чотирьох годин. Я сидів при вході і можу посвідчити: жодна людина не зали-

шила за цей час залу. Витерпіли всі. Здається, навіть фізіологічні процеси по-іншому проходять, коли по-справжньому нуртують пристрасті.

Скоро, зовсім скоро більшість нових землевласників розчарується. Не матимуть вони великих грошей ні від її продажу, ні від оренди-застави. Чому — це тема окремої розмови.

Після зборів люди не поспішали розходитися, збиралися великими групами, продовжували смакувати цікаву тему. Ось навмання кілька занотованих розмов.

— І кому б його свій пай віддати?

— Навіщо віддавати, хіба це плата — 120 гривень? Краще пшеницею або ячменем засіяти, то на всю зиму курям і поросятам буде.

— А скільки коштує оранка, сівба, обмолот?

— А ти за-ни читай. У нас є пільги. Нам повинні і виорати, і засіяти, і змолотити.

— Оце думаю віддати пай фермеру в оренду. Дарма що мало платить. Нехай переоре, виведе бур'яни, удобрить, а тоді забере та сама оброблятиму. Погано, що оренда аж на п'ять років, а не на два! Несправедливо це.

Моральні постулати швидко, майже вмиг, перекроювалися й перелицьовувалися кожним на свій манір. І наслідки цього перелицювання даватимуться взнаки ще довго після того, як буде подолано економічні наслідки цієї, мабуть, найнікчемнішої в історії земельної реформи.

Микола ДИВАК.

З ПОШТИ

За пай платимо двічі

У засобах масової інформації, зокрема і в «Голосі України», повідомлялося, що селяни сплачують за землю фіксований податок. То чому в реальному житті закони не виконуються? За дорученням мешканців сіл Пилипківці і Заборознівці прошу роз'яснити, чому власники земельних паїв, які здають їх в оренду Кам'янець-Подільському ЗАТ «Адамс», платять за ту саму землю двічі. Податок за землю у сумі 16 гривень 50 копійок сплачують Пилипковецькій сільській раді. А із суми орендної плати 208 гривень 48 копійок, яку мають одержати селяни за орендовану в них землю, податкова інспекція вираховує 41 гривню 60 копійок прибуткового податку. От і виходить, що за земельний пай 2,37 гектара сплачуємо 58 гривень 10 копійок. А якщо селянин використовує цю землю самостійно, платить тільки 16 гривень 50 копійок у сільраду.

Власники земельних паїв, які здали їх в оренду сусіднім сільгосппідприємствам, а також фермерським господарствам, нічого не платять, а фіксований податок сплачують орендарі. А з тих, хто здав паї в оренду ЗАТ «Адамс», утримують ще й прибутковий податок. Чим ми завинили? У 2002 році з нарахованої односельчанам орендної плати знов утримали прибутковий податок на загальну суму 24 тисячі гривень. Коли звернулися до податкової адміністрації Хмельницької області, нам рекомендували подати декларації про доходи за 2002 рік. Але навіщо ця тяганина? Та ще й до райцентру 18 кілометрів, автобуси не ходять. Навіщо утримувати прибутковий податок, а потім повертати його, коли можна одразу подати довідку, що, крім орендної плати, в людини жодних доходів немає.

Василь СТОРОЖ.

Пилипківці
Новоушицького району
Хмельницької області.

Коментар юриста

Згідно зі статтею 36 Земельного кодексу використання землі в Україні є платним. Власники земельних ділянок і паїв сплачують земельний податок, який розраховується, виходячи з розмірів ділянки, вказаних у земельному сертифікаті. При цьому розмір податку не залежить від результатів господарської діяльності на землі. Тобто, навіть якщо ви нічого не вирощуєте на ділянці, податок платити доведеться.

Передача в оренду земельних ділянок передбачає отримання доходу за її використання. Такий дохід чинним законодавством віднесено до неосновного і оподатковується він за ставкою 20 відсотків. Тобто податок стягується не за земельну ділянку, а з отриманого вами додаткового доходу від здачі земельної ділянки в оренду. Ці правила діятимуть, якщо ви здаєте в оренду, наприклад, будинок.

Однак від сплати податку звільняють тих власників, які здають свою землю в оренду платникам фіксованого сільськогосподарського податку. До останніх відповідно до ст. 2 Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок» належать власники земельних ділянок та землекористувачі, в тому числі орендарі, які виробляють товарну сільськогосподарську продукцію, крім власників та землекористувачів земельних ділянок, переданих для ведення особистого підсобного господарства, будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель (присадибних ділянок), садівництва, дачного будівництва, а також наданих для городництва, сінокосіння та випасання худоби.

Отже, ви в жодному разі не сплачуєте за землю двічі. Тож якщо ви не бажаєте віддавати 20 відсотків від отриманої орендної плати, ділянку доведеться обробляти самостійно.

Наталія ХОМЕНКО.

фото Олександра ГОРДІВЧИЧА

Експеримент по-київськи

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

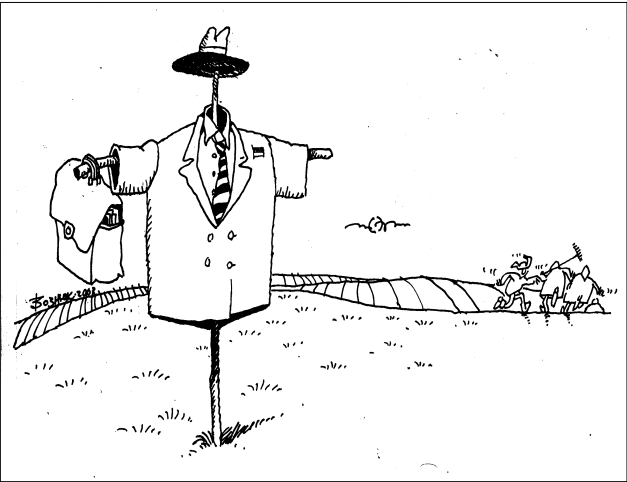
Здається, ще древні застерігали нас від того, щоб не довелося нам жити в епоху перемін. Хоча, чесно кажучи, хотілося вірити, що ми тут є винятком. Бо проголошення незалежності України було омріяним щастям для багатьох поколінь українців. Але минуло майже два-надцять років, і що ми бачимо? Пограбована і зубожіла країна опустела на гіршу землю навіть останніх романтиків і мрійників, які марили початком розквіту рідного краю.

Майже всім нині важко. І багатьом із нас, хоч як це сумно, допомагає втриматися на плаву лише рідна земля. І в прямому, і в переносному розумінні. Вона стала чи не єдиним джерелом існування. Прикладом може бути наше рідне село Троєщина. Воно хоч із 1988 року і належить територіально до міста Києва, але насправді це класичне українське село, де люди, особливо пенсіонери, багатодітні та інші малозабезпечені, яких тут переважає більшість, виживають тільки завдяки своїм клаптикам землі — садам і городам. Та міські експериментатори добралися й до нас.

Чому експериментатори? А ось чому. Прочитавши в газеті «Голос України» за 3 липня 2003 року статтю пана Сташевського «Земля — не яблуко розбрату», ми дізналися про вдалий земельний експеримент у Києві. Ось що він каже: «Рішення про землекористування приймає сесія Київради гласно і прозоро, де представлені різні політичні си-

ли. Міський голова відповідає за прийняті рішення перед громадою і владою. Хіба це погано?» І далі: «Нешодовно Київрада створила власний структурний підрозділ — Головне управління земельних ресурсів». Таке собі ГУЗР. Та найголовніше в ній ось що: «Конституцією України визначено, що земля, яка є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, становить матеріальну основу місцевого самоврядування. Розмежування дасть можливість самоврядним громадам самостійно володіти, користуватися і розпоряджатися належними їм землями в інтересах людей».

Сказано чітко і зрозуміло. А ось як це втілюється на практиці. В селі Троєщина проживає нині майже три тисячі душ. Територіальна громада має раду самоврядування. Хто повинен розпоряджатися нашою землею? З'ясовується — чиновники вже згадуване ГУЗР. І ніяка там не громада. В Земельному ко-

Мал. Василь ВОЗНЮК.

дексі написано одне, а столичні чиновники кажуть інакше. Київрада прийняла начебто рішення про безоплатну приватизацію землі в розмірі до десяти соток на двір. А як бути, коли в одному дворі проживає по десять і більше чоловік, по три—чотири і навіть п'ять сімей? Один поважний чиновник ГУЗРу на запитання нашого громадянина, що йому робити в такій ситуації, порадив спалити свою хату, і тоді отримати землю. Прикладів такого хамського ставлення до людей безліч.

А коли рада самоврядування стала на захист своєї громади, в місцевій райдержадміністрації повідомили про скасування її рішення. От вам і «в інтересах людей». Активних чле-

нів ради почали тягати до суду, залякувати. Село буквально атакують так звані «нові українці». То поясніть мені, за якими такими законами і чому дядькові Петру не можна приватизувати свою землю, а ко-мусь пройдисвіту — будь ласка? Причому безкоштовно, бо держава не отримує за це жодної копійки. А чиновник?

Як на нас — це результат того ж таки експерименту. Ніяких там «гласно і прозоро» нема і близько. Ідея і суть справи у законі викладено чудово. А як трапляється у житті, ми вже бачимо.

Володимир ГЕРГІЄВ,
Микола НАЙДА,
Олександр ПИЛИПЕНКО,
мешканці села Троєщина.
Київ.

Якщо суспільство не купує чесну інформацію, тоді влада купує журналіста

± журналіст

М'я Володимира ЗДОРОВЕГИ, професора факультету журналістики Львівського національного університету імені І. Франка, автора понад півтисячі наукових та публіцистичних статей, монографій і підручників з теорії і практики журналістики, добре відоме не лише серед журналістського загалу. Правилами журналістської і публіцистичної майстерності, котрі сформулював В. Здоровега більш як за півстоліття своєї викладацької і наукової діяльності, послуговуються не тільки його вихованці-журналісти, але й політологи і політики, піар-технологи та інформаційні менеджери — всі, хто так чи інакше пов'язаний з інформацією.

На запрошення Хмельницької обласної держтелерадіокомпанії «Поділля-центр» професор, заслужений журналіст України прочитав цикл лекцій для журналістів друкованих та електронних видань області. В них він порушував і загальні питання сучасної журналістики, тенденції її розвитку, і проблеми журналістської майстерності, психології творчості. Журналісти — практики і початківці — разом із лектором пробували знайти відповіді на запитання, кому і як робити справжню журналістику. Своїми думками теоретик поділився і з колишньою студенткою, а тепер власкором «Голосу України» у Хмельницькій області.

— На теперішньому інформаційному ринку просто парадоксальна ситуація: видань стає дедалі більше, а читачів — менше. Тиражі катастрофічно падають, і все списується на бідність, котра не дає змоги передплатити газету. Але чи тільки вона справді винна?

— Сучасна журналістика — це величезна потенційна сила. В Україні зареєстровано понад дванадцять тисяч видань. Якщо навіть урахувати, що досить велика їх частина просто зареєстровані, але не виходять з різних причин, то цифра все одно колосальна. Не маю точної статистики, але є підрахунки, що так багато друкованих видань не мають Америки і Китаю разом узяті.

— То виходить, ми знову попереду всієї планети?

— За кількістю видань — так. Але з тиражів цього не скажеш. Переважно вони просто мізерні. Колись доволі потужні українські видання сьогодні або просто зникли, або ледь животіють. А районна преса просто гине. Не можу без болю дивитись на те, як у районах змушені доробляти до пенсії, якимось завершувати своє журналістське життя із жалюгідними зарплатами наші колишні вихованці. Звідки ця нужденність (маю на увазі не творчий потенціал, а саме фінансове становище редакцій)? Думаю, однією з причин такої ситуації стало те, що й у державі, й у

журналістиці надто затягнувся процес переходу від однієї системи до іншої.

Колишня партійна система керування й утримання ЗМІ була часом хоча і доволі примітивною, проте ефективною й успішно виконувала поставлені перед нею завдання. Ми відійшли від неї, але так і не дійшли до тієї нової для нас, демократичної, за якою живе прогресивна світова преса.

Може видатись дивним, але сьогоднішня преса багато в чому схожа на колишню партійну. Принцип, коли влада вимагає від преси цілковитого і безумовного служіння, залишається життєвим й актуальним і нині, і, як кажуть у Львові, немає на то ради.

Дуже часто в журналістських колах точаться розмови про необхідність свободи журналіста і видання. Не буду зупинятись на тому, що така свобода передбачає і дуже велику відповідальність — це окрема тема. Скажу інше: журналіст міг би обійтись і без свободи. Вона потрібна насамперед не йому — суспільству. Коли воно отримає справжню свободу, журналіст автоматично підпаде під її дію.

Сьогодні ми можемо висувати різні версії того, чому відбувся розвал колишньої системи. І одна із них — це, мовляв, відсутність свободи слова. Та я хочу уточнити: систему зруйнувала ще й брехня,

котра заповонила інформаційний простір. І хоч як прикро, за нинішнього загального і палкого бажання побудови демократичного суспільства і преси ми активно використовуємо колишні принципи брехні, котрі успадкували від минулого. То хіба можна на таких підвалинах побудувати чесну і вільну пресу?

Мене можуть звинуватити в упередженості. Але візьмімо останній скандал державного масштабу — хлібну справу. Вся офіційна інформація задовго до нього була позитивна. Реалії ми бачимо самі. Хіба тут, як і в багатьох інших випадках, не спрацював такий звичний для нас з минулого принцип брехні?

— Знаю, тисячі моїх колег зауважать, що вони завжди, за будь-яких обставин намагаються говорити правду, а довіра до ЗМІ все одно падає.

— Журналіст може бути і розумним, і талановитим, і безмежно чесним, як, до речі, і навпаки, але, крім того, є ще умови, котрі змушують його діяти за певними правилами, відступити від яких просто не можна. Не кажу про системну утиску чи переслідувань. А управляти ним можна значно простіше — варто лише не видати копійчану зарплату, а потім нагадати про умови, за яких вона може виплачуватись. У цій ситуації журналіста навіть не купують.

Його просто змушують діяти за певними правилами.

— Сьогодні важко образити журналіста таким словом, як **продажний**. Для багатьох це мрія — вигідно продати свої знання й уміння. А ідеї, які водночас доводиться пропалувати, дуже часто не мають жодного значення.

— Теоретично журналістика належить до обслуговочного виду діяльності, і журналіст продає інформацію тому, хто хоче її отримати. Так само, як ми хочемо купити будь-який товар якісний, так і інформація повинна відповідати критеріям якісного товару — бути чесною, правдивою, грамотною, вичерпною. Але переважно вона не відповідає цим стандартам. Тому що журналіст працює за правилами, виробленими нашим сучасним суспільством. А коли так, то купують не інформацію, а журналіста, котрий має служити власникові. До того ж незалежно від того, чи є видання державним, чи має приватного господаря. Мені навіть здається, що краще залежати від грошового мішка, і краще не одного, ніж від влади. Зараз суперечності між журналістикою і владою набули, на мою думку, серйозних масштабів. Влада здебільшого хоче лише використати журналіста, але водночас не обтяжує себе тим, щоб створити умови для його роботи, забезпечити права журналіста і на економічному, і на законодавчому рівні. Я був причетний до написання кількох законів, пов'язаних із інформацією і діяльністю журналіста. В них були закладені дуже добрі ідеї. Але між тим, що писалось, і тим, що вийшло насправді, — величезна різниця. До того ж ті права, що дають наші професійні закони, частково перекреслюються Цивільним та Кримінальним кодексами. Досить назвати часто незграбно сфор-

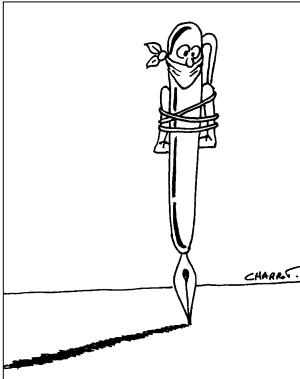
мульовані заборони втручатись у так зване особисте життя. Про це, до речі, писав «Голос України». І ми знову повертаємось до тих жорстких рамок, в яке суспільство і влада ставить журналістику.

— Ці рамки обмежують діяльність професіоналів. Але, з другого боку, в журналістиці панує всюдозволеність. Оголошити себе журналістом, відкрити газету чи новий канал може будь-хто, не маючи ні освіти, ні досвіду. Жодна професійна гільдія не дозволить собі такого напливу непрофесіоналів. Не дивно, що в суспільстві формується вкрай негативний образ журналіста. Чи це теж певна політехнологія?

— У журналістику завжди приходили і будуть приходити представники з різних сфер життя. І я вважаю, це не біда, а благо. Ми сьогодні практично не маємо публіцистики, але коли вона з'являється, то зазвичай авторами її є професіонали з різних галузей науки й економіки, котрі мають ґрунтовні спеціальні знання.

Але водночас у журналістику приходять дуже багато просто випадкових, навіть підставних людей, тих, хто не має іншої роботи, не має природних даних, елементарних знань. Вони починають бавитись у журналістику і роблять дуже погану послугу для неї.

Я довго ношуся з ідеєю про необхідність підготовки різних кадрів для журналістики — і піар-технологів, і прес-секретарів, і інформаційних менеджерів. Сьогодні на практиці цей поділ уже відбувся. Але законодавчо — ні. Мені дуже імпує французька система формування професійної ліги, коли журналіст отримує профе-

Gilles CHARROT (Франція)

сійну картку, а спостережна рада дуже пильно стежить за діяльністю і видання, і самого журналіста. Дехто зауважує, що це обмежить свободу слова. Але я думаю, що навпаки, саме це підсилить її, бо обмежить доступ до інформаційного ринку непрофесіоналів та невігласів, котрі продукують низько-сортну продукцію.

Гадаю, ми обов'язково прийдемо до цього. Але тільки тоді, коли не лише журналіст, а й читач буде готовий сприйняти цю на загал продуктивну ідею. Ми почали розмову із низьких тиражів. Але є парадоксально високі тиражі окремих видань. З повагою ставлюсь до тих, хто зумів їх зробити, але не можу не відзначити, що високою журналістикою це не назвеш. Тиражується той товар, який хоче і спроможне купити суспільство. І саме його стан величезною мірою визначає сьогодні свободу і професіоналізм і журналіста, і видання.

— Сподіватимемося на кращі часи.

— І на гірші також. На мою думку, майбутні президентські вибори не додадуть пресі ні свободи, ні демократії. Їх пережити буде непросто.

Бесіду вела Ірина КОЗАК.

Від редакції.

Запрошуємо до розмови-дискусії на порушену тему журналістів, викладачів навчальних закладів, які їх готують, народних депутатів України, науковців, представників усіх гілок влади й, безперечно, читачів, слухачів і глядачів — громадян нашої країни.

У НОМЕР

Суд покарав журнал «Корреспондент»

1 серпня ц. р. Печерський районний суд Києва після розгляду у відкритому судовому засіданні задоволив позов Міжрегіональної Академії управління персоналом та головного редактора журналу «Персонал» Ігоря Слісаренка до ТОВ «КП Друк» (видавець російськомовного журналу «Корреспондент») про захист честі, гідності, ділової репутації та про відшкодування моральної шкоди.

У судовому рішенні іменем України за №2-1952-03, зокрема, зазначено, що опубліковані «Корреспондентом» відомості порочать честь, гідність та ділову репутацію позивачів — МАУП та І. Слісаренка, крім того, завдають шкоди їхнім інтересам, оскільки відповідачі поширили неправдиві відомості та відомості, які не відповідають дійсності, спрямовані на підірив репутації.

Власником ТОВ «КП Друк» є американський громадянин Джек Санден, якого підлеглий тижневик «Корреспондент» називає у списку «найвпливовіших людей України». У грудні 2002-го — лютому 2003 року, видання, що належать Д. Сандену, серед яких і «Корреспондент», проводили кампанію дифамації проти МАУП, її керівництва та наукового часопису «Персонал», звинувачуючи їх у «расизмі», «антисемітизмі» тощо.

На звернення позивачів редакція журналу «Корреспондент» відмовилася добровільно спростувати поширені нею неправдиві відомості, що змусило МАУП та І. Слісаренка подати судовий позов.

Суд зобов'язав редакцію журналу «Корреспондент» у 30-денний строк надрукувати спростування неправдивих відомостей. Суд ухвалив стягнути з ТОВ «КП Друк» на користь МАУП 80 тисяч гривень, на користь І. Слісаренка — 20 тисяч гривень як компенсацію моральної шкоди.

ВІДПОЧИНОК

Літні канікули зняли шкільні клопоти з дітей, зате додали проблем батькам. Особливо якщо сім'я мешкає у місті, а в селі немає близьких знайомих, куди можна було б відправити чадо. Щоб воно не нудилося за марнуванням часу по брудних під'їздах та підвалах, не парилося на асфальті. Такі невеселі перспективи щодо проведення канікул мали переважно діти з малозабезпечених родин, чий скромний сімейний бюджет не дозволяє придбати дорогі путівки в «Артек» чи в санаторії біля моря.

У Рівному вдалося-таки вирішити проблему оздоровлення дітей, над якою ламали голову давно.

— Миська влада викупила санаторно-оздоровчий комплекс «Електронік» у заводу «Газотрон» за борги до місцевого бюджету; частину вартості погашаємо поступово з місцевого бюджету, — розповідає депутат Рівненської обласної ради, заступник міського голови Рівного Світлана Богатирчук-Кривко. — Загалом цей комплекс стане нам у 2,5 мільйона гривень. Оскільки він тепер у комунальній власності міста, то й до попередньої назви додалось слово «Рівне».

Додам, що «Електронік-Рівне», який розташований у мальовничій місцині поблизу села Олександрія Рівненського району (в сосновому борі з цілющим повітрям, біля річки), вигідно відрізняється від сусідніх комплексів упорядкованістю терито-

Фото автора

рії, комфортабельністю корпусів. Одразу видно, що сюди прийшов господар. Директор комплексу Руслан Демуров розповідає, що сюди постійно навідується міський голова Рівного Віктор Чайка, який взяв «Електронік-Рівне» під свою особисту опіку, цікавиться, чи добре тут дітям.

Я мимоволі почула розмову однієї з дівчаток, яка телефонувала з таксофона додому, в Рівне:

— Мамусю, мені тут дуже добре, цікаво. І друзів багато нових у мене з'явилось. І додому не хочу. Краще ви приїжджайте сюди...

— За сезон у комплексі «Електронік-Рівне» оздоровимо 2,5 тисячі юних рівнян, — розповідає Світлана

Богатирчук-Кривко. — Путівки є комерційні і пільгові. Миська влада взяла на себе оздоровлення дітей-інвалідів та дітей із малозабезпечених сімей. Узагалі цей дитячий комплекс плануємо перевести на цілорічний режим роботи, для чого на його газифікацію виділили з міського бюджету 300 тисяч гривень. Потреба в цьому є, оскільки чимало дітей, крім оздоровлення, потребують ще й лікування. А комплекс має ендокринний та офтальмологічний профілі.

Цікаво, що в комплексі «Електронік-Рівне» передбачений і такий вид послуг, як сімейний відпочинок. Тож рівняни приїзять сюди на вихідні цілими сім'ями. Ще б пак: цей райський куточок за п'ятнадцять кілометрів від Рівного, та й гарно тут як!

Олександра ЮРКОВА.

Рівне. На знімку: такий вигляд мають корпуси комплексу «Електронік-Рівне».

З ПОШТИ

Ученого на пенсії
прогодує молодий колега

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

У політиці вчені, як діти малі! Широ вірять, що держава бідна, і тому вони одержують злиденні пенсії. Але пенсія — це «грошове утримання, яке виплачують відповідні фонди людині, котра за час своєї трудової діяльності вносила до цих фондів відрахування згідно з чинним законодавством і (або) договірними умовами». Тобто це лише один з видів грошового накопичення. І якщо людина працювала, йшли відрахування до фонду, то вона має одержувати відповідну пенсію. Але... в результаті політичних потрясінь радянський Пенсійний фонд випарувався, а люди залишилися ні з чим.

І ось 13 грудня 2000 року набирає чинності Постанова № 1826 «Про затвердження Порядку фінансування та виплати різниці між сумою пенсії, призначеної науковим (науково-педагогічним) працівникам державних бюджетних установ і організацій згідно із Законом України «Про наукову, науково-технічну діяльність», та сумою пенсії, обчисленої відповідно до

інших законодавчих актів, на яку мають право зазначені особи».

Цією постановою збільшили не пенсію, а виплати пенсіонерам. Але не за рахунок роботи Пенсійного фонду, а за рахунок нині працюючих учених. За формулою «рятування потопляючих — справа рук самих потопляючих». Нехай, мовляв, учені працюють і діляться заробітком зі старшими ро-

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

зумниками — пенсіонерами від науки. До того ж у тих, до кишені яких залізли, навіть не запитали про дозвіл. Ось вона, турбота про науку!

Ми розуміємо, що політикам потрібні «політичні дивіденди». І перед виборами довірливих пенсіоне-

рів знову почнуть умовляти: голосуйте, адже ми вам збільшили пенсії! А тепер, шановні законодавці, замисліться: чи сприяє такий стан справ у науці залученню молоді до реалізації «інноваційного шляху розвитку України», програму якого затвердив уряд? І чи повинні вчені розплачуватися за чийсь «політичні ходи»?

Аміран ПЕРЕЛЬМАН.

Ми ніколи не страйкували, не рюмсали

ПРОБЛЕМА В КОНВЕРТІ

Із дитячих бібліотек розпочинається пізнання дитиною світу книги, світу прекрасного. І саме від них залежить, яким прийде читач до бібліотеки дорослою. Тому дуже прикро, що саме тепер у країні говорять про ліквідацію дитячих бібліотек.

Дитячі бібліотеки Миколаєва — справжні осередки культури, центри інформації та дозвілля. В умовах тотального недоукомплектування фондів шкільних бібліотек, вони взяли на себе левову частку проблем з інформаційної підтримки навчального процесу. Найважливіше, що було не лише збережено традиційний контингент читачів, а й розширено — завдяки студентам, людям похилого віку,

молодим батькам. Дитячі бібліотеки в нашому місті — інформаційні посередники між лікувальними й соціальними закладами з питань охорони материнства.

Не залишають бібліотеки поза своєю увагою сім'ї, де виховуються діти-інваліди. Вся робота триває в рамках комплексної програми «Глибина екологія людства на захисті дитинства» та проекту «Ти не один у світі», завдяки якому центральна

бібліотека отримала грант від міжнародного фонду «Відродження» в розмірі десяти тисяч доларів. Працівники бібліотеки подарували комп'ютери шістьом дітям-інвалідам і навчили користуватися ними. Щомісячні дні спілкування з цими дітьми і їхніми батьками стали своєрідним релакс-центром. Якою мірою ці заходи важливі для сімей, котрих спіткало довічне горе, мабуть, не варто казати.

Заклади активно впроваджують нові інформаційні технології. Нині комп'ютерна база ЦБС становить 15 комп'ютерів (лише п'ять із них придбано на бюджетні кошти). Є свій веб-сайт, автоматизоване робоче міс-

це читача, вихід до Інтернету по виділеній лінії. Дитячі бібліотеки — активні учасники міжнародних конференцій і форумів.

Незважаючи на цей позитив, у дитячих бібліотек є багато нагальних проблем з комплектування і подальшої комп'ютеризації, матеріальної бази і мізерної оплати праці бібліотекарів. Попри це ми ніколи не страйкували, не рюмсали. Ми завжди виходили з будь-якого скрутного становища завдяки творчому підходу.

Г. ГРЕЧКО,
заступник директора
центральної бібліотеки
для дітей імені
Ш. Кобера та В. Хоменка.
Миколаїв.

Поки грім не вдарить

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

До чернігівського корпункту «Голосу України» звернувся інвалід армії Анатолій Іванович Демченко. Він передав колективний лист до газети Верховної Ради мешканців будинку №106 військового містечка №12 Прилук. Змусило їх звернутися до редакції лихо. «Будинок, в якому ми проживаємо, — зазначається у ньому, — поступово руйнується. У квартирах з першого до четвертого поверху пішли великі тріщини. Сходи, по яких ходимо, повідходили від стіни. Ще у липні 2002 р., коли пішли зливи, усі мешканці почули моторошний тріск будинку. У стелях утворилися

великі щілини. Сміття з горища посипалося у квартиру. До цього дня нічого кардинального не зроблено, щоб не сталося трагедії». Як ми дізналися, тріщини все-таки замазали, побилили й пофарбували під'їзд. Начальник будинкоуправління Анатолій Карпій повідомив, що ситуація у будинку 106 контролюється, там виставлені маячки. Тріщини, за його словами, зробилися від прориву води та каналізації. Тепер, після ліквідації аварії, процес руйнації будинку зупинився.

— На жаль, будинкоуправління не має коштів, — повідомив А. Карпій, — належно відре-

монтувати будинок, щоб він не викликав тривоги у його мешканців. Ситуація в нас із цим, до речі, складна. Нині Міністерство оборони України хоче передати свій житловий фонд у Прилуках на баланс міста. Це більше 90 будинків. Місто ж хоче прийняти все у належному стані. А для ремонту житлового фонду необхідно не менше 9 мільйонів гривень.

Одне слово, поки черговий грім не вдарить, і в Міністерства оборони (мешканці будинку № 106 вже втомилася писати туди), і в інших інстанцій не доходять руки до проблем скаржників. А треба, щоб дійшли.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

НАПИШУ ВАМ І Я...

Невже урядовці не читають газет?

Мінімальну зарплату з початку цього року підвищили до 185 гривень. А збільшення трудових пенсій все затримували. Створювалося враження: оскільки уряд довго думає, то різниця між колишньою і майбутньою пенсіями буде істотною. Але, з'ясувалося, марні сподівання. Це мізерне підвищення інакше як глузуванням назвати не можна. Ціни на товари, ліки, харчові продукти ростуть постійно, а нам ледь вистачає погасити борги за комунальні послуги. Про що ж думає влада, обмежуючи пенсію одних («недержавних») і збільшуючи доходи інших («державних»)? У «Голосі України» не раз зачіпали ці болючі питання. Але керівники країни, схоже, не читають газет. Бо як інакше можна зрозуміти їхнє байдуже ставлення до злиденного життя пенсіонерів?

Якимівка
Запорізької області.

Іван ЗАХАРОВ.

ВЕТЕРАН

Замість відповідей — привіти

Рівень пенсій раніше встановлювався законами. Нині замість законів діють постанови. «Відповідно до постанови Кабміну за № 395 від 20. 7. 92 р.» мій заробіток 1980 року «скориговано» від 380 рублів до двох копійок, пенсію знижено від 270 рублів до однієї копійки.

Зниження зроблено діленням зарплати у 80 гривень на 100 000 — на курс купона в 1996 році.

Зроблено помилку: за підвищення цін потрібно зарплату та пенсії індексувати вгору, а не «коригувати» вниз. До копійки, що залишилася, дається добавка по 14 гривень на рік — на 1 кілограм хліба на місяць.

Президент визнає зрівнювальну недоплату пенсій помилковою — «Ми кривдимо людей зрівнялівкою» («Голос України», 4.10.97 р.).

Президент обіцяє виправити помилку — «Незабаром пенсії залежатимуть від трудового внеску» («Факти», 25.2.99 р.). До зрівнялівки, яку застосовували з 1992 року, рівень пенсії залежав від закону і внеску. Якщо держава має мільярди гривень і доларів для накопичення приватних капіталів, то нічого не перешкоджає відновити хоча б частину заробленої та призначеної за законом пенсії.

На підставі ст. 106, п. 16 Конституції розгляд скарг на помилкові підзаконні акти Кабміну належить до функцій Президента. За шість років я подав йому 640 скарг на особливо велике зниження пенсії. Замість відповідей отримав із президентської адміністрації 500 листівок про пересилання скарг у нижчі інстанції.

Конкретної відповіді домогтися неможливо, тому скаржитися марно, як за середньовічної інквізиції. А за демократії має бути можливість відстоювати права й отримувати обґрунтовані відповіді, що належить за законом.

П. КИР'ЯКОВ,
фронтвик, майор у відставці.

Київ.

Обранець,
якому віримо

За дорученням ветеранської організації Гагарінського району міста Севастополя, а вона налічує 30 тисяч осіб, хочу висловити щирі слова подяки й поваги народному депутату по нашому виборчому округу Іванові Васильовичу Вернидубову.

Варто зазначити, що симпатію до свого обранця ми відчули не відразу. Під час напруженої передвиборної боротьби гідних суперників було чимало. Та коли цей кандидат уперше прийшов до нашої аудиторії, чомусь відразу спалахнула іскра довіри. Мабуть, уся річ у тім, що є люди, які вміють красиво говорити, а є такі, котрі вміють ще й слова дотримувати. Та ми, люди в літах і, як мовиться, терті, уміємо розрізняти показуху і щирість.

Іван Васильович у своїй програмі приділив велику увагу соціальному захисту ветеранів війни та праці і багато для цього робить. Кожного свого приїзду в місто він обов'язково зустрічається з нами, до того ж двері ради в такі дні відчинено для всіх охочих. Це важливо ще й тому, що у ветеранів різна освіта, а цікавість до політичного життя велика.

Блок соціальних питань він просуває з участю керівника державної адміністрації району, і така взаємна підтримка породжує добрі діла. Зокрема, на адресу ради ветеранів надійшла значна сума коштів, що дало змогу надати допомогу 200 учасникам бойових дій, які її найбільше потребували. До Нового року і до Дня захисника Вітчизни також удалося організувати святкові набори. А ще Іван Васильович допоміг ветеранам передплатити газети.

П. ДРОНІН,
віце-адмірал у відставці.

Севастополь.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Закон України

Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Відносини, які регулюються цим Законом

Цей Закон визначає загальні принципи, правові та організаційні засади залучення коштів фізичних і юридичних осіб в управління з метою фінансування масового будівництва житла та особливості управління цими коштами.

Стаття 2. Визначення термінів

Для цілей цього Закону терміни вживаються в такому значенні:

вимірна одиниця об'єкта інвестування — встановлена правилами фонду фінансування будівництва одиниця виміру об'єкта інвестування, яка визначається в метричних одиницях або в частках (відсотках) цього об'єкта інвестування як єдиного цілого;

управитель — фінансова установа, яка здійснює управління майном, отриманим у довірчу власність за договором управління майном. За цим Законом управління фондом фінансування будівництва (далі — ФФБ) здійснює управитель ФФБ, управління фондом операцій з нерухомістю (далі — ФОН) здійснює управитель ФОН;

договір управління майном — угода, за якою установник управління передає управителю у довірчу власність майно з метою досягнення визначених ним цілей та встановлює обмеження щодо окремих дій управителя з управління цим майном. За цим Законом для ФФБ — це договір про участь у ФФБ, для ФОН — договір на придбання сертифікатів ФОН;

закріплення об'єкта інвестування за довірцем — встановлення правовідносин між довірцем та управителем на підставі договору про участь у ФФБ, за яких у довірителя виникає право вимоги на цей об'єкт інвестування в майбутньому;

об'єкт будівництва — нерухомість, будівництво якої організує забудовник та фінансування будівництва якої здійснює управитель за рахунок отриманих в управління коштів;

об'єкт інвестування — квартира або приміщення соціально-побутового призначення (вбудовані в житлові будинки або окремо розташовані нежитлові приміщення, гаражний бокс, машиномісце тощо) в об'єкті будівництва, яке після завершення будівництва стає окремим майном;

Правила фонду (Правила ФФБ, Правила ФОН) — система норм, затверджена та оприлюднена управителем цього фонду, якої мають дотримуватися всі суб'єкти системи фінансово-кредитних механізмів будівництва житла для досягнення мети управління майном, визначеної установником управління; позичальник — довіритель ФФБ, який отримав у банку кредит для участі в ФФБ;

поточна ціна вимірної одиниці об'єкта інвестування — встановлена на момент розрахунків ціна права вимоги на одну вимірну одиницю цього об'єкта інвестування;

сертифікат ФОН — цінний папір, що засвідчує право його власника на отримання доходу від інвестування в операції з нерухомістю;

угода управителя із забудовником (далі — угода) — угода, яка регулює взаємовідносини управителя із забудовником щодо організації спорудження об'єктів будівництва з використанням отриманих в управління управителем коштів та подальшої передачі забудовником об'єктів інвестування установникам управління;

установник управління майном (далі — установник) — особа, яка передає майно управителю в довірчу власність на підставі договору управління майном. У цьому Законі для ФФБ — це довіритель, при емісії сертифікатів ФОН — це власник сертифікатів ФОН;

фінансування будівництва — використання управителем отриманих в управління коштів на спорудження об'єктів будівництва за умовами угоди;

фонд операцій з нерухомістю — кошти, отримані управителем ФОН в управління, а також нерухомість і інше майно, майнові права та доходи, набуті від управління цими коштами;

фонд фінансування будівництва — кошти, передані управителю ФФБ в управління, які використані чи будуть використані управителем у майбутньому на умовах Правил фонду та договорів про участь у ФФБ.

Стаття 3. Система фінансово-кредитних механізмів і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю

Системою фінансово-кредит-

них механізмів при будівництві житла та операціях з нерухомістю (далі — система фінансово-кредитних механізмів) за цим Законом є врегульовані цим Законом та договорами дії суб'єктів системи при організації будівництва житла, фінансуванні цього будівництва та здійсненні операцій з нерухомістю.

Суб'єктами такої системи є довіритель, управитель, забудовники, страхові компанії, емітенти сертифікатів ФОН та власники сертифікатів ФОН.

Суб'єкти системи фінансово-кредитних механізмів не мають права втручатися в дії управителя щодо здійснення управління майном.

Відносини між суб'єктами системи фінансово-кредитних механізмів припиняються після виконання усіх зобов'язань перед установниками управління майном.

Стаття 4. Вимоги до окремих суб'єктів системи фінансово-кредитних механізмів

Управителем може бути банк або інша фінансова установа.

Забудовником може бути особа, яка у встановленому законодавством порядку отримала право на використання земельної ділянки для спорудження об'єктів будівництва та уклала угоду з управителем.

Стаття 5. Фонди в управлінні, мета їх створення

Фінансові установи створюють фонди за власною ініціативою в порядку, визначеному цим Законом.

Залежно від мети створення фонд може бути:

фондом фінансування будівництва; фондом операцій з нерухомістю.

Метою створення ФФБ є отримання довірцями ФФБ у власність житла.

Метою створення ФОН є отримання доходу власниками сертифікатів цього ФОН.

Стаття 6. Об'єкти управління майном. Довірча власність

Об'єктами управління майном у системі фінансово-кредитних механізмів є ФФБ та ФОН.

Об'єкт управління майном знаходиться в довірчій власності управителя.

Управитель є довірчим власником отриманого ним в управління майна.

Управитель здійснює управління майном відповідно до Правил фонду та договору управління майном.

Майно, набуте управителем у результаті управління, включається до складу отриманого в управління майна.

Стаття 7. Управитель фонду

Управитель фонду на праві довірчої власності здійснює управління фондом та для досягнення мети управління майном, визначеної установниками цього фонду, перераховує частину отриманих коштів на фінансування будівництва. Решта коштів залишається в управлінні управителя відповідно до Правил фонду. Вільні кошти на поточних рахунках фонду, які тимчасово не передані на фінансування будівництва, банк-управитель має право використовувати при здійсненні банківських операцій. При цьому банк-управитель несе відповідальність за їх збереження власними коштами.

Управитель при реалізації права довірчої власності:

має право одночасно здійснювати управління кількома різними фондами; не може відповідати за своїми боргами активами фонду;

несе відповідальність за дотримання вимог цього Закону та Правил фонду.

Стаття 8. Обмеження права довірчої власності управителя

Правила фонду мають передбачати обмеження права довірчої власності управителя, встановлені установником управління майном у договорі управління майном:

управитель не може доручити здійснення управління майном іншим особам та зобов'язаний здійснювати управління майном особисто;

управитель не може використовувати отримане в управління майно не за цільовим призначенням, визначеним у договорі управління майном;

інші обмеження, встановлені законом або договором управління майном.

Стаття 9. Укладання угоди між управителем та забудовником

Управитель укладає із забудовником угоду, за якою замовляє забудовнику збудувати об'єкт будівництва, ввести його в експлуатацію та передати об'єкти інвестування установникам цього фонду у встановлені в угоді строки та на умовах, визначених цим Законом та Правилами фонду.

Управитель укладає з забудовником угоду за умови забезпечення забудов-

ником виконання своїх зобов'язань з додержанням вимог статті 10 цього Закону.

Обов'язковою умовою укладання угоди між управителем фонду та забудовником має бути укладання забудовником з визначеним управителем страховиком договорів обов'язкового страхування:

будівельно-монтажних робіт на весь час спорудження об'єкта будівництва та на гарантійний термін від ризиків його пошкодження або знищення внаслідок техногенних аварій та природних явищ — на користь управителя як довірного власника;

відповідальності перед третіми особами — установниками фонду при проведенні будівельно-монтажних робіт від ризиків порушення термінів будівництва та завдання моральної і матеріальної шкоди третім особам внаслідок неякісного виконання будівельно-монтажних робіт — на користь установників фонду.

Управитель визначає банк, в якому має бути відкритий поточний рахунок забудовника та поточні рахунки його підрядників, субпідрядників та інших суб'єктів підприємницької діяльності, які беруть участь у спорудженні об'єкта будівництва. Ця умова має бути внесена забудовником у договори підряду та інші угоди, пов'язані із спорудженням об'єкта будівництва.

За угодою забудовник передає управителю перелік об'єктів інвестування в об'єкті будівництва, який є попереднім обсягом замовлення на будівництво, та майнові права на ці об'єкти інвестування для подальшої передачі установникам фонду на умовах Правил цього фонду. Без письмової згоди управителя забудовник не має права відчужувати або обтяжувати будь-яким способом об'єкти інвестування, майнові права на які передані управителю фонду.

Забудовник зобов'язаний виконати свої зобов'язання за угодою щодо організації спорудження об'єкта будівництва та своєчасного введення його в експлуатацію незалежно від обсягу фінансування.

Протягом періоду будівництва управитель відповідно до умов угоди підтверджує забудовнику обсяг замовлення на будівництво шляхом надання даних про об'єкти інвестування, майнові права на які передані установникам фонду на умовах Правил цього фонду.

Стаття 10. Особливості забезпечення виконання зобов'язань забудовника за угодою перед управителем фонду

Обов'язковою умовою укладення угоди між управителем фонду та забудовником має бути забезпечення виконання зобов'язань забудовника встановленням іпотeki. Предметом іпотeki за іпотечним договором є майнові права на нерухомість, яка є об'єктом будівництва. Іпотечний договір має бути укладений у письмовій формі та нотаріально посвідчений.

В угоді має бути передбачене зобов'язання забудовника уступити управителю майнові права на нерухомість, яка є об'єктом будівництва, у разі виникнення обумовленого цією угодою ризику невиконання забудовником своїх зобов'язань перед управителем.

Одночасно з укладенням угоди забудовник та управитель укладають:

договір уступки майнових прав на нерухомість, яка є об'єктом будівництва, з відкладальними умовами;

договір доручення з відкладальними умовами, за яким управителю у разі порушення забудовником умов угоди доручається виконувати функції забудовника, у тому числі шляхом передоручення цих функцій іншим особам. При цьому забудовник на час дії угоди має право надавати безвідкличну довіреність управителю на право делегування третім особам функцій забудовника у разі порушення останнім умов угоди з управителем.

У разі виявлення управителем визначеного угодою ризику порушення забудовником умов угоди договір уступки заставленого майнового права набирає чинності і забудовник повинен передати управителю фонду майно та майнові права на нерухомість, яка є об'єктом будівництва.

У разі невиконання забудовником умов угоди управитель має право звернути стягнення на предмет іпотeki відповідно до законодавства.

Розділ II. ФОНД ФІНАНСУВАННЯ БУДІВНИЦТВА

Стаття 11. Створення ФФБ

Фінансова установа, яка відповідає вимогам цього Закону, може за влас-

ною ініціативою створити ФФБ. ФФБ не є юридичною особою.

ФФБ може бути двох видів — ФФБ виду А та ФФБ виду Б.

Для ФФБ виду А поточну ціну вимірної одиниці об'єкта будівництва, споживчі властивості об'єктів інвестування, коефіцієнти поверху та комфортності визначає забудовник, при цьому він приймає на себе ризик щодо недостатності залучених коштів на спорудження об'єкта будівництва.

Для ФФБ виду Б:

збудовник бере на себе зобов'язання дотримуватися рекомендацій управителя щодо споживчих властивостей об'єктів інвестування, здійснювати спорудження об'єктів будівництва без порушення графіків будівництва та відповідно до проектної документації і кошторису на будівництво, погодженого з управителем;

управитель визначає поточну ціну вимірної одиниці об'єкта будівництва, коефіцієнти поверху і комфортності та приймає на себе ризик щодо недостатності залучених коштів на спорудження об'єкта будівництва.

При здійсненні управління ФФБ виду Б, для покриття ризику недостатності залучених коштів на спорудження об'єкта будівництва, управитель укладає з визначеним ним страховиком договір обов'язкового страхування такого комерційного ризику.

Управитель може створити ФФБ виду Б лише за наявності відповідного дозволу на прийняття управителем на себе комерційних ризиків.

Дозвіл на прийняття управителем на себе комерційних ризиків, визначених цим Законом, надає спеціально уповноважений орган виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг відповідно до розроблених ним нормативно-правових актів.

Управитель по кожному забудовнику може створити окремий ФФБ кожного виду.

ФФБ вважається створеним після затвердження управителем Правил ФФБ, укладання угоди з забудовником з оформленням забезпечення виконання зобов'язань забудовника за угодою відповідно до вимог статті 10 цього Закону та відкриття рахунку ФФБ. Для кожного ФФБ відкривається окремий рахунок.

Банк-управитель на рахунок ФФБ, відкритому у своєму балансі, акумулює, зберігає, обліковує отримані у довірчу власність кошти.

Управитель, який не є банківською установою, відкриває в обраному ним банку на своє ім'я окремий поточний рахунок, який є рахунком фонду.

Довірцями ФФБ можуть бути фізичні та юридичні особи.

Залучені до ФФБ кошти використовуються управителем на умовах договору про участь у ФФБ у порядку, визначеному Правилами ФФБ.

ФФБ діє до моменту виконання усіх зобов'язань перед довірцями.

Стаття 12. Підстави функціонування ФФБ

Управитель для кожного ФФБ розробляє й затверджує Правила ФФБ та інші необхідні внутрішні документи, що регламентують функціонування цього ФФБ. Правила ФФБ є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами цієї системи фінансування будівництва житла.

Правила ФФБ визначають вид ФФБ, процедуру створення ФФБ, порядок організації взаємовідносин забудовника, управителя та довіритель, порядок встановлення управління майном, умови, особливості та обмеження здійснення управління майном, напрями та порядок використання залучених коштів, порядок участі у фонді та відмови від участі в ньому, типи вимірних одиниць об'єктів інвестування, порядок та умови закріплення об'єкта інвестування за довірцем, умови кредитування довірцями, розмір винагороди управителя та інші умови функціонування ФФБ.

Правила ФФБ є публічною пропозицією для вступу до фонду особи, яка бажає стати довірцем цього фонду, на підставі визнання цих Правил.

Правила фонду мають передбачати обмеження права довірчої власності управителя ФФБ, встановлені установником управління майном в договорі управління майном. Такі обмеження обумовлюють зобов'язання управителя ФФБ забезпечити можливість:

реалізації довірцями, які виконали свої зобов'язання перед управителем щодо внесення коштів до ФФБ, їх прав на отримання у власність закріплених за ними об'єктів інвестування;

повернення довірителям на їх вимогу коштів, наданих ними в управління управителю, на умовах договору управління майном.

Після визнання довірителями Правил ФФБ та внесення до ФФБ коштів управитель ФФБ не має права вносити зміни та доповнення до Правил ФФБ без письмової згоди всіх довірителів. Згода довірителя вважається отриманою, якщо протягом 30 днів з дня надходження повідомлення управителя про внесення змін і доповнень до Правил ФФБ на вказану у договорі адресу довірителя управитель не отримав письмової відповіді довірителя.

Стаття 13. Система функціонування ФФБ

Система функціонування ФФБ передбачає:

замовлення управителем ФФБ забудовнику організації спорудження об'єктів будівництва шляхом укладання угоди, визначених характеристик об'єктів будівництва та попереднього обсягу замовлення, страхування комерційних ризиків, визначених цим Законом; відкриття управителем ФФБ фінансування об'єктів будівництва;

внесення довірителем коштів до ФФБ та передачу їх управителю ФФБ в управління за договором про участь у ФФБ;

закріплення за довірителем обраного ним об'єкта інвестування, що є підтвердженням замовлення на спорудження цього об'єкта інвестування як складової частини об'єкта будівництва (внесення цього об'єкта інвестування до підтвердженого обсягу замовлення); можливість дострокового припинення управління майном за ініціативою довірителя, відкріплення від нього об'єкта інвестування, повернення довірителю коштів у розмірі та у порядку, визначених Правилами ФФБ, внаслідок зменшення обсягу підтвердженого замовлення на будівництво;

можливість здійснення довірителем на умовах Правил ФФБ зміни об'єкта інвестування, уступки права вимоги за договором про участь у ФФБ третім особам, часткового отримання коштів з ФФБ;

передачу управителем довірителям, які повністю проінвестували закріплені за ними об'єкти інвестування, майнових прав на ці об'єкти інвестування за договором про уступку майнових прав; організацію спорудження забудовником об'єктів будівництва відповідно до наданої за угодою документації; фінансування управителем ФФБ спорудження об'єктів будівництва; формування управителем ФФБ оперативного резерву;

здійснення управителем ФФБ контролю за цільовим використанням забудовником спрямованих на будівництво коштів;

повернення забудовником коштів до ФФБ на вимогу управителя у випадках зменшення обсягу підтвердженого замовлення внаслідок відмови довірителя від участі у ФФБ, а також в інших випадках, визначених угодою;

здійснення управителем ФФБ контролю за виконанням забудовником своїх зобов'язань за угодою;

введення забудовником об'єкта будівництва в експлуатацію, письмове повідомлення про це управителя, замовлення технічної документації на об'єкт будівництва та на кожний об'єкт інвестування, передачу управителю ФФБ даних щодо фактичної площі об'єктів інвестування;

здійснення довірителем остаточних розрахунків з управителем за даними щодо фактичної площі об'єктів інвестування;

передачу управителем ФФБ забудовнику переліку довірителів, які мають право отримати у власність закріплені за ними об'єкти інвестування, відповідно до остаточно підтвердженого обсягу замовлення на будівництво;

отримання довірителями у власність закріплених за ними об'єктів інвестування;

закриття фінансування об'єкта будівництва і припинення дій за угодою.

Управитель ФФБ при здійсненні управління ФФБ:

несе відповідальність за дотримання процедур управління майном, визначених Правилами ФФБ та визнаних довірителями ФФБ;

несе зобов'язання перед довірителями ФФБ у межах договору про участь у ФФБ;

може виступати в інтересах довірителів позивачем у разі невиконання забудовником своїх зобов'язань щодо строків спорудження і якості об'єктів будівництва та передачі довірителям у власність об'єктів інвестування.

Стаття 14. Порядок укладання договору про участь у ФФБ

Фізична або юридична особа стає довірителем ФФБ за умови передачі коштів в управління управителю ФФБ та укладання з управителем ФФБ договору про участь у ФФБ.

Договір про участь у ФФБ уклада-

ється за умови надання особою визначених Правилами ФФБ документів, які ідентифікують цю особу та підтверджують її правосдатність.

Управитель ФФБ для обліку переданих в управління коштів відкриває довірителю рахунок у системі обліку обраного ним ФФБ.

Особа може бути довірителем в кількох різних ФФБ та в кожному фондi мати кілька рахунків у системі обліку відповідного ФФБ.

Договір про участь у ФФБ обов'язково має містити:

предмет договору;

найменування особи довірителя;

вид ФФБ;

порядок передачі довірителем коштів в управління управителю ФФБ;

обмеження щодо окремих дій управителя з управління майном;

права та обов'язки управителя ФФБ та довірителя;

дані про закріплений за довірителем об'єкт інвестування;

строки та механізм повернення довірителю коштів на його вимогу;

строк дії договору;

відповідальність сторін за невиконання умов договору;

порядок надання інформації довірителю про хід виконання умов договору;

розмір та форму винагороди управителя ФФБ.

Стаття 15. Порядок закріплення за довірителем об'єкта інвестування та умови передачі коштів в управління управителю ФФБ

При укладенні договору про участь у ФФБ довіритель обирає конкретний об'єкт інвестування з переліку не закріплених за іншими довірителями об'єктів інвестування, що є у пропозиції управителя. Цей об'єкт інвестування управитель має закріпити за довірителем на умовах Правил ФФБ.

При закріпленні об'єкта інвестування за довірителем:

довіритель бере на себе зобов'язання щодо подальшого внесення коштів до ФФБ;

управитель вилучає цей об'єкт з переліку об'єктів інвестування, що є у пропозиції управителя, для виключення можливості закріплення цього об'єкта за іншим довірителем та зобов'язується, за умови виконання довірителем своїх зобов'язань за договором про участь у ФФБ, включити довірителя до переліку довірителів, яким забудовник у подальшому зобов'язаний передати у власність закріплені за ними об'єкти інвестування.

Закріплення об'єкта інвестування за довірителем є підтвердженням замовлення забудовнику на спорудження цього об'єкта інвестування як складової частини об'єкта будівництва (внесення цього об'єкта інвестування до підтвердженого обсягу замовлення).

Розмір вимог довірителя на об'єкт інвестування визначається кількістю закріплених за довірителем вимірних одиниць об'єкта інвестування. Управитель після внесення довірителем коштів до ФФБ закріплює за довірителем відповідну кількість вимірних одиниць об'єкта інвестування з урахуванням поточної ціни вимірної одиниці об'єкта інвестування.

Поточна ціна вимірної одиниці об'єкта інвестування визначається виходячи з встановлених поточної ціни вимірної одиниці об'єкта будівництва, коефіцієнтів поверху та комфортності цього об'єкта інвестування. На підставі цих даних управитель розраховує вартість зобов'язань довірителя щодо внесення коштів до ФФБ.

Поточна ціна вимірної одиниці об'єкта будівництва не може бути встановлена нижче, ніж попередня ціна для цього об'єкта будівництва.

У разі підвищення поточної ціни вимірної одиниці об'єкта інвестування у довірителя не виникає зобов'язань щодо внесення до ФФБ додаткових коштів за закріплені за ним вимірні одиниці об'єкта інвестування.

Після внесення довірителем коштів до ФФБ управитель видає довірителю свідоцтво про участь у ФФБ — документ, що підтверджує участь довірителя у ФФБ.

У свідоцтві про участь у ФФБ обов'язково мають бути зазначені:

вид ФФБ;

дані довірителя:

для юридичних осіб:

для резидентів — найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України;

для нерезидентів — найменування, місцезнаходження та країна, де зареєстровано особу;

для фізичних осіб:

для громадян України — прізвище, ім'я, по батькові, адреса постійного місця проживання та ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

для іноземців, осіб без громадянства — прізвище, ім'я, по батькові (за

наявності), адреса постійного місця проживання за межами України;

дата видачі свідоцтва;

закріплений за довірителем об'єкт інвестування;

запланована дата введення об'єкта будівництва в експлуатацію;

сума коштів, переданих довірителем в управління управителю;

кількість закріплених за довірителем вимірних одиниць об'єкта інвестування;

графік подальшого внесення довірителем коштів до ФФБ;

витяг з угоди про зобов'язання забудовника перед управителем, який діє в інтересах довірителів, щодо спорудження об'єктів будівництва та передачі у власність довірителям об'єктів інвестування.

Довірителі можуть вносити до ФФБ кошти в національній валюті України у готівковій чи безготівковій формі.

Стаття 16. Фінансування будівництва з використанням отриманих в управлінні коштів

Фінансування будівництва за рахунок коштів ФФБ виду А управитель здійснює в межах отриманих в управління коштів, за винятком оперативного резерву.

Для ФФБ виду Б управитель здійснює фінансування будівництва у порядку, визначеному угодою, в межах кошторису та відповідно до графіка фінансування, погоджених управителем і забудовником при укладенні угоди. У разі, якщо обсяг фактично залучених від довірителів коштів менше обсягу, визначеного графіком фінансування, управитель здійснює фінансування будівництва за рахунок інших джерел та звертається до страховика з вимогою про виплату страхового відшкодування за договором страхування комерційного ризику.

Облік спрямованих на фінансування будівництва коштів управитель веде за об'єктами будівництва.

Забудовник зобов'язаний забезпечувати цільове використання отриманих від управителя коштів. В інтересах довірителів управитель здійснює контроль цільового використання забудовником коштів, спрямованих на фінансування будівництва.

У разі зменшення обсягу підтвердженого замовлення на будівництво забудовник зобов'язаний на вимогу управителя повернути кошти на рахунок ФФБ для розрахунку з довірителями.

Управитель в інтересах довірителів може перевіряти фінансовий стан забудовника, вимагати від нього надання фінансових та аудиторських звітів.

Стаття 17. Використання коштів оперативного резерву, умови та порядок повернення коштів довірителям при виході із ФФБ

Кошти оперативного резерву, сформованого управителем відповідно до встановлених обмежень за рахунок отриманих в управління коштів, управитель використовує для виконання таких операцій:

повне або часткове повернення коштів довірителям з ФФБ;

перерозподіл отриманих в управлінні коштів між об'єктами будівництва внаслідок здійснення довірителями операції зміни об'єкта інвестування.

У разі дострокового припинення управління майном з ініціативи довірителя та зменшення обсягу підтвердженого замовлення на будівництво забудовник, на вимогу управителя ФФБ, зобов'язаний у визначений Правилами ФФБ строк перерахувати на рахунок ФФБ кошти для подальшого повернення довірителю.

Сума коштів, що підлягає поверненню довірителю, визначається управителем виходячи з кількості закріплених за довірителем вимірних одиниць об'єкта інвестування та поточної ціни вимірної одиниці цього об'єкта інвестування на день подання заяви про вихід із ФФБ.

Стаття 18. Контроль виконання зобов'язань за угодою

Управитель здійснює контроль за дотриманням забудовником виконання умов та зобов'язань за угодою з метою своєчасного запобігання виникненню ризикових ситуацій у процесі будівництва внаслідок дій забудовника, що можуть призвести до:

змін основних технічних характеристик об'єктів будівництва;

погіршення споживчих властивостей об'єктів будівництва та/або об'єктів інвестування;

зростання вартості будівництва більш ніж на 5 відсотків;

збільшення строків будівництва більш ніж на 30 днів.

У разі виявлення управителем ризику порушень умов угоди управитель має право припинити фінансування будівництва, вимагати розірвання угоди та повернення забудовником усіх спрямованих на фінансування будівництва цього об'єкта коштів, а також здійснювати інші заходи щодо виконання забудовником своїх зобов'язань за угодою, визначеною цим Законом.

Забудовник зобов'язаний на вимогу

управителя протягом строку, визначеного в угоді, повернути грошові кошти на рахунок ФФБ або уступити майнові права на нерухомість, яка є об'єктом будівництва, управителю з додержанням вимог статті 10 цього Закону, якщо інше не передбачене угодою.

У разі виявлення управителем фактів порушення забудовником своїх зобов'язань щодо забезпечення належної якості об'єктів будівництва або об'єктів інвестування управитель звертається до страховика з вимогою про виплату страхового відшкодування.

Стаття 19. Взаємодія управителя ФФБ, забудовника та довірителя після введення об'єкта будівництва в експлуатацію

Після введення об'єкта будівництва в експлуатацію забудовник письмово повідомляє про це управителя та надає дані щодо фактичної загальної площі об'єктів інвестування, отримані від державних органів, що здійснюють реєстрацію права власності на нерухоме майно.

Управитель ФФБ надає забудовнику остаточно підтверджений обсяг замовлення на будівництво за цим об'єктом будівництва та передає йому перелік довірителів, які мають право отримати у власність закріплені за ними об'єкти інвестування.

На підставі даних щодо фактичної загальної площі об'єктів інвестування довіритель за поточною ціною вимірної одиниці об'єкта інвестування здійснює остаточні розрахунки з управителем ФФБ та отримує в управителя ФФБ довідку за встановленою формою в обмін на свідоцтво про участь у ФФБ. Довідка є документом, що підтверджує право довірителя на отримання у власність закріпленого за ним об'єкта інвестування.

Отриману від управителя ФФБ довідку довіритель надає забудовнику для подальшого оформлення права власності на закріплений за ним об'єкт інвестування.

Оформлення права власності на житло здійснюється забудовником своїми силами та за свій рахунок.

Оформлення права власності на нежитлові приміщення здійснюється довірителем самостійно та за свій рахунок на підставі документів, отриманих від забудовника.

Забудовник зобов'язаний не пізніше шести місяців з дня введення об'єкта будівництва в експлуатацію передати цей об'єкт об'єднанню співвласників, або власнику, або експлуатуючій організації разом з необхідною технічною документацією.

Стаття 20. Припинення управління майном та договору про участь у ФФБ

Управління майном, яке здійснюється за договором про участь у ФФБ, припиняється у разі:

повного виконання управителем ФФБ зобов'язань перед довірителем;

відмови довірителя від участі в ФФБ;

смерті довірителя — фізичної особи або ліквідації довірителя — юридичної особи;

в інших випадках, передбачених Правилами ФФБ.

Якщо довіритель не виконав своїх зобов'язань перед управителем ФФБ щодо внесення коштів до ФФБ, після введення об'єкта будівництва в експлуатацію управління майном припиняється. Управитель ФФБ зобов'язаний повернути кошти довірителю на умовах та у порядку, визначених Правилами фонду.

Якщо довіритель виконав усі зобов'язання перед управителем ФФБ та після введення об'єкта будівництва в експлуатацію підписав акт прийому-передачі закріпленого за ним об'єкта інвестування, умови договору про участь у ФФБ вважаються виконаними та управління майном припиняється.

Якщо довіритель виконав усі зобов'язання перед управителем ФФБ, але протягом двох місяців після введення об'єкта будівництва в експлуатацію без поважних причин не підписує акт прийому-передачі закріпленого за ним об'єкта інвестування, управління майном припиняється. В цьому випадку зобов'язання управителя ФФБ перед довірителем та умови договору про участь у ФФБ вважаються виконаними, за винятком зобов'язання представляти інтереси довірителя перед третіми особами та здійснювати інші дії щодо захисту його інтересів, у тому числі в суді, а також зобов'язання повернути кошти довірителю на його вимогу в разі відмови від участі у ФФБ.

Стаття 21. Винагорода управителя ФФБ

За перерахування коштів на фінансування будівництва управитель отримує винагороду:

для ФФБ виду А управителю таку винагороду сплачує забудовник у розмірі, строки та у порядку, погоджених із забудовником при укладанні угоди;

для ФФБ виду Б управитель утримує належну йому винагороду самос-

(Продовження на 16—17-й стор.).

тійно, при здійсненні фінансування будівництва за рахунок коштів ФФБ, у розмірі, визначеному Правилами ФФБ. Управитель ФФБ до запланованої дати введення об'єкта будівництва в експлуатацію на умовах Правил ФФБ може надати довірительні послуги щодо зміни об'єкта інвестування, уступки права вимоги за договором про участь у ФФБ третім особам, часткового повернення коштів з ФФБ та оформлення відмови від участі у фонді.

За здійснення таких послуг довіритель сплачує управителю ФФБ винагороду в розмірі та у порядку, визначених Правилами ФФБ.

Стаття 22. Припинення функціонування ФФБ

ФФБ припиняє своє функціонування за рішенням управителя ФФБ у разі досягнення мети, з якою був створений фонд.

Після виконання управителем ФФБ зобов'язань перед усіма довірителями ФФБ вважається таким, що припинив своє функціонування.

Стаття 23. Заміна управителя ФФБ

За рішенням суду ФФБ може бути переданий в управління іншій фінансовій установі.

В разі ліквідації управителя ФФБ кошти на рахунку ФФБ не включаються до ліквідаційної маси управителя ФФБ і спрямовуються виключно на задоволення вимог довірительів до управителя ФФБ згідно з Правилами ФФБ.

Стаття 24. Нагляд та регулювання діяльності управителів ФФБ

Нагляд та регулювання діяльності управителів ФФБ здійснює спеціально уповноважений орган виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг.

Метою нагляду та регулювання діяльності управителя ФФБ є контроль за дотриманням управителем ФФБ вимог цього Закону.

Основними напрямками нагляду та регулювання діяльності управителя ФФБ є:

контроль за дотриманням управителем обмежень, встановлених цим Законом та Правилами ФФБ;

виконання зобов'язань управителем ФФБ щодо включення довірительів до переліку, який управитель надає забудовнику для передачі об'єктів інвестування у власність довірительам;

виконання управителем ФФБ зобов'язань щодо повернення коштів довірительам на їх вимогу.

Розділ III. ФОНД ОПЕРАЦІЙ З НЕРУХОМІСТЮ

Стаття 25. Створення ФОН

Фінансова установа, яка відповідає вимогам цього Закону, може за власною ініціативою створювати ФОН. ФОН не є юридичною особою.

Для створення ФОН ця фінансова установа має розробити та затвердити Правила ФОН, інвестиційну декларацію та проспект емісії сертифікатів ФОН, організувати розміщення сертифікатів ФОН шляхом відкритого продажу або безпосередньої пропозиції сертифікатів ФОН заздалегідь визначеному колу осіб.

Залучені до ФОН кошти використовуються на умовах управління майном в інтересах власників сертифікатів у порядку, визначеному Правилами ФОН.

Правила ФОН мають передбачати обмеження права довірчої власності управителя ФОН. Такі обмеження встановлені установником управління майном у договорі про придбання сертифікатів ФОН та обумовлюють зобов'язання управителя ФОН забезпечити можливість отримання власниками сертифікатів ФОН доходу відповідно до умов проспекту емісії сертифікатів.

Емітент може самостійно виконувати функції управителя ФОН або доручити виконання цих функцій іншій фінансовій установі, що відповідає вимогам цього Закону.

Управитель ФОН по кожному об'єкту будівництва створює окремий ФОН.

ФОН вважається створеним емітентом після затвердження Правил ФОН, укладення угоди із забудовником, оформлення забезпечення виконання зобов'язань забудовника за угодою відповідно до вимог статті 10 цього Закону.

Банк — управитель ФОН на рахунку ФОН, відкритому у своєму балансі, акумулює, зберігає та обліковує кошти, залучені до ФОН.

Емітент сертифікатів ФОН, який не є банківською установою, відкриває в обраному ним банку на своє ім'я окремий поточний рахунок, який є рахунком ФОН.

Власником сертифікатів ФОН може бути будь-яка юридична або фізична особа.

Управитель ФОН інвестує кошти, залучені від продажу сертифікатів ФОН, в операції з нерухомістю, отримує дохід від цих операцій та розподіляє отриманий дохід між власниками сертифікатів ФОН на умовах Правил ФОН.

ФОН діє до моменту виконання усіх зобов'язань перед власниками сертифікатів ФОН.

ФОН створюється на строк, встановлений проспектом емісії, і до його закінчення емітент сертифікатів цього ФОН не бере на себе зобов'язань щодо викупу таких сертифікатів. Після закінчення строку, на який був створений ФОН, він припиняє своє функціонування.

Стаття 26. Підстави функціонування ФОН

Проспект емісії сертифікатів ФОН установлює порядок розміщення сертифікатів ФОН з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Правила ФОН визначають процедури створення ФОН, порядок організації взаємовідносин забудовника, управителя ФОН та власників сертифікатів ФОН, порядок встановлення управління майном та визначення обмеження, відомості про мету утворення ФОН, напругами використання залучених коштів, порядок визначення вартості чистих активів ФОН та ціни сертифікатів ФОН, порядок розподілу прибутку ФОН, порядок та строки викупу сертифікатів ФОН управителем на вимогу власників сертифікатів ФОН, розмір винагороди управителя ФОН за надання послуг з управління ФОН та інші умови функціонування ФОН.

Інвестиційна декларація визначає напрями та обмеження щодо інвестування коштів ФОН. Управитель розробляє та затверджує інвестиційну декларацію самостійно.

Стаття 27. Система функціонування ФОН

Система функціонування ФОН передбачає:

укладення емітентом сертифікатів ФОН угоди із забудовником;

залучення коштів шляхом випуску та розміщення сертифікатів ФОН;

інвестування залучених коштів в операції з нерухомістю;

укладення емітентом угоди з управителем ФОН у разі передачі функцій управління майном іншій фінансовій установі згідно з вимогами цього Закону;

організацію спорудження забудовником об'єктів будівництва відповідно до наданої за угодою документації;

здійснення управителем ФОН контролю за цільовим використанням забудовником спрямованих на будівництво коштів;

здійснення управителем ФОН нагляду за ходом будівництва;

проведення реєстрації права власності на нерухомість, набуту від здійснення управління ФОН на ім'я управителя ФОН, який діє як довірчий власник;

страхування нерухомості, набутої від здійснення управління ФОН;

страхування фінансової відповідальності управителя ФОН;

здійснення управителем управління ФОН та отримання доходу на умовах Правил ФОН;

розподіл управителем доходу від управління ФОН між власниками сертифікатів ФОН;

викуп сертифікатів ФОН у власників після закінчення строку, на який був створений відповідний ФОН.

Стаття 28. Порядок приєднання до ФОН

Проспект емісії сертифікатів ФОН є публічною або приватною пропозицією (офертою) з умовами управління майном та визначеними обмеженнями права довірчої власності управителя.

Особа, яка визнала умови Правил ФОН та проспекту емісії сертифікатів ФОН, стає власником таких сертифікатів за умови сплати коштів за них та укладання договору про придбання сертифікатів ФОН, в якому вона встановлює управління ФОН або приєднується до установника управління ФОН.

Такий договір вважається укладеним із моменту зарахування на рахунок фонду коштів за придбані сертифікати ФОН.

Власник сертифікатів ФОН доручає управителю здійснювати управління ФОН на його розсуд в інтересах власників сертифікатів ФОН шляхом спрямування коштів ФОН на цілі, визначені в Правилах ФОН та інвестиційній декларації ФОН. Власники сертифікатів ФОН виступають установниками управління ФОН.

Управління коштами власників сертифікатів ФОН припиняється у разі:

повного виконання управителем ФОН зобов'язань перед власником сертифікатів ФОН;

смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи — власника сертифікатів ФОН;

в інших випадках, передбачених Правилами ФОН.

Стаття 29. Функції управителя

Емітент, який самостійно виконує функції управителя, або інша фінансова установа, якій емітент сертифікатів ФОН передав функції управителя, на свій розсуд в інтересах власників сертифікатів ФОН здійснює управління ФОН.

Управитель ФОН може проводити операції з нерухомістю та здійснювати інші дії з управління ФОН на власний розсуд з метою отримання максимального доходу в інтересах власників сертифікатів ФОН у межах інвестиційної декларації з урахуванням обмежень, встановлених проспектом емісії.

Під операціями з нерухомістю розуміються дії управителя ФОН щодо фінансування будівництва нерухомості для подальшого її використання з метою отримання прибутку, передачі нерухомості в платне користування третім особам, продажу нерухомості та здійснення інших операцій з нерухомістю, не заборонених законодавством.

Управитель ФОН зобов'язаний викупити не менше одного відсотка від суми емісії кожного випуску сертифікатів ФОН, функції управителя якого він виконує.

Управитель ФОН не має права використовувати залучені до ФОН кошти у напрямках, не передбачених Правилами та інвестиційною декларацією цього ФОН.

Згідно з Правилами ФОН управитель несе відповідальність за збитки, завдані власником сертифікатів його діями або бездіяльністю.

Збитки, завдані власником сертифікатів ФОН діями або бездіяльністю управителя, — це зниження вартості чистих активів ФОН у розрахунку на один сертифікат ФОН, порівняно з ціною первинного розміщення цих сертифікатів. Управитель може прийняти рішення про припинення функціонування ФОН та викуп сертифікатів такого ФОН, якщо протягом року відбулося зниження вартості чистих активів ФОН у розрахунку на один сертифікат ФОН, порівняно з ціною первинного розміщення цих сертифікатів на величину, розмір якої визначений Правилами ФОН.

Управитель ФОН в інтересах власників сертифікатів ФОН може перевіряти фінансовий стан забудовника, вимагати від нього надання фінансових та аудиторських звітів.

Стаття 30. Специфіка функціонування ФОН

Управитель за рахунок власних коштів здійснює обов'язкове страхування своєї фінансової відповідальності за збитки, що можуть бути завдані власником сертифікатів ФОН діями або бездіяльністю управителя.

Нерухомість, набуту за рахунок коштів ФОН, управитель враховує в балансі фонду.

Нерухомість, набута від здійснення управління ФОН, підлягає обов'язковому страхуванню за рахунок ФОН від ризиків загибелі або пошкодження на повну вартість на користь управителя як довірчого власника.

Стаття 31. Припинення функціонування ФОН

ФОН припиняє функціонування після закінчення строку, на який він був створений, та після виконання своїх зобов'язань перед власниками сертифікатів відповідно до Правил ФОН.

Функціонування ФОН може бути припинено за рішенням суду в разі порушення управителем чинного законодавства.

У разі припинення функціонування ФОН управитель складає ліквідаційний баланс. У процесі ліквідації ФОН майно, набуте за рахунок ФОН, реалізується за грошові кошти в строки, передбачені Правилами ФОН.

Грошові кошти, отримані від реалізації майна, розподіляються таким чином: у першу чергу вносяться обов'язкові платежі до Державного бюджету України;

у другу чергу сплачується винагорода управителю;

у третю чергу здійснюються виплати щодо виконання зобов'язань, які виникли внаслідок управління ФОН;

у четверту чергу здійснюються виплати власникам сертифікатів ФОН.

Розподіл грошових коштів здійснюється після повного задоволення вимог попередньої черги.

Стаття 32. Використання коштів, залучених від розміщення сертифікатів ФОН

Управитель ФОН спрямовує кошти, залучені шляхом розміщення сертифікатів ФОН, на фінансування будівництва в порядку, визначеному Правилами ФОН.

Управитель ФОН веде облік спрямованих на фінансування будівництва коштів по об'єктах будівництва.

В інтересах власників сертифікатів управитель ФОН здійснює контроль цільового використання забудовником коштів, спрямованих на фінансування будівництва.

Управитель ФОН в інтересах власників сертифікатів здійснює нагляд за спорудженням об'єкта будівництва та дотриманням забудовником чіткого виконання умов та зобов'язань за угодою з метою своєчасного запобігання виникненню ризикових ситуацій у процесі будівництва внаслідок дій забудовника, що можуть призвести до:

змін основних технічних характеристик об'єктів будівництва;

погіршення споживчих якостей об'єктів будівництва та/або об'єктів інвестування;

зростання вартості будівництва більш ніж на 5 відсотків;

збільшення строків будівництва більш ніж на 30 днів.

У разі виявлення управителем ФОН ризику порушень умов угоди управитель ФОН має право припинити фінансування будівництва, вимагати розірвання угоди та повернення забудовником усіх спрямованих на фінансування будівництва цього об'єкта коштів, а також здійснювати інші заходи щодо виконання забудовником своїх зобов'язань за угодою, визначеною цим Законом.

Забудовник зобов'язаний на вимогу управителя ФОН протягом строку, визначеного в угоді, повернути грошові кошти на рахунок ФОН або уступити майнові права на нерухомість, яка є об'єктом будівництва, управителю ФОН з додержанням вимог статті 10 цього Закону, якщо інше не передбачене угодою.

Стаття 33. Винагорода управителя ФОН

За здійснення управління ФОН управитель отримує винагороду. Винагорода управителя встановлюється у співвідношенні до вартості чистих активів ФОН та самостійно утримується управителем за рахунок ФОН відповідно до Правил ФОН.

Вартість чистих активів ФОН визначається на кінець робочого дня, що передує дню прийому заявок на розміщення та викуп сертифікатів ФОН, але не рідше ніж раз у квартал.

Винагорода управителя нараховується щомісячно в розмірі 1/12 визначеного в Правилах ФОН розміру ставки щорічної винагороди.

Визначення вартості чистих активів для розрахунку винагороди управителю здійснюється на підставі даних середньоквартальних розрахунків вартості чистих активів ФОН станом на кінець останнього робочого дня звітного кварталу. За підсумками фінансового року здійснюється остаточний перерахунок винагороди на підставі розрахунку середньорічної вартості чистих активів, здійсненого за даними щоквартальних розрахунків чистих активів ФОН.

Стаття 34. Заміна управителя ФОН

За рішенням суду ФОН може бути переданий в управління іншій особі, яка відповідає вимогам цього Закону та стає управителем ФОН. До нового управителя переходять усі права та обов'язки щодо власників сертифікатів ФОН та відповідного забудовника.

Передача ФОН до іншого управителя не припиняє функціонування цього ФОН.

У разі ліквідації управителя ФОН майно ФОН, у тому числі кошти на рахунку ФОН, не включається до ліквідаційної маси управителя ФОН згідно з Правилами ФОН.

Стаття 35. Порядок державної реєстрації права власності на нерухомість, набуту від здійснення управління ФОН

Уповноважені органи, які здійснюють реєстрацію прав власності на нерухомість, зобов'язані зареєструвати нерухомість, яка є довірчою власністю управителя ФОН, на його ім'я як управителя із позначкою про це. Така реєстрація здійснюється протягом десяти днів після надання управителем ФОН Правил фонду, інвестиційної декларації, акта про прийняття нерухомості державною комісією або цивільно-правових угод, що свідчать про набуття нерухомості, та документа, який містить технічні характеристики нерухомості.

Стаття 36. Нагляд та регулювання діяльності управителів ФОН

Нагляд та регулювання діяльності управителів ФОН здійснює спеціально уповноважений орган виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг.

Нагляд за дотриманням вимог законодавства з емісії сертифікатів ФОН та їх обігом і виконанням зобов'язань за ними здійснюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Метою нагляду та регулювання діяльності управителя ФОН є контроль за дотриманням управителем ФОН вимог цього Закону та забезпеченням прав власників сертифікатів ФОН.

Основними напрямками нагляду та регулювання діяльності управителя ФОН є:

контроль за дотриманням управителем обмежень щодо управління майном, визначених проспектом емісії сертифікатів;

виконання зобов'язань емітентом щодо залучення та повернення коштів власникам сертифікатів ФОН.

Розділ IV. ЕМІСІЯ СЕРТИФІКАТІВ ФОН

Стаття 37. Визначення сертифікатів ФОН

Сертифікат ФОН засвідчує право власника цього сертифіката на отримання частки чистих активів ФОН у грошовій формі після закінчення строку, на який був створений відповідний ФОН, та право вимагати дотримання обмежень прав довірчої власності управителем.

Чисті активи ФОН — кошти, розмір яких дорівнює різниці між вартістю майна ФОН та вартістю зобов'язань, що виникли внаслідок управління ФОН. Вартість чистих активів ФОН визначається на кінець робочого дня, що передує дню, коли буде проводитися розміщення або викуп сертифікатів ФОН, але не рідше, ніж раз на квартал. Вартість чистих активів ФОН визначається управителем відповідно до Правил ФОН.

Емісія та обіг сертифікатів ФОН регулюються цим Законом.

Сертифікат ФОН надає кожному його власникові однакові права.

Правила ФОН можуть передбачати сплату доходів за сертифікатами ФОН. Стаття 38. Етапи емісії сертифікатів ФОН

Процедура емісії сертифікатів ФОН включає такі етапи:

- одержання дозволу на право здійснення емісії сертифікатів ФОН;
- прийняття емітентом рішення про випуск сертифікатів ФОН;
- підготовка інформації про випуск сертифікатів ФОН;

- державна реєстрація інформації про випуск сертифікатів ФОН та випуску сертифікатів ФОН;

- оформлення глобального сертифіката, який повинен відповідати загальному обсягу випуску, і передача його на зберігання до обраного емітентом депозитарію (для бездокументарної форми випуску);

- оприлюднення інформації про випуск сертифікатів ФОН;

- виготовлення бланків сертифікатів (для документарної форми випуску);

- розміщення сертифікатів ФОН;

- реєстрація звіту про підсумки випуску сертифікатів ФОН;

- оприлюднення звіту про підсумки випуску сертифікатів ФОН.

Емітент може прийняти рішення про випуск сертифікатів ФОН після отримання дозволу на право здійснення емісії сертифікатів ФОН.

Стаття 39. Умови випуску та обігу сертифікатів ФОН

Рішення про випуск сертифікатів ФОН приймає виконавчий орган емітента та оформлює це рішення протоколом.

Проспект емісії сертифікатів ФОН підлягає реєстрації у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Випуск сертифікатів ФОН може бути здійснений при виконанні таких вимог: загальна номінальна вартість сертифікатів ФОН, випущених емітентом, не може перевищувати 50-кратного розміру власного капіталу емітента;

обсяг здійснюваного в рамках емісії випуску сертифікатів ФОН повинен бути в сумі, еквівалентній не менш ніж 100 тисячам євро за курсом Національного банку України на день прийняття рішення про емісію сертифікатів ФОН.

Обслуговування операцій та проведення розрахунків за операціями з сертифікатами ФОН здійснюються емітентом відповідно до розпоряджень власника цих сертифікатів або внаслідок виконання безумовної операції із сертифікатами ФОН та на підставі наданих документів, які є підтвердженням правомірності здійснення цих операцій.

Акумуляування коштів за розміщені сертифікати ФОН здійснюється:

- емітентом — небанківською установою на рахунку, відкритому у банку, в якому емітенту відкрито розрахунковий рахунок;

- емітентом — банком на окремому рахунку у своєму балансі.

Сертифікати ФОН є неподільними. Умови зберігання, обліку та викупу сертифікатів ФОН визначає емітент при їх випуску в проспекті емісії сертифікатів ФОН.

Виконавчий орган емітента може прийняти рішення про емісію сертифікатів ФОН наступного випуску до закінчення строку обігу сертифікатів ФОН попереднього випуску.

Стаття 40. Операції із сертифікатами ФОН

Первинний продаж сертифікатів ФОН емітент може здійснювати самостійно шляхом проведення відкритої підписки на сертифікати ФОН або через торговців цінними паперами, з якими емітент уклав договори.

Сертифікати ФОН підлягають вільному обігу.

Оплата сертифікатів ФОН при їх розміщенні здійснюється тільки грошовими коштами. Розміщення сертифікатів ФОН здійснюються за цінами, встановленими на певну дату, виходячи з правил ФОН.

Юридичні та фізичні особи мають

право купувати і продавати сертифікати ФОН за ринковою ціною та здійснювати з ними інші операції, що не суперечать умовам випуску.

Сертифікати ФОН, випущені одним емітентом, можуть підлягати конвертації, якщо це передбачено інформацією про умови випуску сертифікатів ФОН. Конвертація сертифікатів ФОН здійснюється емітентом шляхом вилучення з обігу сертифікатів ФОН одного випуску, їх анулювання та обміну на сертифікати ФОН іншого випуску.

Угоди щодо операцій з сертифікатами ФОН не підлягають нотаріальному посвідченню.

Стаття 41. Форма випуску сертифікатів ФОН

Сертифікати ФОН можуть бути випущені в одній з таких форм:

- іменні сертифікати ФОН документарної форми випуску (іменні документарні сертифікати ФОН);

- іменні сертифікати ФОН бездокументарної форми випуску (іменні бездокументарні сертифікати ФОН);

- сертифікати ФОН на пред'явника документарної форми випуску (документарні сертифікати ФОН на пред'явника).

Форма випуску сертифікатів ФОН установлюється рішенням про випуск сертифікатів ФОН. Сертифікати ФОН одного випуску повинні мати одну форму випуску.

Випуск сертифікатів ФОН у документарній формі здійснюється емітентом шляхом виготовлення бланків сертифікатів спеціального зразка.

Вимоги щодо виготовлення бланків сертифікатів ФОН затверджує Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Виготовлення бланків сертифікатів ФОН здійснюється тільки на державних спеціалізованих підприємствах відповідно до встановлених чинним законодавством вимог.

Бланк сертифіката ФОН заповнюється емітентом друкованим способом. Жодні виправлення при заповненні сертифіката ФОН не допускаються.

У разі емісії сертифікатів ФОН у бездокументарній формі на період передплати на кожний випуск сертифікатів емітент оформлює тимчасовий глобальний сертифікат, який після закінчення передплати цього випуску підлягає заміні на постійний глобальний сертифікат або анулюється в разі визнання випуску таким, що не відбувся.

Зберігання та обслуговування обігу сертифікатів ФОН, випущених у бездокументарній формі, на рахунках у цінних паперах, які належать власникам сертифікатів ФОН, здійснюють обрані ними зберігачі.

Ведення реєстру та облік прав власності власників іменних сертифікатів ФОН у документарній формі здійснює емітент.

Форма випуску сертифікатів ФОН може бути змінена в порядку, установленому законодавством України.

Стаття 42. Порядок видачі дозволів на право здійснення емісії сертифікатів ФОН

Дозвіл на право здійснення емісії сертифікатів ФОН емітентам надається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг у визначеному ним порядку.

У разі відмови у видачі дозволу на право здійснення емісії сертифікатів ФОН орган, що надає такий дозвіл, зобов'язаний у письмовій формі повідомити емітентові підстави відмови.

Емітент вправі оскаржити рішення органу, що надає дозвіл, про відмову у видачі дозволу на право здійснення емісії сертифікатів ФОН у суді.

Дозвіл видається на весь строк здійснення емітентом діяльності щодо емісій сертифікатів ФОН.

Дія дозволу може бути призупинена органом, який його видав, у разі порушення вимог до емітента сертифікатів ФОН, визначених цим Законом.

Стаття 43. Документи, що подаються для отримання дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН

Для отримання дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН емітент надає такі документи:

- заяву на одержання дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН;

- установчі документи з усіма доповненнями й змінами до них;

- бухгалтерську звітність за останній звітний рік, підтверджену аудитором; бухгалтерську звітність за останню звітну дату перед подачею заяви на одержання дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН;

- інші документи, що подаються заявником на власний розсуд.

У ході розгляду документів орган, що надає дозвіл на здійснення емісії сертифікатів ФОН, може направити заявникові повідомлення про необхідність внесення змін і доповнень у представлені документи. У цьому випадку датою представлення докумен-

тів для отримання дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН вважається дата представлення останнього документа, оформленого належним чином.

Стаття 44. Державна реєстрація випусків сертифікатів ФОН

Державна реєстрація випусків сертифікатів ФОН здійснюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Проспект емісії сертифікатів ФОН має містити такі відомості:

- кількість сертифікатів ФОН, що пропонується для розміщення;
- форму випуску;
- строк розміщення;
- ціну розміщення;
- напрями інвестицій;
- порядок сплати доходу;
- порядок викупу сертифікатів ФОН;
- інші відомості.

Проспект емісії сертифікатів ФОН підписується керівником та головним бухгалтером емітента. Особи, які підписали проспект емісії сертифікатів ФОН, несуть відповідальність за достовірність інформації, що міститься у ньому. Проспект емісії сертифікатів ФОН є підставою для обслуговування цих цінних паперів Національною депозитарною системою.

Проспект емісії сертифікатів ФОН підлягає обов'язковому оприлюдненню в разі, якщо сертифікати ФОН розміщуються шляхом відкритого продажу. У разі, якщо сертифікати ФОН пропонуються до розміщення серед заздалегідь визначеного кола осіб, проспект емісії сертифікатів ФОН доводиться безпосередньо управителем до відома цих осіб.

Стаття 45. Підстави для відмови в державній реєстрації випуску сертифікатів ФОН

Орган, що реєструє, може відмовити в державній реєстрації випуску сертифікатів ФОН виключно з однієї з таких причин:

- порушення емітентом вимог цього Закону, у тому числі наявність у представлених документах відомостей, що дозволяють зробити висновки про невідповідність умов випуску й обігу сертифікатів ФОН законодавству України;
- невідповідність наданих на державну реєстрацію випуску сертифікатів ФОН документів і складу відомостей, що містяться у них, законодавству України;

- внесення до інформації про випуск сертифікатів ФОН або рішення про випуск сертифікатів ФОН недостовірних відомостей;

- відмова у видачі дозволу на здійснення емісії сертифікатів ФОН.

У разі відмови у державній реєстрації випуску сертифікатів ФОН орган, що здійснює реєстрацію, зобов'язаний у письмовій формі повідомити емітента про підстави відмови.

Емітент вправі оскаржити рішення реєструючого органу про відмову у державній реєстрації випуску сертифікатів ФОН у суді.

Стаття 46. Реєстрація звітів про підсумки випуску сертифікатів ФОН

Емітент не пізніше 30 днів після завершення розміщення сертифікатів ФОН зобов'язаний надати в реєструючий орган звіт про підсумки випуску даного випуску сертифікатів.

Вимоги до звіту про підсумки випуску сертифікатів ФОН затверджує Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Стаття 47. Реєстрація власників сертифікатів ФОН

Ведення реєстру власників іменних сертифікатів ФОН емітент здійснює самостійно, без ліцензії, незалежно від кількості власників іменних сертифікатів ФОН. Ідентифікацію власників сертифікатів ФОН, реєстрацію та облік власників сертифікатів ФОН, випущених у будь-якій формі, самостійно здійснює обраний емітентом зберігач. Перехід права власності на сертифікати ФОН здійснюється в порядку, встановленому законодавством України.

Облік випущених сертифікатів ФОН ведеться емітентом.

Стаття 48. Емітенти сертифікатів ФОН

Емітентом сертифікатів ФОН може бути банк або інша фінансова установа, якщо вона відповідає вимогам, встановленим спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг, а також має дозвіл на здійснення емісії сертифікатів ФОН.

Стаття 49. Відповідальність емітентів за порушення вимог цього Закону

За порушення вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів посадові особи емітентів, а також власники сертифікатів ФОН несуть відповідальність у порядку, передбаченому законом.

Шкода, завдана в результаті порушення вимог цього Закону, підлягає відшкодуванню в порядку, установленому законом.

Розділ V. ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОВІРИТЕЛЯМ КРЕДИТУ ДЛЯ УЧАСТІ У ФФБ АБО НА ПРИДБАННЯ ЖИТЛА, ЗБУДОВАНОГО ЗА РАХУНОК КОШТІВ ФОН

Стаття 50. Отримання кредиту для участі у ФФБ

Банк надає кредит довірителью ФФБ на умовах, визначених цим банком в угоді про іпотечний кредит. Предметом іпотеки за іпотечним договором є об'єкт інвестування, який стане власністю позичальника в майбутньому, та/або майнові права на нього.

Обтяження такого предмета іпотеки підлягає реєстрації у встановленому законом порядку.

Оцінка предмета іпотеки здійснюється за згодою сторін.

Умови угоди про іпотечний кредит та іпотечного договору розробляє банк.

Угода про іпотечний кредит може містити інфляційне застереження.

Довіритель ФФБ, який отримав кредит для участі у ФФБ та забезпечив виконання своїх зобов'язань за угодою про іпотечний кредит іпотекою, до моменту повного виконання зобов'язань за угодою про іпотечний кредит не має права змінити об'єкт інвестування, уступити право вимоги за договором про участь у ФФБ третім особам, частково отримати кошти з ФФБ або відмовитися від участі у ФФБ.

Порушення строків спорудження об'єкта будівництва або неналежне виконання зобов'язань забудовником не може впливати на правовідносини, що виникли між банком та позичальником відповідно до укладеної ними угоди про іпотечний кредит, і не є підставою для припинення виконання зобов'язань позичальником.

Після закінчення будівництва об'єкт інвестування продовжує бути предметом іпотеки відповідно до умов іпотечного договору, при цьому іпотечний договір є чинним і не потребує внесення змін та доповнень до нього.

У цьому разі банк реєструє у встановленому законом порядку обтяження прав позичальника на збудований об'єкт інвестування.

Якщо іпотечним договором передбачено, нотаріус за повідомленням банку накладає заборону на відчуження збудованого об'єкта інвестування, який є предметом іпотеки.

У разі зміни в процесі будівництва характеристик об'єкта інвестування, який є предметом іпотеки (зміна площі, зміни у плануванні приміщень тощо), нотаріус, на підставі встановленого законодавством документа про право власності позичальника на збудований об'єкт інвестування, зобов'язаний зробити відмітку на примірнику іпотечного договору, який належить банку.

Суд та державна виконавча служба не можуть накладати арешт на предмет іпотеки, на який за поданням банку зареєстроване обтяження прав позичальника.

Стаття 51. Інфляційне застереження

Інфляційним застереженням є обумовлений сторонами угоди про іпотечний кредит спосіб збереження реальної вартості грошових вимог та доходів банку. Таке застереження має забезпечувати індексацію платежів позичальника при сплаті ним зобов'язань за угодою про іпотечний кредит.

В інфляційному застереженні та для обліку зобов'язань позичальника за угодою про іпотечний кредит можуть використовуватися індексуєчі умовні розрахункові одиниці або інші механізми, які не суперечать законодавству.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Відносини, пов'язані із здійсненням управління майном при фінансуванні будівництва, регулюються цим Законом та іншими законодавчими актами України в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. До приведення інших законодавчих актів України у відповідність із нормами цього Закону вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

- підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;
- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 978-IV.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати», Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Цивільному кодексі України від 16 січня 2003 року:

1) частину першу статті 249 викласти у такій редакції:

«1. Особа, яка видала довіреність, за винятком безвідкличної довіреності, може в будь-який час скасувати довіреність або передоверення. Відмова від цього права є нікчемною»;

2) статтю 316 доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Особливим видом права власності є право довірчої власності, яке виникає внаслідок закону або договору управління майном»;

3) статтю 1029 доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Договір управління майном може засвідчувати виникнення в управителя права довірчої власності на отримане в управління майно.

Законом чи договором управління майном можуть бути передбачені обмеження права довірчої власності управителя»;

4) статтю 1030 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Майно, набуте управителем у результаті управління майном, включається до складу отриманого в управління майна»;

5) статтю 1033 доповнити частинами четвертою і п'ятою такого змісту:

«4. Управитель діє без довіреності.

5. Управитель, якщо це визначено договором про управління майном, є довірчим власником цього майна, яким він володіє, користується і розпоряджається відповідно до закону та договору управління майном»;

6) частину першу статті 1044 доповнити пунктами 9 і 10 такого змісту:

«9) повного завершення виконання сторонами договору управління майном;

10) дострокового припинення управління майном, якщо це передбачено цим

договором, або за рішенням суду».

2. У Цивільному процесуальному кодексі України:

1) статтю 217 доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) про примусове виселення з приміщення, яке було предметом іпотеки, і реалізоване відповідно до законодавства»;

2) частину першу статті 218 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) примусового виселення з приміщення, яке є предметом іпотеки»;

3) пункт 3 статті 219 викласти у такій редакції:

«3) у справах про виселення громадян із жилих приміщень, за винятком приміщень, які є предметом іпотеки».

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) доповнити статтею 163 такого змісту:

«Стаття 163. Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів з емісії цінних паперів

Порушення вимог законодавчих та інших нормативних актів з емісії цінних паперів тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб емітента цінних паперів, незалежно від форм власності — від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, на власників емітента чи уповноважених ними осіб — від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

4. Пункт 2 статті 4 Закону України «Про власність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 20, ст. 249) викласти у такій редакції:

«2. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, що не суперечать закону. Він може використовувати майно для здійснення господарської та іншої не забороненої законом діяльності, зокрема передавати його безоплатно або за плату у володіння і користування, а також у довірчу власність іншим особам».

5. У Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383):

1) пункт 5 частини першої статті 34 доповнити підпунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) видаються свідоцтва про придбання нерухомого майна, яке було предметом іпотеки»;

2) пункт 1 частини пер-

шої статті 38 викласти у такій редакції:

«1) посвідчують угоди (договори, заповіти, доручення тощо), крім іпотечних договорів, угод про відчуження та заставу жилих будинків, квартир, дач, садових будинків, гаражів, земельних ділянок, іншого нерухомого майна, що знаходиться в Україні»;

3) у статті 55: частину п'яту викласти у такій редакції:

«Угоди про відчуження жилого будинку, стороною в яких є фізична особа, та будівництво якого не закінчено і здійснюється з використанням коштів місцевих бюджетів, посвідчуються за наявності рішення виконавчого комітету місцевої ради або відповідної місцевої державної адміністрації про згоду на таке відчуження»;

доповнити частинами шостою — дев'ятою такого змісту:

«Іпотечні договори, предметом іпотеки за якими є нерухомість, яка належить третім особам і стане власністю іпотекодавця після укладання такого договору, посвідчуються до моменту оформлення встановленого законодавством документа про право власності іпотекодавця на нерухомість.

Після оформлення встановленого законодавством документа про право власності іпотекодавця на нерухомість, що є предметом іпотеки, іпотекодержатель реєструє у встановленому законом порядку обтяження прав власника на нерухомість. Якщо іпотечним договором передбачено, нотаріус накладає заборону на відчуження нерухомості, яка є предметом іпотеки, з повідомленням про це іпотекодержателя.

Іпотечні договори, іпотекою за якими є майнові права на нерухомість, будівництво якої не завершено, посвідчуються за умови подання документів, які підтверджують майнові права на нерухомість.

Після закінчення будівництва збудована нерухомість продовжує бути предметом іпотеки відповідно до умов іпотечного договору. У цьому разі іпотекодержатель на підставі документа про право власності реєструє у встановленому законом порядку обтяження прав власника на збудовану нерухомість. Якщо іпотечним договором передбачено, нотаріус накладає заборону на відчуження нерухомості, яка є предметом іпотеки, за повідомленням іпотекодержателя.

У разі зміни характеристик нерухомості, яка є предметом іпотеки (зміна площі нерухомості, зміни у плануванні приміщень тощо), нотаріус на підставі документа, який підтверджує право власності на нерухомість, зобов'язаний зробити відмітку на примірнику іпотечного договору, що належить іпотекодержателю. При цьому нотаріус не має права вимагати додаткових документів та згоди іпотекодавця»;

4) статтю 72 викласти у такій редакції:

«Стаття 72. Видача свідоцтва про придбання нерухомості, яка була предметом застави (іпотеки)

Придбання жилого будинку з прилюдних торгів оформлюється нотаріусом за місцезнаходженням будинку шляхом видачі набувачу свідоцтва про придбання жилого будинку. Якщо торги не відбулися, свідоцтво про придбання жилого будинку видається стягувачеві.

Придбання нерухомого майна, яке було предметом застави (іпотеки), оформлюється нотаріусом за місцезнаходженням цього нерухомого майна шляхом видачі набувачу свідоцтва про

придбання нерухомого майна.

Свідоцтва про придбання жилого будинку з прилюдних торгів видаються на підставі відповідної копії акта про продаж будинку з прилюдних торгів чи копії акта про те, що будинок залишено за стягувачем у зв'язку з тим, що торги не відбулися.

Свідоцтва про придбання нерухомого майна видаються на підставі відповідної копії акта про придбання нерухомого майна»;

5) статтю 73 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«за повідомленням іпотекодержателя».

У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим;

6) статтю 74 викласти у такій редакції:

«Стаття 74. Зняття заборони

Одержавши повідомлення установи банку, підприємства чи організації про погашення позички, повідомлення про припинення іпотечного договору або договору застави, а також припинення чи розірвання договору довільного утримання, нотаріус або посадова особа виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради знімає заборону відчуження жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна».

6. Абзац перший пункту 9 статті 1 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 37, ст. 237; 1999 р., № 38, ст. 349; 2001 р., № 2—3, ст. 101; 2002 р., № 12—13, ст. 92; 2003 р., № 10—11, ст. 86) доповнити реченням такого змісту: «Управителі фондів операцій з нерухомістю не є платниками збору на обов'язкове пенсійне страхування при придбанні нерухомого майна за рахунок коштів та в інтересах учасників відповідних фондів згідно з Законом України

«Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операцій з нерухомістю».

7. У Законі України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 15, ст. 67):

1) статтю 1 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Власник цінних паперів — особа, яка має право власності на цінні папери відповідно до закону та/або договору управління майном».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий — тридцять другий вважати відповідно абзацами шостим — тридцять третім;

2) частину сьому статті 7 доповнити абзацом третім такого змісту:

«Для обліку цінних паперів, депонованих управителем згідно з договором про відкриття рахунку у цінних паперах, зберігач відкриває на ім'я управителя рахунок у цінних паперах, вказуючи, що рахунок відкритий для управителя, для обліку цінних паперів, що належать йому на праві довірчої власності, а також обмеження щодо цих цінних паперів»;

3) частину першу статті 8 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Банки, які є управителями, можуть здійснювати операції з поточного обслуговування відкритих на ім'я управителя рахунків у цінних паперах та здійснювати у грошовій формі розрахунки та кліринг».

8. У Законі України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради

України, 1999 р., № 24, ст. 207; 2003 р., № 5, ст. 46):

1) статтю 33 доповнити частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Відстрочка виконання рішення суду про звернення стягнення на предмет іпотеки не призводить до призупинення нарахування процентів за угодою про іпотечний кредит чи зміни прав та обов'язків сторін щодо основного зобов'язання боржника.

Відстрочка виконання рішення суду про звернення стягнення на предмет іпотеки не допускається у разі, якщо:

іпотеку включено до іпотечного пулу;

відстрочка може призвести до істотного погіршення фінансового стану іпотекодержателя;

проти іпотекодавця чи іпотекодержателя порушено справу про визнання його банкрутом;

іпотекодавець раніше мав несплачені зобов'язання чи був неплатоспроможним;

є вірогідність, що протягом періоду відстрочки не буде сплачено зобов'язання»;

2) статтю 52 доповнити частиною другою такого змісту:

«Для задоволення вимог стягувача-заставодержателя (іпотекодержателя) стягнення звертається на заставлене (надане в іпотеку) майно боржника у разі недостатності у нього іншого майна для повного задоволення цих вимог, з додержанням встановлених законодавством прав заставодержателя (іпотекодержателя) та вимог глави 6 цього Закону»;

3) доповнити статтями 62¹, 62² такого змісту:

«Стаття 62¹. Звернення стягнення на предмет іпотеки за виконавчим написом нотаріуса або за рішенням суду

Звернення стягнення на предмет іпотеки і його реалізація для задоволення вимог іпотекодержателя здійснюються відповідно до умов іпотечного договору.

На майно, щодо якого встановлено іпотеку чи накладено заборону на відчуження, не може бути звернено стягнення для задоволення вимог стягувачів, які не є іпотекодержателями згідно із Законом України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати».

У разі звернення стягнення на предмет іпотеки на підставі виконавчого напису нотаріуса на нотаріально посвідчених примірниках іпотечного договору та договору про іпотечний кредит чи на нотаріально посвідчених копіях цих документів або за рішенням суду орган державної виконавчої служби здійснює реалізацію предмета іпотеки в порядку, встановленому іпотечним договором.

Відчуження предмета іпотеки здійснюють органи державної виконавчої служби.

Стаття 62². Оформлення акта про придбання нерухомості у разі реалізації предмета іпотеки державною виконавчою службою

Після повного розрахунку покупця за придбану нерухомість на підставі протоколу про реалізацію предмета іпотеки та документів, що підтверджують розрахунок за придбану нерухомість, державний виконавець складає акт про реалізацію предмета іпотеки.

В акті зазначаються: ким, коли і де провадилася реалізація предмета іпотеки;

коротка характеристика реалізованої нерухомості; прізвище, ім'я та по батькові (найменування юри-

дичної особи), адреса покупки;

сума коштів, внесена за придбану нерухомість;

прізвище, ім'я та по батькові (назва юридичної особи) боржника, його адреса;

дані про правовстановлювальні документи, що підтверджують право власності на предмет іпотеки.

Цей акт державний виконавець подає на затвердження начальнику (заступнику начальника) відповідного відділу державної виконавчої служби.

Затверджений начальником (заступником начальника) відділу державної виконавчої служби акт державний виконавець видає покупцеві, а копії акта надсилає стягувачеві і боржникові.

На підставі копії цього акта нотаріус видає покупцеві свідоцтво про придбання нерухомого майна».

9. Абзац дев'ятий частини другої статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251) виключити.

10. У Законі України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50, № 8, ст. 62, № 14, ст. 96, № 16, ст. 14):

1) частину першу статті 7 доповнити пунктами 35, 36, 37, 38 і 39 такого змісту:

«35) страхування фінансової відповідальності управителя майном за збитки при здійсненні управління цим майном;

36) страхування від ризиків загибелі або пошкодження нерухомості, набутої в результаті управління майном;

37) страхування фінансових ризиків неотримання, невчасного отримання та отримання не у повній сумі платежів за договорами про іпотечні кредити та платежів за іпотечними сертифікатами;

38) страхування будівельно-монтажних робіт забудовником відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»;

39) страхування відповідальності забудовника перед третіми особами відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»;

2) абзац шостий частини вісімнадцятої статті 31 доповнити словами «іпотечні сертифікати».

11. У Декреті Кабінету Міністрів України «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113; 1999 р., № 25, ст. 211, № 44, ст. 386; 2000 р., № 29, ст. 229, № 38, ст. 317):

1) пункт 9 статті 2 викласти у такій редакції:

«9) за операції з випуску (емісії) цінних паперів, крім облігацій державних та місцевих позик, іпотечних сертифікатів, сертифікатів фондів операцій з нерухомістю та з видачі приватизаційних паперів»;

2) пункт 3 статті 3 доповнити підпунктом «ф» такого змісту:

«ф) за посвідчення іпотечних договорів — 0,01 відсотка вартості предмета іпотеки, зазначеної в іпотечному договорі».

П. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 980-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до Кодексу України про надра

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Кодексу України про надра (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 36, ст. 340) такі зміни:

1. Статтю 29 доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) користувачі надр — державні дитячі спеціалізовані санаторно-курортні заклади за здійснення видобутку мінеральних вод у частині, що використовується для лікування на їх території».

2. Статтю 34 доповнити частиною другою такого змісту:

«Не справляється збір за видачу спеціальних дозволів (ліцензій) державним дитячим спеціалізованим санаторно-курортним закладам за здійснення видобутку мінеральних вод у частині, що використовується для лікування на їх території».

П. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України в шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 липня 2003 року.
№ 1025.

Перші ластівки, котрі роблять погоду

(Початок на 3-й стор.).

Чи їздитимемо швидше?

Спроби зробити українські потяги швидшими здійснювалися не раз: 1982 року кілька дослідних інститутів працювали над розробкою проекту швидкісної магістралі «Центр — Крим». З розпадом Радянського Союзу зупинилися і роботи над проектом. За 10 років відродити ідею спробувало конструкторське бюро «Південне». Були здійснені навіть розробки проектів для окремих напрямків, зокрема на ділянці «Київ — західний кордон». Передбачалося створення акціонерної компанії, котра могла б розраховувати на західні кредити для бу-

дівництва магістралі, на якій состави могли б розвивати швидкість 220 кілометрів на годину. Втім, реалізувати ідею не вдалося. Торік «Укрзалізниця» затвердила порядок розробки програми швидкісного руху пасажирських составів в Україні. Вона передбачає запровадження руху денних експресів, котрі могли б розвивати швидкість 140—160 кілометрів на годину. Вже за кілька місяців було споруджено магістраль «Київ — Харків», а нині пушений ще один експрес — на ділянці «Дніпропетровськ — Київ». Незабаром такий потяг з'явиться на ділянці «Київ — Тернопіль». Проблема будівництва полягає в тому, що магістралі доводиться

споруджувати заново, бо більшість залізничних колій в Україні з'явилися наприкінці ХІХ століття і розраховані на максимальну дозволену швидкість — 80 кілометрів на годину. «Укрзалізниця» нині реалізовує програму, завдяки якій українські потяги бігатимуть швидше. Звичайно, завдання складне. Щоб його реалізувати, потрібна принципово нова технічна база, яка сформується лише тоді, коли виробництво електровозів нового покоління ДС3 змінного та ДС4 постійно-змінного струму з конструктивною швидкістю до 200 кілометрів на годину, візків безколіскового типу для пасажирських вагонів, а також стрілочних переводів, при-

датних для експлуатації на швидкісних магістралях, стане серійним. Слід спочатку також добре відпрацювати рух українських составів зі швидкістю 140 кілометрів на годину. А для переходу на більші швидкості потрібно споруджувати не лише нові спеціальні магістралі, а й створювати зовсім іншу інфраструктуру залізниць і рухомого складу. Найголовніша проблема в розвитку швидкісного руху в Україні — фінансування проектів. Адже інвестори не поспішають вкладати гроші в галузь, яка дасть віддачу не за рік-два чи п'ять, а, можливо, за 10—15 років. Поки «Укрзалізниця» намагається розв'язати її самотужки, за рахунок власних коштів. **Валентина ПИСАНЬКА.** Київ — Дніпропетровськ — Київ.

Повідомлення
Правління АТ «Київський будинок побуту «Столичний» повідомляє про проведення за вимогою акціонера, що володіє більш як 10% акцій, позачергових загальних зборів, які відбудуться 19 вересня 2003 року о 18 год. 00 хв. за адресою: м. Київ, вул. Курська, 15, актовий зал ПДЮТ Солом'янського району.
Порядок денний:
1. Відкликання та обрання голови та членів правління ВАТ «Київський будинок побуту «Столичний».
2. Відкликання та обрання голови та членів Спостережної ради ВАТ «Київський будинок побуту «Столичний».
3. Відкликання та обрання голови та членів ревізійної комісії ВАТ «Київський будинок побуту «Столичний».
4. Внесення змін до статуту товариства.
5. Затвердження угод.
Початок реєстрації акціонерів: о 17 год. 00 хв.
Контактний телефон: 234-06-50.

25 липня 2003 року Правління Національного банку України у відповідності з Законом України «Про банки і банківську діяльність» прийняло постанову № 314 «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію Державно-акціонерного спеціалізованого імпортно-експортного банку України «УКРСПЕЦИМPEКСБАНК» (м. Київ), згідно з якою з 29 липня 2003 року відкликано банківську ліцензію Державно-акціонерного спеціалізованого імпортно-експортного банку України «УКРСПЕЦИМPEКСБАНК» та призначено ліквідатора.

В газеті «Голос України» № 127 (3127) от 11.07.2003 г. о возбуждении дела № 11/77 б о банкротстве ЗАО «Луганский энергетический альянс» р/с читать 26003959676117 в ф-ле ПУМБ г. Луганск, МФО читать 304966, ОКПО читать 24845050, ИНН читать 248450512017, св. № 16032275.

До відома громадськості
ТОВ «Інтерліс-Інвест», м. Київ, тел./факс: 253-61-64, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) постановою від 16.07.03 р. по справі № Б26/41/03 визнав банкрутом приватне підприємства «Орнамент» (49000, м. Дніпропетровськ, вул. К. Лібкнехта, 4-а) та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Балась Святослава Івановича. тел. (056) 744-19-31, адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 48, к. 2.
Вимоги кредиторів, що виникли в процедурі розпорядження майном, приймаються протягом 30 днів після опублікування оголошення.

Дирекція ЗАТ «ТД ИРБИС»,
код ЄДРПОУ 31559190, повідомляє, що 22 вересня 2003 р. о 12 годині 30 хвилин за адресою: м. Харків, провулок Микитинський, 24 відбудуться загальні збори акціонерів.
Порядок денний:
1. Звіт дирекції про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2002 рік.
2. Звіт ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження результатів діяльності товариства.
4. Розподіл прибутку товариства за 2002 рік.
5. Визначення основних напрямків діяльності товариства на 2003-2004 роки.
Дирекція.

Дирекція ЗАТ «Ірбіс»,
код ЄДРПОУ 30511100, повідомляє, що 22 вересня 2003 р. о 12-й годині за адресою: м. Харків, провулок Микитинський, 24 відбудуться загальні збори акціонерів.
Порядок денний:
1. Звіт дирекції про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2002 рік.
2. Звіт ревізійної комісії товариства.
3. Затвердження результатів діяльності товариства.
4. Розподіл прибутку товариства за 2002 рік.
5. Визначення основних напрямків діяльності товариства на 2003-2004 роки.
6. Зміна юридичної адреси товариства.
Дирекція.

Ліквідується Товариство з обмеженою відповідальністю «Гранітпром» (код ЄДРПОУ 32149693), зареєстроване Відділом реєстрації та єдиного реєстру Орджонікідзевської районної адміністрації Запорізької міської ради рішення № 25489516Ю0011444 від 29.08.2002 р. за адресою: 69035, м. Запоріжжя, вул. Південоукраїнська, 3, кв.2, кв.2, телефон: (0612) 224-05-05.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська Агропромислова компанія» (Київська обл., м. Біла Церква, вул. Пушкінська, 50/61, код 23240847) повідомляє про свою ліквідацію.
Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації цього оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

18.07.03 р. Господарським судом Дніпропетровської області, розташованим за адресою: 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру по промисловій фірмі «Промсервіс» — дочірньому підприємству фірми ТОВ «Комінцентр — сервіс Лтд», код ЗКПО 23369765, адреса підприємства: 49074, м. Дніпропетровськ, вул. Батумська, 11, банківські реквізити: р/р 260071109730016 ЛВКБ «Приватбанку», МФО 305299.
Справа № Б 26/95/03.
Ліквідатор: голова ліквідаційної комісії Катгоренко Олександр Іванович, адреса: 49074, м. Дніпропетровськ, вул. Батумська, 11.

Підприємство
ПП «Базальт»,
код ЄДРПОУ 31112002,
повідомляє про свою ліквідацію.

Загублене Свідоцтво № 36982668
про реєстрацію платника податку
на додану вартість на ім'я
ТОВ «Авто-Плюс»
вважати не дійсним.

21.07.2003 р. Господарським судом м. Києва у справі № 15/108-6 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Івес», (код 31350921): 03110, м. Київ, вул. Пироговського, 19, к. 8, к. 208, винесено постанову про визнання банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Мору В. М. (ліцензія № 250214).

В об'яві надрукованій в газеті «Голос України» № 131 (3131) від 17.07.03 р. відносно ТОВ СП «Українсько-американської фірми «Зебра» м. Харків назву вулиці слід читати: вул. Добролюбова і далі за текстом.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Патріот Холдінг» повідомляє про зменшення статутного фонду з 40 000 (сорока тисяч) грн. до 21 000 (двадцять одної тисячі) грн.

Професійна спілка «Еталон»,
код за ЄДРПОУ 3141/02, зареєстрована Управлінням юстиції в м. Києві 07 квітня 2000 року, свідоцтво № 0082-2000 П. С. повідомляє про свою ліквідацію.

Господарським судом Київської області (м. Київ, вул. Жилянська, 58-Б) порушено справу про банкрутство № 290/26-2003 Товариства з обмеженою відповідальністю «Укртехпостачання» м. Славутич, Київської області, Белгородський квартал, буд. 6, кв. 86, р/р 26009391801 в Акціонерному банку «Енергобанк» м. Київ, МФО 321024.
Кредитори та можливі санатори можуть звернутися до суду протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інститут замлеустрою Української академії аграрних наук (УААН), ідентифікаційний код 00699750, за адресою 03151, м. Київ, вул. Народного ополчення, 3, внаслідок підпорядкування Держкомзему України та реорганізації, змінює назву на Державне підприємство «Головний науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» (ДП «Інститут землеустрою») і виступатиме правонаступником Інституту землеустрою УААН.

СПОРТ

Хто не прийшов — пошкодував...

Футбол. Чемпіонат країни з футболу. 5-й тур.
«Оболонь» — «Металург» Зп. **1:0.** 1 000 глядачів.
Гол: Продан, 38.
«Карпати» — «Шахтар». **1:2.** 18 000. Голи: Кабанов, 84 — Тимошук, 13, Брандау, 44.
«Зірка» — «Борисфен». **1:1.** 3 000. Столовицький, 28 — Козир, 68.
«Динамо» — «Дніпро». **2:1.** 15 000. Алесандро, 55, Гавранчич, 90+2, з пенальті — Ротань, 51. На 67-й хвилині з поля вилучено дніпропетровця Єзерського (два попередження).
«Іллічівець» — «Кривбас». **1:0.** 9 200. Мальцев, 71.
«Металург» Д — «Арсенал». **4:2.** 2 500. Джамарулі, 13, Ткаченко, 45+1, Шищенко, 87, Олексієнко, 90+2 — Рябих, 88, Апхазава, 90+3.
«Ворскла-Нафтогаз» — «Чорноморець». **1:1.** 8 900. Омоко, 37, з пенальті — Косирін, 25, з пенальті.
«Таврія» — «Волинь». **1:0.** 5 000. Апаресіда, 88, з пенальті.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	5	0	0	12—1	15
Динамо	4	0	1	11—3	12
Дніпро	4	0	1	11—3	12
Металург Д	2	3	0	9—6	9
Іллічівець	2	2	1	7—5	8
Чорноморець	2	2	1	5—4	8
Карпати	2	1	2	7—7	7
Оболонь	2	1	2	4—7	7
Металург Зп	2	0	3	4—6	6
Таврія	1	3	1	3—4	6
Ворскла	1	3	1	4—7	6
Кривбас	1	1	3	3—7	4
Зірка	1	1	3	2—8	4
Арсенал	1	0	4	4—11	3
Борисфен	0	2	3	1—5	2
Волинь	0	1	4	3—10	1

Тур почався в суботу поєдинком «Оболоні» із запоріжцями у столиці на НСК «Олімпійський». Перед початком гри найкращому асистенту арбітра («золотому прапорцеві») та «срібному свистку» попереднього чемпіонату за версією популярної спортивної газети «Команда» відповідно киянину Олександрові Шамичу та сімферопольцю Василю Мельничукові вручили спеціальні відзнаки.

А потім був матч — гострий і безкомпромісний. Шкода, що і цього разу на трибунах головної спортивної арени країни зібралось глядачів мов кіт наплакав. Принаймні здавалось, що правоохоронців прийшло більше, ніж уболівальників. Отож порядок на трибунах був ідеальний, а от справжньої святкової атмосфери на арені не утворилося. Гігантські порожні трибуни просто пригнічували.

Прикро, але відвідуваність зустрічей у Києві стала дуже гострою проблемою. Либонь, щось не так роблять організатори для залучення людей на матчі національного чемпіонату. Футбол без глядача — мертвий. Сумно та й годі.

Утім, наступного дня на динамівському стадіоні було значно веселіше. Однак і там аншлагу не спостерігалось, були вільні місця. Хоча зустрічалися один з двох на той момент лідерів і чемпіон. Хто не прийшов, має шкодувати, бо поєдинок видався гарячий. Напруження не спадало до останнього моменту.

У першій половині ініціативніші були господарі, котрі створили чимало моментів. Один лише Лєко міг забити тричі. А ще й Шацьких з Ринкомом загрожували воротам гостей. Дніпропетровці відповіли лише двома випадками: Попович з лінії воротарського майданчика бив головою і влучив у Шовковського. А під завісу тайму Шилаєв метрів з двадцяти влучив під поперечину. Виручив воротар.

А от після перерви «Дніпро» взявся за справу серйозно. І відкрив рахунок: Ротань після навісної передачі Поклонського у високому стрибку влучно пробив головою.

Слід сказати, що дніпропетровці більше нагадували згуртований колектив, ніж їхній суперник. Коли виникала потреба, вони і час затягували вміло і з арбітром сперечалися гуртом і настирливо. Особливо у цій справі відзначався Мороз. Дивно, як йому все зійшло з рук.

Утім, вилучення таки відбулося. Єзерський спершу заробив жовту картку, а потім і грубо зіграв проти товариша по збірній країни Федорова, травмувавши його. Звичайно, в меншості грати значно складніше і важче.

На знімку: голевий момент у воріт «Дніпра». (Закінчення на 24-й стор.).

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНАН).

Безробіття — похідна економічної кризи

Державне регулювання зайнятості населення на ринку праці села

Регулювання зайнятості населення на ринку праці має істотне значення у сфері формування робочої сили, прогнозуванні трудового потенціалу, в обранні пріоритетів зайнятості населення на регіональному ринку праці. Основою забезпечення продуктивної зайнятості в умовах ринкових відносин є державна політика зайнятості, яка будується на сприянні у працевлаштуванні незайнятому населенню, наданні всебічної допомоги у підвищенні конкурентоспроможності населення шляхом профнавчання, сприянні самозайнятості та підприємницькій діяльності, створенні нових робочих місць для безробітних, тобто гнучкого, мобільного ринку праці. Регулювання зайнятості населення на ринку праці не буде ефективним за умови здійснення його лише службовою зайнятості, до цього мають бути причетні галузеві міністерства, роботодавці, влада, система освіти.

В основу методів регулювання ринку праці покладено прогноз та аналіз ситуації на ринку праці, оцінку ефективності активних заходів на ньому: повернення громадян, що втратили роботу, до продуктивної зайнятості, планування та прогнозування якості робочої сили, обсягів і структури підготовки кадрів відповідно до попиту на ринку праці. А це означає, що під час розробки конкретних заходів щодо регулювання зайнятості в регіонах треба знати найближчу і віддалену перспективу їх розвитку.

Не можна розробити регіональну політику зайнятості населення, не маючи прогнозування ринку праці. Неможливо скласти такий прогноз, не маючи прогнозування соціально-економічного розвитку регіону хоча б на 1—2 роки. На основі прогнозу розвитку економіки в регіоні можна одержати прогноз вивільнення і перерозподілу робочої сили за секторами і видами економічної діяльності. Залежно від кількості незайнятого працездатного населення, а також з урахуванням конкретних економічних і соціальних потреб регіону місцева влада мусить заздалегідь прогнозувати створення додаткових робочих місць. Для цього визначають природні й соціально-економічні можливості створення робочих місць у регіоні, наявність місцевих сировинних ресурсів, вільних територій і приміщень для оренди підприємцям, можливості виділення земельних ділянок для створення фермерських господарств тощо. Саме ці питання набувають особливої актуальності на ринку праці села.

Реформування агропромислового комплексу, викликане тенденціями спаду сільськогосподарського виробництва, негативно відобразилося на розвитку та використанні трудового потенціалу села, які посилюються складною демографічною ситуацією. Рівень демографічного навантаження працездатного населення особами непрацездатного віку на одну тисячу населення становить в області 920 осіб, а у сільський місцевості майже у півтора разу вищий, ніж у містах. Подолання спаду виробництва, стабілізація економіки агропромислового комплексу неможливі без кваліфікованої праці. Тому природно, що наявний трудовий потенціал села, його повноцінне відтворення, професійно-інтелектуальний розвиток і можливості продуктивного використання — економічне підґрунтя реформування агропромислового комплексу. Аналізуючи чисельність трудових ресурсів на селі, треба відзначити, що за останні роки вона істотно не змінилася і становить 311,7 тис. осіб, у тому числі у працездатному віці — 258,7 тис. осіб.

Проте потребують покращення якісні чинники структури трудових ресурсів села. Неминучим наслідком тривалої економічної кризи на селі є зростання масштабів безробіття. За даними обласного центру зайнятості нині

■ ■ ■

На селі поширюється родинне безробіття. Ускладнює ситуацію те, що у сільській місцевості практично нема вакансій для службовців, скорочується кількість робочих місць у сільськогосподарських підприємствах після їх реформування.

■

ням втрати кваліфікованого прошарку сільських трудівників, які не можуть знайти собі застосування.

Економічний стан, викривлена статевовікова структура сільських мешканців до переважання осіб похилого віку, внутрішня і зовнішня трудова міграція істотно впливають на руйнацію сільської поселенської мережі. Водночас це сприяє активності руху робочої сили на селі з постійним скороченням попиту на неї. Зараз на кожне вільне робоче місце претендує десять безробітних.

На селі поширюється родинне безробіття. Ця проблема деякою мірою залежить від низької мобільності жителів села, пов'язаної з транспортною доступністю і вартістю проїзду до запропонованого місця роботи. Ускладнює ситуацію на ринку праці села і те, що у сільській місцевості практично нема вакансій для службовців, скорочується кількість робочих місць у сільськогосподарських підприємствах після їх реформування. **На сьогодні на ринку праці у сільській місцевості маємо більш як 1000 робітників з низькокваліфікованих ручних робіт сільського господарства, близько 400 продавців продтоварів, 500 бухгалтерів із середньою освітою, 678 доярів, 973 трактористи, 600 робітників з догляду за тваринами. Є складнощі з працевлаштуванням вчителів початкових шкіл, зоотехніків, інженерів, агрономів, яких нині на ринку праці відповідно 300, 140, 45 та 130 осіб.** Враховуючи те, що у значного числа громадян тривала перерва в роботі, реальний рівень знань та кваліфікація не відповідають вимогам роботодавців, цій категорії населення складно працевлаштуватися навіть за наявності вільних робочих місць. Працевлаштування таких осіб можливе лише за умови підвищення кваліфікації або відповідної перепідготовки під вимоги роботодавців та профнавчання у напрямі підприємницької діяльності та самозайнятості. Саме так працює служба зайнятості.

В області проводиться підвищення кваліфікації безробітних мешканців села з вищою освітою за напрямками: «Економічна оцінка земель», «Менеджмент організацій», «Правові основи земельної реформи в АПК». Актуальним стало підвищення кваліфікації за напрямом «Організація підприємницької діяльності у сфері агропромислового комплексу».

Підвищення якості трудового потенціалу тісно пов'язане з реалізацією регіональних програм розвитку малого та середнього бізнесу. Тому підготовка безробітних з різних професій і спеціальностей для підприємницької діяльності стала пріоритетом державної служби зайнятості. Особливу увагу в регіоні приділяють задоволенню потреби в кадрах для сфери послуг на селі: торгівлі, перевезення вантажів, авторемонтних послуг, переробки сільськогосподарської продукції, а також послуги побуту, з вирощування худоби, птиці, риби, овочів, квітів, з бджоларства. Зосереджено увагу на розвитку малого підприємництва у сфері комунального обслуговування на селі, матеріального постачання та збуту продукції сільських мешканців. З цією метою надається одноразова допомога з безробіття для організації підприємницької діяльності. За шість місяців таку допомогу отримали 636 безробітних, а це на 13,6 відсотка більше рівня минулого року.

Безпосередньо сьогодні настав той час, коли потрібно готувати кадровий потенціал, який був би конкурентоспроможний на ринку праці, міг би швидко адаптуватися в нових умовах господарювання і діяльності підприємств різних форм власності. Актуальне для державної служби зайнятості області налагодження тісних контактів з керівниками сільськогосподарських підприємств, створених в умовах реформування аграрного сектору економіки, забезпечення ефективного задоволення попиту на робочу силу, професійного навчання кадрів з числа безробітних на їх замовлення.

Нині на Полтавщині підготовку фахівців, причетних до діяльності в сільській місцевості, здійснюють шість державних та шість недержавних навчальних закладів III—IV рівнів акредитації, які в середньому щорічно випускають майже п'ять тисяч фахівців. Для цього є всі передумови, але питання в тому, що сам підготовчий процес молодих спеціалістів здебільшого проводиться в умовах невизначеності критеріїв обґрунтування розмірів державного замовлення на підготовку спеці-

алістів, з урахуванням потреб ринку праці, а особливо обсягів підготовки фахівців на контрактній основі. Крім цього, навчальний процес не забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців, які могли б очолити агрогосподарство, одночасно вирішувати питання бізнесу, бути компетентними в питаннях прогресивних технологій виробництва, економіки, бухгалтерського обліку і менеджменту.

Тепер перебудова аграрних підприємств області спрямована на збільшення виробництва високоякісної сіль-

■ ■ ■

Приріст нових робочих місць має прогнозуватися з урахуванням руху трудового потенціалу регіону. А відтак регіональним органам влади треба надавати реальне право регулювання створення нових робочих місць.

■

ськогогосподарської продукції шляхом зменшення всіх видів затрат, задіяння нових технологій, а відповідно, і зменшення кількості працюючих, яких треба забезпечити відповідними робочими місцями. З огляду на це, за умови відсутності створення нових робочих місць за бюджетні кошти та кошти роботодавців службою зайнятості розгорнуто роботу щодо створення нових робочих місць за рахунок дотацій з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на організацію громадських робіт у соціальній сфері. Але враховуючи специфіку регіону, його сільськогосподарську спрямованість, значну частину робіт повинні фінансувати підприємства, в тому числі сільськогосподарські. Водночас на сьогодні більшість із них має заборгованість з виплати заробітної плати, низький рівень оплати праці, що супроводжується зменшенням продуктивності праці і не дає змоги в належних обсягах та своєчасно фінансувати громадські роботи для незайнятого населення.

Певну роль у регулюванні зайнятості сільського населення мають відігравати сільські ради. Саме вони повинні бути первинною ланкою у формуванні інформаційної бази, визначенні перспектив розвитку сфери докладання праці в межах підпорядкованої їм території, потенційних об'єктів для інвестування.

Хочу зауважити, що активна державна політика на ринку праці відіграватиме важливу роль у процесі структурної перебудови і реформування економіки доти, доки не буде збережено або створено достатню кількість конкурентоспроможних робочих місць в усіх галузях економіки як запораку економічної політики.

Надія ШЕВЧЕНКО, директор Полтавського обласного центру зайнятості.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановами Господарського суду Сумської області визнано банкрутами наступні підприємства та відкрито ліквідаційні процедури:

- 1. Постанова № 6/24 від 10.04.2003 р. колективне сільськогосподарське підприємство «Вир»; поштова адреса: с. Горобівка, вул. Гагаріна, 1, Білопільського району Сумської області.
- 2. Постанова № 7/30 від 29.04.2003 р. колективне сільськогосподарське підприємство «Ободівське»; поштова адреса: с. Ободи, вул. Шевченка, 12, Білопільського району Сумської області.
- 3. Постанова № 12/34 від 28.04.2003 р. колективне сільськогосподарське підприємство Агрофірма «Зоря»; поштова адреса: с. Вири, вул. Леніна, 3, Білопільського району Сумської області.
- 4. Постанова № 12/30 від 18.04.2003 р. сільськогосподарський багатofункціональний виробничий кооператив Агрофірма «Жовтень»; поштова адреса: с. Товста, вул. Шевченка, 8, Білопільського району Сумської області.
- 5. Постанова № 7414-6/310 від 20.01.2003 р. колективне сільськогосподарське підприємство «Вперед»; поштова адреса: с. Доброгово, Кролевецького району Сумської області.
- 6. Постанова № 12/39 від 06.05.2003 р. колективне сільськогосподарське підприємство «Зоря»; поштова адреса: с. Руднево, Путивльського району Сумської області.
- 7. Постанова № 6919-6/285 від 18.12.2003 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Вікторія»; поштова адреса: смт. Червоне Глухівського району Сумської області.
- 8. Постанова № 12/61 від 11.06.2003 р. Товариство з обмеженою відповідальністю Агрофірма «Крига»; поштова адреса: с. Мороча Білопільського району, Сумської області, вул. Радянська, 1.

Заяви з вимогами до банкрутів приймаються ліквідатором, Калюжним М. І. (ліцензія серії АА № 249716 від 19.10.2001) протягом одного місяця з дня опублікування оголошення. Адреса: 41800, м. Білопілля Сумської області, вул. К. Лібкнехта, 43.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жиланська, 58б) порушив справу № 285/26-2003 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Ремтехномаш» (09100, м. Біла Церква, вул. Леваневського, 87, код ЄДРПОУ 30905788, п/р 2600730181417 в Білоцерківському відділенні АКБ Промінвестбанку). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Дяченко Сергія Вікторовича (ліцензія серія АА № 9047796 від 15.10.2001 року м. Київ, а\с 103). Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) постановою від 14 липня 2003 р. по справі № 7/235-39/247 визнав банкрутом відкрите акціонерне товариство «Роздільський завод залізобетонних виробів» (юридична адреса: Львівська обл., Миколаївський р-н, м. Новий Розділ, вул. Гірнична, 2, р/р № 260064191 у ЛОД АПББ «Аваль», МФО 325570, ЗКПО 012667262) і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений Невеличук Костянтин Васильович (ліцензія АА № 315475 від 22.08.2002 р., адреса: 79053, Львів-53, абонентська скринька № 5255, тел./факс (0322) 97-15-30).

Господарським судом Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) порушено справу № 9/35 про банкрутство Виробничо-комерційної фірми «Олар» (34500, Рівненська область, м. Сарни, вул. Дачна, 26; код 21081439; р/р 26003249204001 в Сарненському відділенні РФ КБ «Приватбанк», МФО 333391). Розпорядником майна призначено Демидова Івана Адамовича (ліцензія № 249664, м. Рівне, вул. Драгоманова, 27). Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Полтавської області від 08.07.2003 р. по справі № 7/198 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариство з обмеженою відповідальністю «Онікс», код ЄДРПОУ 13967152, ліквідаційний рахунок № 26002301550209 у філії відділення Промінвестбанку м. Комсомольськ Полтавської області», МФО 331133, юридична адреса: 39800, Полтавська область, м. Комсомольськ, вул. Добровольського, 17. Ліквідатором призначена Штурнева Тетяна Петрівна. Претензії приймаються на юридичну адресу банкрута, протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственный Суд Автономной Республики Крым (95000, г. Симферополь. ул. К. Маркса, 18) по делу № 2-5/-9719-2003 от 03.07.2003 года признано банкротом ДП ЖКК ОАО «Керчстрой» (98036, АР Крым, г. Керчь, ул. Голощапова, 8/9, р/с 26000301391186, МФО 324548, ОКПО 01275696 в «отделении ПИБ» г. Керчь) и открыта ликвидационная процедура. Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Данилко Инна Анатольевна (лицензия серия АА № 047904 от 19.10.2001 г. 95023, г. Симферополь-23, а/я 780, тел. (0652) 22-02-66). Заявления кредиторов в течение одного месяца со дня опубликования настоящего объявления.

За заявою Корпорації «Індустріальна Спілка Донбасу» Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 15.07.2003 р. порушена справа про банкрутство БАТ «Донецький комбінат меблевих деталей» (83060, м. Донецьк, вул. Куйбишева, 143а, р/р 260003017111027 у Кальміуському АК ПІБ м. Донецька, МФО 335322, ЗКПО 30465881. Введено мораторій на задоволення вимог кредиторів з 29.04.2003 р. Розпорядником майна призначено Шолохову Ірину Борисовну, ліцензія № 047997 (м. Донецьк, пр. Ілліча, 83а/80, р. тел. 381-79-94).

Господарський суд Дніпропетровської області, (49027, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а), за заявою прокурора Тернівського району в інтересах держави в особі ДПІ у Тернівському районі м. Кривого Рогу, у справі № Б 15/165/02 від 17.07.03 р., визнав дочірнє підприємство «Криворізька автобаз» № 22» Відкритого акціонерного товариства «Криворізьбудтранс», с. Мирівська, м. Кривий Ріг, р/р 26004301141445 безбалансове відділення Центрально-міського відділення «Промінвестбанк» — банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Новикова О. В., 49027, м. Дніпропетровськ, вул. Дзержинського, 23, кім. № 8, тел\факс: 744-21-37, 770-22-92.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) по справі № 23/162-6 від 22.07.2003 р. визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Концерн «Укragронафта» (м. Київ, вул. А. Барбюса, 5-а, код 24919989, р/р 26009300672 в АКБ «Форум», МФО 322948). Ліквідатором призначено Дяченко Сергія Вікторовича (Ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.), 01030, м. Київ, а/с 103, тел. 236-11-17).

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-А) постановою від 16.07.2003 р. по справі № 5/31 визнав банкрутом ЗАТ «Н. Ітера» (код ЄДРПОУ 23400239) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Гусакова Сергія Івановича (Адреса для направлення кореспонденції: 54001, м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 89).

Ухвалою господарського суду Івано-Франківської області (м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) від 16.07.2003 р. порушена справа № Б-6/178 про банкрутство ДП «Торговий Дім Харчовик Прикарпаття» (м. Івано-Франківськ, вул. Княгинина, 14, код ЄДРПОУ 30618809). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого — Ілляшенко О. В. (Ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серія АА № 047793 від 17 жовтня 2001 р.).

Хозяйственным судом Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) возбуждено дело о банкротстве № 33/70 Б 000 «Феникс-Плюс» (83121, г. Донецк, ул. Собинова, 2 А, ЕДРПОУ 13525885, р/счет 26007301532930 в филиале «Киевское отделение Проминвестбанка в г. Донецке», МФО 334271). Распорядитель имущества: Карпачева Л. А., лицензия № 249760. Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) за справою № 10/201 визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Батьківщина» (39443, с. Михайлівка, Машівського району, Полтавської області). Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Іваненко Володимира Степановича (адреса: 61115, м. Харків, вул. 2-ї П'ятирічки, 2 - «А», кв. 164). Ліцензія № 249726 від 19.10.2001 р.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 01022) порушив справу № Б-24/157-03 (вх. № Б-9033/2-24) про банкрутство ЗАТ СП «Шевченківське», Харківська обл., Шевченківський р-н, смт Шевченкове, вул. Піонерська, 39, п/р 26005000375 у ХОД АПБ «Аваль», МФО 350589, код 03762489. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чаговець Т. П. (ліц. АА № 250135 від 4.12.01 р., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 10, к. 5-А, тел. 773-01-30).

Вниманию акционеров ЗАО «ТК НГЗ»!

Правление ЗАО «ТК НГЗ» сообщает Вам, что очередное общее собрание акционеров ЗАО «ТК НГЗ» состоится 25 сентября 2003 года в 15 часов по адресу: г. Николаев, проспект Октябрьский, 321, ДК Металлургов.

Повестка дня:

1. Отчет Ревизионной комиссии о своей деятельности за 2002 год. Заключение Ревизионной комиссии по годовому отчету и балансу ЗАО «ТК НГЗ» за 2002 год. Утверждение баланса.
2. Отчет Правления о деятельности ЗАО «ТК НГЗ» за 2002 год.
3. О порядке покрытия убытков ЗАО «ТК НГЗ» за 2002 год.
4. Отчет Наблюдательного Совета ЗАО «ТК НГЗ» о своей деятельности за 2002 год.

Регистрация акционеров (их представителей), прибывших для участия в собрании, будет происходить в день проведения собрания по адресу проведения собрания, а именно: 25.09.2003 года с 13.00 до 14.45 по адресу: проспект Октябрьский, 321, ДК «Металлург».

Для регистрации акционерам необходимо иметь при себе паспорт и сертификат акций, а представителям акционеров — паспорт, сертификат акций и документ, который подтверждает их полномочия.

Ознакомление с документами, связанными с повесткой дня собрания, осуществляется в офисе (комнате для посетителей) ЗАО «ТК НГЗ» по адресу: г. Николаев, пр. Октябрьский, 340/2, начиная с 10 августа 2003 года с 10.00 до 18.00 в рабочие дни. Справки по телефонам: (0512) 63-05-00, 63-04-37.

Заверение доверенностей на право участия и голосования на общем собрании акционеров осуществляется в ООО «Ваш Регистратор» по адресу: г. Николаев, проспект Октябрьский, 340/2, с 9.00 до 18.00 в рабочие дни. Справки по телефону: (0512) 63-06-16, 63-10-36.

Правление ЗАО «ТК НГЗ»

ВІСЬМА КЛІСІЯ

АТЕК

вітчизняний виробник

приймає замовлення на виготовлення

зернозбиральних комбайнів, самохідних косарок, стогокладів, навантажувачів, бульдозерів, автогрейдерів, автокранів, екскаваторів колісних та гусеничних, жаток зернових валкових і прямого комбайнування для збирання кукурузи, соняшника, зернобобових і трав'яних, підбирачів для комбайнів, електробетонозмішувачів, садово-городнього інвентарю та візків, стрем'янок і ін.

Тел. у Києві (044) 443-69-02, 443-74-39, факс (044) 443-74-36

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою по справі № 14/7 від 08.07.2003 р. визнав банкрутом дочірнє підприємство «Машино-технологічна станція Великосеверинівська» ЗАТ «Надія» (317127, Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Велика Северинка), код ЄДРПОУ 24711763, р/р 26007951 в КД АПББ «Аваль», МФО 323538 і відкрив щодо банкрута ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Охінченка Сергія Михайловича, ліцензія № 047776, серія АА від 19.10.01 р., адреса для кореспонденції: 25006, м. Кіровоград, головпошта, АС 1/14, тел. (0522) 22-54-73, 24-13-83.

Господарським судом Черкаської області (18000, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) 08 липня 2003 року по справі № 08/1830 про банкрутство, відкрита ліквідаційна процедура «Відкритого акціонерного товариства Кам'янського хлібоприймального підприємства» 20800, м. Кам'янка Черкаської області, вул. Л. Борисової, 88, р/р 26009905070360 в Кам'янському ТВ БВ ЧОФ «Укрсоцбанк», МФО 354013, код ЄДРПОУ 00956856). Ліквідатором призначений Чорнобривець Володимир Дмитрович, 20700, Черкаська область, м. Сміла, пров. Лобачевського, 1 кв. 10, ліцензія арбітражного керуючого № 250436, тел. \04733\ 3-60-25.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) постановою від 22.07.2003 р. по справі № 15/53-б визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Іса Oil» (м. Київ, пр-т Науки, 37, код ЄДРПОУ 30520711, п/р 260003033401 в АБ «БРР», МФО 300540) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Акціонерний банк «Банк регіонального розвитку» (04050, м. Київ, вул. Дегтярівська, 8-а). Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом місяця з дня публікації оголошення, за адресою: 04050, м. Київ, вул. Дегтярівська, 8-а.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу про банкрутство Слов'яносербського споживчого товариства (93700, Луганська область, смт. Слов'яносербськ, вул. Гагаріна, 32; р/р 260003010110 у Слов'яносербському відділенні Ощадбанку № 5443, МФО 364230, код 01744843), справа № 11/1036. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Яреська Б. В. (ліцензія АА № 140409 від 24.05.2002 р., який мешкає за адресою: 91011, м. Луганськ, вул. Оборонна, буд. 2а, кв. 37). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Доповнення

до об'яви, що надрукована у № 125 (3125) від 9 липня 2003 р., про Загальні Збори акціонерів Закритого акціонерного товариства «Ініціатор».

Порядок денний зборів (уточнений):

1. Про продаж акцій Товариства та заміну акціонерів.
2. Про укладення договорів купівлі-продажу акцій Товариства.
3. Про відкликання та обрання Голови та членів Спостережної Ради Товариства, Правління Товариства, Ревізійної комісії Товариства.
4. Про внесення змін та доповнень до Статуту та Установчих документів Товариства.

Агентство з питань боргів та банкрутства
Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, www. debts. com. ua

Укрексімбанк: рух до досконалості

Голова Правління ВАТ «Укрексімбанк» Олександр Сорокін третій рік поспіль отримав нагороду від банку «Джей Пі Морган Чейз»

— Миколо Миколайовичу, зупинімося докладніше на справжній вазі присудження міжнародної відзнаки Укрексімбанку.

— Одним із вимірів є унікальність. Уперше в Україні такої нагороди третій рік поспіль удостоєний один банк за сім років заснування нагород «Джей Пі Морган Чейз». Здобути поважну відзнаку у сфері міжнародних фінансів, випередивши тисячі конкурентів, погодьтеся, гідне поваги. А робити це постійно, з року в рік, я вважаю неабияким виявом стабільності та безперервного вдосконалення. Можна додати, що загалом така нагорода — четверта у послужному списку банку. Адже ще 1997 року «Chemical Bank», спадкоємцем якого є «Джей Пі Морган Чейз», удостоїв високої відзнаки український експортно-імпортерний банк.

За цим визнанням — копітка професійна робота усіх наших співробітників. Забезпечуючи 99 відсотків обсягу проходження платежів без додаткової обробки, Укрексімбанк входить до групи елітних банків і високопрофесійно здійснює операції. Є інші причини

вважати цю нагороду дуже важливою і своєчасною. Адже протягом 2002—2003 років Україна перебуває під жорстким моніторингом FATF, тому коректність та прозорість операційної роботи банків сприяє зростанню довіри і

Уперше в Україні такої нагороди третій рік поспіль удостоєний один банк за сім років заснування нагород «Джей Пі Морган Чейз».

міжнародного авторитету української банківської системи та перегляду позиції FATF до України.

— Це лише один із багатьох виявів того, як уміє працювати банк, чи не так?

— Ця нагорода — насамперед визнання технічної досконалості банку. Адже банк веде багатогранну діяльність з акцентом на обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Зокрема, завдяки визнанню Укрексімбанку практично всіма міжнародними експортними кредитними агентствами як прямого позичальника/гаранта банк має можливість залучати середньо- та довгострокові експортні кредити від найбільших світових комерційних банків у рамках встановлених лімітів німецьким товариством

КІІВ, 30 липня. (Укрінформ). Гранд світового банківсько-фінансового сектору нью-йоркський «Джей Пі Морган Чейз» втретє поспіль визнав ВАТ «Державний експортно-імпортерний банк України» одним із найкращих серед своїх банків-кореспондентів за якістю розрахунків у доларах США. При цьому було проаналізовано платіжні потоки більш як 6000 банків-кореспондентів «Джей Пі Морган Чейз». Тож присудження на такому поважному рівні відзнаки «Визнання якості» стало значною подією не лише для Укрексімбанку, а й для національної банківської системи України. З цього приводу кореспондент Укрінформу зустрівся із заступником Голови Правління ВАТ «Державний експортно-імпортерний банк України» Миколою УДОВИЧЕНКОМ.

HERMES, французькою страховою компанією COFACE, італійською SACE, канадською EDC, чеською корпорацією ЕСАР та іншими. У рамках цих взаємовідносин ми також будемо діяльність, яка сприяє зовнішньоекономічним зв'язкам наших клієнтів, розвитку та модернізації їхнього виробництва.

Окрім того, Укрексімбанк активно підтримує розвиток експортного потенціалу України за рахунок різноманітних джерел фінансування. Одним із яскравих свідчень тому є спільний зі Світовим банком державний проект розвитку експорту в Україні на загальну суму понад 70 млн. дол. США.

Варто зазначити, що Укрексімбанк працює з великою кількістю контрагентів — у всьому світі їх нині 650. Це — тільки банків. Географія зв'язків та кредитних ліній, встановлених з іноземними банками, у нас надзвичайно розмаїта. Це — і Західна Європа, і Сполучені Штати Америки, Індія, Китай, Казахстан, Близький Схід, Росія, країни Балтії та Скандинавії. Як відзначають наші клієнти, гнучкість структури діяльності банку дуже сприяє реалізації зовнішньоекономічних завдань.

Щодо найближчих планів. На сьогодні ми отримали дуже цікаві пропозиції від групи першокласних банків щодо надання великих синдикованих кредитів, які ми плануємо освоїти до кінця поточного року. Це буде не тільки наступний етап визнання банку на міжнародній арені, а й підтверджуватиме подальше зростання

кредитного рейтингу Укресімбанку держави.

— Укресімбанк є лідером серед українських банків на ринку форексних операцій...

— Так, причому і внутрішньому, і міжнародному. Іноземні банки відкрили на нашу користь форексні лінії (типу spot) у розмірі понад 50 млн. дол. США. Крім того, відкрито кілька форвардних ліній. Це дає змогу нашим клієнтам мінімізувати свої валютні ризики. Зважаючи на колізії з курсами євро, долара та інших валют, такий інструмент зовнішньоекономічної діяльності стає для клієнтів банку у великій пригоді.

— А тепер, коли, хай і протягом короткої розмови, ми відчули атмосферу сьогодення банку, хотілося б бодай трохи зазирнути у його день прийдешній...

— Безперечно, це рух до досконалості, адже з плином часу змінюються її критерії. Важливо не відставати від технічного прогресу, вчасно переймати новачі, генерувати ідеї, розширювати рамки професіоналізму. Укресімбанк давно та плідно працює з найбільшими міжнародними інституціями. Нині у рамках співробітництва з Світовим банком Укресімбанк впроваджує систему електронного банкінгу, який створює оптимальну інформаційну картину для прийняття рішень та дає можливість прогнозувати діяльність не лише власних підрозділів, а й клієнтів. Загалом це не перший спільний проект у взаємодії зі Світовим банком. Зокрема впроваджено сучасний продукт управління сього обліку — так званий TMIS, який дозволяє хірургічно точно контролювати ефективність руху

Заступник голови правління Микола Удовиченко: «За цим визнанням — копітка професійна робота всіх наших співробітників»

коштів та операцій усередині Укресімбанку. У нас це проводиться на основі принципів трансферного ціноутворення, а також низки інших агрегованих чинників, таких як норма прибутку на капітал та на активи (ROE, ROA). Отже, забезпечено можливість не лише оцінювати операційну діяльність банку, а й прогнозувати її розвиток.

Впроваджено ще один унікальний для України комплексний продукт — «KONDOR+» компанії «Ройтерс». Він дає змогу у реальному режимі часу централізовувати всі валютні позиції в системі Укресімбанку та опти-

ських взаємовідносин з клієнтами. Ми не шукаємо миттєвої вигоди. Одним із базових напрямів роботи є проектне фінансування. Підтримка довгострокових проектів клієнтів запобігає вимивання обігових коштів і сприяє зміцненню економічного потенціалу та перспективному плануванню діяльності підприємства.

— І скрізь, про що б Ви не розповідали, рушій — кадри. Як організовано їх професійне навчання?

— Кадрова політика банку має плановий довгостроковий характер. Загалом система навчання персоналу банку, що має 71 філію та відділення по всій Україні, централізована. Кращих співробітників направляємо на

стажування за кордон, проте основна увага приділяється внутрішньобанківським формам навчання. Зокрема, конференціям творчого плану, коли молоді співробітники з різних підрозділів збираються раз на рік у головному офісі й репрезентують свої творчі проекти, багато з яких стали корисними у практичній роботі банку.

У цілому вся перспективна робота банку спрямована на розвиток довгострокових та партнер-

Укресімбанк працює з великою кількістю контрагентів — у всьому світі їх нині 650.

Енциклопедія козацької слави

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Група авторів завершує роботу над створенням монументальної праці з історії національного пантеону «Козацькі могили» під Берестечком. Про нову книжку розповідає один з її авторів, відомий волинський історик-архівіст Володимир РОЖКО.

— Володимире Євтуховичу, як виникла ідея створення тако-го колективного твору про минушину і сучасність козацького пантеону під Берестечком?

— У 1992 році в США в місті Клівленді було створено українсько-американський комітет сприяння і захисту меморіалу «Козацькі могили». Його головою є професор

Мирослав Лобур, активними діями — федеральний суддя США Богдан Футей, професори Ярема Раковський, Юрій Кульчицький, Зенон Голубець, Юрій Оришкевич та інші. Представником комітету в Україні призначено мене. І починаючи з 1992-го комітет надає допомогу нашому найбільшому національному пантеону «Козацькі могили», що поблизу села Пляшева на Рівненщині. Зокрема, було передано місцевому музею комп'ютерної, офісної і відеофототехніки, історичної літератури, грошових дарунків на десятки тисяч доларів.

Торік ми зустрілися з Мирославом Лобурем, коли він приїжджав до Львова на День Незалежності. Тоді й обгово-

рили питання видання великої монументальної праці, якої не було досі, про національний пантеон «Козацькі могили». Вирішили, що вона повинна бути колективною. Окрім мене, книжка матиме ще сім авторів. Серед них відомий збирач волинського фольклору та етнографії Олекса Ошуркевич, заслужений учитель України, колишня дисидентка Леся Ковальчук, кандидат історичних наук Володимир Пришляк, колишній директор музею у Пляшеві Павло Лотоцький. Автором розділу «Дух Берестечка в образотворчому і монументальному мистецтві» став кандидат мистецтвознавства зі Львова Олег Сидор. Окрім того, Віталій Лішний з Рівного укладає цілий кошик докумен-

тів, починаючи з 1900 року й донині, які стосуються найцікавіших сторінок історії меморіалу. Ми маємо також помістити низку документів, які висвітлювали б історію його будівництва, а також руйнації в часи СРСР, відбудови і розвитку в роки незалежної України. Майже всі автори вже завершили свої розділи, і найближчим часом ми віддамо їх до друку. Всі витрати з видавництва книжки бере на себе комітет.

— Який буде її обсяг?

— Приблизно 500—550 сторінок. Це велика монументальна праця, якої ще не мала Україна про Берестецьку битву, написана на нових джерелах, вільна від усіляких ідеологічних і цензурованих впливів.

— Автором якого розділу є ви самі?

— По-перше, я виступаю координатором усієї праці над книжкою. Окрім того, підготував другий розділ «Козацьку славу віків не змила течія» — це понад 75 книжкових сторінок, які відводилися кожному авторові. Адже мені дістався дуже важливий у хронологічному відношенні час: з 1651-го до 1965 року. Тобто від часу Берестецької битви до відкриття музею в Пляшеві. Ще маю написати передмову. Післямову підготує комітет у США. Книжка буде чудово ілюстрована, міститиме безліч карт, фотодокументів. До її появи залишилося зовсім мало часу і, сподіваюся, її належно оцінять усі, кому небайдуже славне минуле нашого народу.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Deloitte & Touche ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ Акціонерам Закритого акціонерного товариства "Український Кредитний Банк":

Ми провели аудит фінансової звітності Закритого акціонерного товариства "Український Кредитний Банк" станом на 31 грудня 2002 року, звіту про фінансові результати, звіту про власний капітал та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився цією датою, на підставі якої була підготовлена узагальнена фінансова звітність, відповідно до вимог Закону України "Про аудиторську діяльність" та "Національних нормативів аудиту в Україні", з урахуванням рекомендацій Національного банку України щодо проведення зовнішнього аудиту комерційних банків. У нашому звіті від 11 квітня 2003 року ми висловили думку, що фінансова звітність, на основі якої була складена узагальнена фінансова звітність, достовірно, в усіх суттєвих аспектах відображає фінансовий стан Банку на 1 січня 2003 року та фінансові результати Банку і рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та положень Національного банку України в винятком того, що не були доформовані резерви для відшкодування можливих витрат за кредитними операціями у сумі 2 207 тис. гривень.

На нашу думку, наведена нижче узагальнена фінансова звітність в усіх істотних аспектах відповідає фінансовій звітності, на основі якої вона була складена.

Для кращого розуміння фінансового положення і результатів діяльності Банку за вищевизначений період узагальнена фінансова звітність повинна розглядатися у поєднанні з фінансовою звітністю, на основі якої вона була складена, та з нашим аудиторським висновком щодо цієї фінансової звітності.

11 квітня 2003 року		
Генеральний директор ЗАТ "Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані"Свєген Заноза Україна, Київ, вул. Притисько-Микільська, 5		
Сертифікат аудитора Серія АБ №0000067 Аудиторської палати України, виданий 24 березня 1994 року.		

Закрите акціонерне товариство «Український Кредитний Банк» УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ звіт про фінансові результати за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року (в тисячах гривень)		
	2002 рік	2001 рік
Процентний дохід	42,814	82,291
Процентні витрати	(49,100)	(56,283)
ЧИСТІ ПРОЦЕНТНІ (ВИТРАТИ)/ДОХІД	(6,286)	26,008
Комісійний дохід	8,787	12,209
Комісійні витрати	(875)	(1,865)
ЧИСТИЙ КОМІСІЙНИЙ ДОХІД	7,912	10,344
Дивідендний дохід	-	-
Чистий торговельний дохід/(витрати)	13,651	(15,705)
Прибуток від інвестиційних цінних паперів	602	-
Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій	1,075	-
Інший операційний дохід	4,823	483
ОПЕРАЦІЙНИЙ ДОХІД	21,777	21,130
Загальноадміністративні витрати	(9,264)	(7,503)
Витрати на персонал	(5,818)	(4,879)
ПРИБУТОК ВІД ОПЕРАЦІЙ	6,695	8,748
Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(2,205)	(3,591)
ПРИБУТОК ДО ОПОДАТКУВАННЯ	4,490	5,157
Податок на прибуток	(2,486)	(13)
ПРИБУТОК ПІСЛЯ ОПОДАТКУВАННЯ	2,004	5,144
Непередбачені витрати	-	(4,999)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК)	2,004	145
Чистий прибуток на одну просту акцію	-	-
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	-	-

Закрите акціонерне товариство "Український Кредитний Банк" УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ баланс на кінець дня 31 грудня 2002 року (в тисячах гривень)		
	2002 рік	2001 рік
АКТИВИ		
Кошти та залишки в НБУ	29,849	22,011
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та інші цінні папери, Емітовані Національним банком України, нетто	-	-
Кошти в інших банках, нетто	139,245	90,490
Цінні папери на продаж	19,409	531
Кредити та заборгованість клієнтів, нетто	334,877	312,246
Інвестиційні цінні папери, нетто	1,760	139
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	30	30
Основні засоби і нематеріальні активи	10,661	9,718
Нараховані доходи до отримання	29,529	48,568
Інші активи, нетто	8,405	17,221
УСЬОГО АКТИВІВ	573,765	500,954
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти банків	234,645	176,202
Кошти клієнтів	253,929	212,628
Інші депозити	12,615	3,575
Боргові цінні папери емітовані банком	-	-
Нараховані витрати до сплати	2,464	3,851
Інші зобов'язання	13,908	50,498
Усього зобов'язань	517,561	446,754
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	26,816	26,816
Капіталізовані дивіденди	-	-
Акцій викуплені в акціонерів	-	-
Емісійні різниці	41	41
Резерви	14,900	14,893
Результати переоцінки	4,099	4,099
Нерозподілений прибуток	10,348	8,351
У тому числі сума переоцінки у разі вибуття	-	-
Необоротних активів	-	-
Усього власного капіталу	56,204	54,200
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	573,765	500,954

Закрите акціонерне товариство "Український Кредитний Банк"
УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року
(в тисячах гривень)

	2002 рік	2001 рік
ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ		
Чистий прибуток поточного року	2,004	145
Поправки чистого прибутку на:		
Нараховані витрати	(1,387)	(3,776)
Нараховані доходи	19,119	(11,300)
Амортизаційні відрахування	1,673	1,153
Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	2,110	2,795
Торгівельний результат	(12,731)	18,496
Нарахований та відстрочений податок	-	-
Прибуток/(збиток) від продажу інвестицій	(597)	12
Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії	-	-
Амортизація дисконту і премії цінних паперів	(16)	(8,500)
Інший рух, який не є грошовим	(855)	5,233
Чистий грошовий прибуток/(збиток) від поточних операцій банку	9,320	4,258

(Збільшення)/зменшення операційних активів:		
Коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передплат іншим банкам	(52,342)	(8,800)
Кредитів, які надані клієнтам	(33,711)	(94,717)
Інших активів	8,851	31,518
Збільшення(зменшення) операційних пасивів:		
Коштів, які отримані від Національного Банку України	(52,980)	27,843

Коштів інших банків	111,423	(86,893)
Поточних та депозитних рахунків	50,245	36,342
Інших зобов'язань	(36,561)	38,606
Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	3,349	4,300
Чисте (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	(1,726)	(51,801)

Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів від операційної діяльності	7,594	(47,543)
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ		
Реалізація/(придбання) інвестиційних паперів	(1,142)	-
Зменшення(збільшення) вкладів в дочірні установ	-	-
Збільшення основних засобів та нематеріальних активів	(2,269)	(1,518)
Чисте зменшення грошових коштів від інвестиційної діяльності	(3,411)	(1,518)
ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ		
Збільшення(зменшення) цінних паперів власного боргу	-	(4,423)
Збільшення(зменшення) субординованих зобов'язань	68	10,597
Збільшення(зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	-	-
Дивіденди, що сплачені протягом звітного року	-	(6,005)
Чисте збільшення грошових коштів від фінансової діяльності	68	169
ЧИСТЕ ЗБІЛЬШЕННЯ/ (ЗМЕНШЕННЯ) ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТІВ	4,251	(48,892)
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ НА ПОЧАТОК РОКУ	84,690	133,582
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ НА КІНЕЦЬ РОКУ	88,941	84,690

Закрите акціонерне товариство "Український Кредитний Банк"
УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року
(в тисячах гривень)

	Статутний капітал, зареєстрований і сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Результат переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резерви фонди, усього
Залишок на 1 січня 2002 року	26,816	41	-	14,893	4,099	8,351	-	54,200
Коригування: зміна облікової політики	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	26,816	41	-	14,893	4,099	8,351	-	54,200
Переоцінка основних засобів	-	-	-	-	-	-	-	-
Переоцінка нематеріальних активів	-	-	-	-	-	-	-	-
Перевищення сум попередніх оцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивіденди за минулий рік сплачені	-	-	-	-	-	-	-	-
Капіталізовані дивіденди за минулий рік	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток	-	-	-	-	-	2,004	-	2,004
Розподіл у загальні резерви банку	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл у резервні фонди	-	-	-	7	-	(7)	-	-
Сплата у раніше зареєстрований статутний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-
Рестрація акцій нового випуску (на суму внесків)	-	-	-	-	-	-	-	-
Купівля власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-
Продаж раніше викуплених власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-
Анульовані раніше викуплені акції	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на 1 січня 2003 року	26,816	41	-	14,900	4,099	10,348	-	56,204

Закрите акціонерне товариство "Український Кредитний Банк"
УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2001 року
(в тисячах гривень)

	Статутний капітал, зареєстрований і сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Результат переоцінки	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резерви фонди, усього
Залишок на 1 січня 2001 року	26,816	41	-	14,893	-	14,211	-	55,961
Коригування: зміна облікової політики	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	26,816	41	-	14,893	-	14,211	-	55,961
Переоцінка основних засобів	-	-	-	-	4,099	-	-	4,099
Переоцінка нематеріальних активів	-	-	-	-	-	-	-	-
Перевищення сум попередніх оцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивіденди за минулий рік сплачені	-	-	-	-	-	(6,005)	-	(6,005)
Капіталізовані дивіденди за минулий рік	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток	-	-	-	-	-	145	-	145
Розподіл у загальні резерви банку	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл у резервні фонди	-	-	-	-	-	-	-	-
Сплата у раніше зареєстрований статутний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-
Рестрація акцій нового випуску (на суму внесків)	-	-	-	-	-	-	-	-
Купівля власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-
Продаж раніше викуплених власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-
Анульовані раніше викуплені акції	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на 1 січня 2002 року	26,816	41	-	14,893	4,099	8,351	-	54,200

Закрите акціонерне товариство "Український Кредитний Банк"
УЗАГАЛЬНЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
потенційні зобов'язання на кінець 2002 та 2001 років

Капітальні зобов'язання - немає		
Зобов'язання з кредитування		
Контрактні суми позабалансових фінансових інструментів банку.		
	2002 рік	2001 рік
Гарантії та резервні кредитиви	427	437
Документарні кредити та кредитивні комерційні листи	-	-
Зобов'язання відати кредит:		
Первинний строк погашення - до року	13,810	3,033
Первинний строк погашення - більше року	13,810	3,033
Інші	-	-

Активи заставлені
Загальна сума наданої Банком застави станом на 31 грудня 2002 та 2001 років становила 131,674 тис. гривень та 100,759 тис. гривень, відповідно.
Зобов'язання оперативного лізингу (оренди)

	2002 рік	2001 рік
менше року	52 тис. гривень в місяць	0.2 тис. гривень в місяць
від року до 5 років	11 тис. гривень в місяць	51 тис. гривень в місяць
більше 5 років	Не має	Не має
Голова Правління Банку	Головний бухгалтер	
Лях Юрій Іванович	Яковлева Діана Анатоліївна	
(Ліцензія НБУ №16 від 26.10.2001 р.)		

Хозяйственный Суд Днепропетровской области (49600, Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) признал, решением № Б 24/151/02 от 24.06.2003 г. ОАО «Днепродзержинское АТП 11265» — банкротом (код ОКПО 03116186, 51914, Днепропетровская обл., г. Днепродзержинск, Западный проезд, 1) и открыл ликвидационную процедуру. Ликвидационная комиссия (49017, г. Днепропетровск, а/с 1140). Хозяйственный Суд Днепропетровской области (49600, Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) признал, решением № 24/150/02 от 24.06.2003 г. ОАО «Дзержинскстрой» —банкротом (код ОКПО — 01238554, 51900, Днепропетровская обл., г. Днепродзержинск, ул. Садовая, 87а) и открыл ликвидационную процедуру. Ликвидационная комиссия (49017, г. Днепропетровск, а/я 1140).

До уваги акціонерів
Закритого акціонерного товариства
«Українська нафтогазова страхова компанія!»
Повторне скликання Зборів Акціонерів ЗАТ «Українська нафтогазова страхова компанія» оголошено на 25 вересня 2003 року.
Місце реєстрації Акціонерів і проведення Зборів: 04053, м. Київ, пров. Несторівський, 3-5, актовий зал ВАТ «Укрнафта». Реєстрація Акціонерів: об 11.00 год. 25 вересня 2003 року. Початок роботи Зборів: о 12.00 год. 25 вересня 2003 року.
Порядок денний.
1. Звіт Правління Товариства про фінансово-господарську діяльність Товариства за 2000, 2001 та 2002 роки та затвердження основних напрямків діяльності Товариства на 2003 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії Товариства за 2000, 2001 та 2002 роки.
3. Затвердження річного звіту, балансу та порядку розподілу прибутку за 2000, 2001, 2002 роки.
4. Внесення змін та доповнень до установчих документів Товариства.
5. Про затвердження нового штатного розпису Товариства.
6. Вибори Голови та членів Спостережної ради Товариства.
7. Відкликання та вибори Голови правління (Президента) та членів Правління Товариства.
8. Про укладання контракту з Головою правління (Президентом) Товариства.
9. Відкликання та вибори Голови та членів Ревізійної комісії Товариства.
10. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів та укладання відповідного договору.
Для участі у Зборах Акціонерам потрібно мати при собі документ, що посвідчує особу; представникам Акціонерів — документ, що посвідчує особу, а також доручення на право участі у зборах.

Повідомлення
Ліквідаційна комісія ВАТ «Чернівецька швейна фабрика «Імідж» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 20.09.2003 р. об 11.00 в приміщенні товариства за адресою: м. Чернівці, вул. Кочубея, 33-А. Реєстрація акціонерів з 10.00 до 10.45.
Порядок денний:
1. Звіт про результати роботи ліквідаційної комісії.
2. Затвердження ліквідаційного балансу.
3. Про розподіл майна ДП «Мода-люкс».
4. Про розподіл майна ВАТ «Імідж».
Просимо Вас прибути на збори (при собі необхідно мати документ, що посвідчує особу) або направити своїх представників з виданням доручення, яке має бути засвідчене нотаріусом, виконавчим комітетом сільської Ради, Правлінням товариства або реєстратором. Ознайомитись з звітами, документами та вносити свої пропозиції, зауваження до них, а також пропозиції щодо кандидатур в органи управління товариства, можна до 15.09.2003 р. за тією ж адресою.
Тел. для довідок:
(0372) 55-46-91, 55-49-62.

Господарський суд Запорізької обл. (69001 м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) постановою від 07.07.2003 р. по справі № 19/79 визнав банкрутом Дочірнє підприємство «Енергоатом-Інженерінг-Сервіс» ВАТ «Енергетична компанія «Енергоатом» (71500, Запорізька обл., промзона ВП ЗАЕС ЄДРПОУ 22157920, р/р 26005001000198 в ЕФ ВАТ Банк «БІГ Енергія») та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кравченко Радіона Миколайовича (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, а/с 42, вул. Скіфська, 18, кв. 17; ліцензія АА № 047849), тел. (06139) 3-84-11.

Постановою Господарського суду Житомирської області (м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25): по справі № 1/110 «Б» від 21.07.2003 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Заготівельно-транспортного підприємства Ружинської райспоживспілки (Житомирська обл., Ружинський район, смт. Ружин, вул. Бурди, 53, ідентифікаційний код: 01783116). по справі № 1/107 «Б» від 23.07.2003 року визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Сільськогосподарського виробничо-переробного кооперативу «Новинка» (Житомирська обл., Подільський район., с. Мохначка, ідентифікаційний код: 30015131). Ліквідатором призначено Козловського Артема Володимировича (ліцензія АА № 047747 від 08 жовтня 2001 року).

Корпорація «Хайтек АгроЕко Корп.» — засновник Дочірнього підприємства американської Корпорації «Хайтек АгроЕко Корп.», код 23712134, оголошує про ліквідацію Дочірнього підприємства американської Корпорації «Хайтек АгроЕко Корп.». Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з опублікування оголошення за адресою: 03127, м. Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 120, корпус, 1.

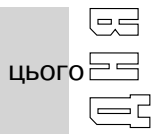
Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою № Б-24/53-03 від 16.07.2003 р. визнав СТОВ «Україна» (с. Дружелюбівка, Борівського р-ну Харківської обл., ЄДРПОУ 30039236) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сорокіна М. І. (ліц. АА № 047711 від 02.10.2001 р.). У зв'язку з ліквідацією продається майно банкрута: нерухоме майно, техніка. Довідки за тел.: (057) 770-15-87, (259) 6-71-34.

ФОТОФАКТ

У суботу на території київського спорткомплексу «Чайка» відзначали День аеромобільних військ України. Спортивно-музичне свято організувала Міжнародна громадська організація «Випускників Рязанського повітряно-десантного училища, військовослужбовців і ветеранів повітряно-десантних, аеромобільних і військ спеціального призначення».

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

цього

5 СЕРПНЯ

■ 1772 р. Австрія, Пруссія та Росія підписали секретні конвенції про поділ Польщі. ■ 1844 р. У Чугуєві (Харківщина) народився Ілля Репін, живописець. ■ 1940 р. Помер історик та письменник Дмитро Яворницький. ■ 1941 р. Початок оборони Одеси. ■ 1963 р. СРСР, США і Великобританія уклали договір про заборону випробувань ядерної зброї в атмосфері, космосі та під водою. Приєдналося понад 100 держав. ■ 1987 р. У Львові відновлено видання правозахисного «Українського вісника».

ВІТЧИЗНЯНИЙ ВИРОБНИК

Більше м'ячів — більше голів

Випуск футбольних м'ячів освоїла фірма «Аліса», дочірнє підприємство лідера української шкіряної промисловості ЗАТ «Возко». Вознесенські фахівці виготовили перші 200 шкіряних м'ячів, які відразу знайшли свого покупця. За якістю нова продукція не поступається світовим зразкам, а за ціною значно нижча. Професійні футболісти вітчизняних клубів уже дали високу оцінку вознесенським м'ячам, що пройшли випробування. Попереду — проходження тестування нової продукції, яке має відбутися у Швейцарії.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Небезпечне турне

У Польщі перекинувся рейсовий автобус з українськими туристами, який їхав з Києва до Праги. Як повідомили в МЗС України, в автокатастрофі загинула 19-річна дівчина, 16 осіб одержали травми різного ступеня тяжкості й були госпіталізовані. Загалом в автобусі було більш як 40 людей. Він з'їхав у кювет і перекинувся за 200 км від кордону в районі міста Тарнов у ніч на суботу. Причини інциденту поки що невідомі.

СПОРТ

Хто не прийшов — пошкодував...

(Початок на 19-й стор.).

Але ще перед цим епізодом киянам удалося встановити рівновагу. Двічі поспіль помилився вже згадуваний Єзерський. Він заробив попередження, а потім помилився, і динамівці вивели на ударну позицію свого новобранця, бразильського правого захисника Алесандро. Той напрочуд вправно повісився в ситуації, пробивши влучно низом. Погодьтеся, що то велика удача — в дебютному матчі забити м'яча. До того ж гравцеві оборони.

Усе йшло до мирного підсумку. Але вже в доданий час в карному майданчику гостей жорстко зіграли проти Шацьких. Арбітр Курганов з Олександрії побачив в епізоді порушення, котре потягло на пенальті. І Гавранчич чітко й майстерно впорався із відповідальним завданням.

«Шахтар» у Львові більшість часу мав перевагу над «Карпатами». Але вирішив, що двох м'ячів, забитих у першому таймі, йому вистачить для перемоги. Однак ефективний і влучний удар Кабанова зі штрафного значно загострив ситуацію в останні хвилини.

Чергової невдачі зазнав «Арсенал». «Таврія» відсвяткувала першу перемогу, а «Борисфен» забив першого м'яча в цьому турнірі.

Лише результати

Першість країни. Перша ліга. 3-й тур. «Красилів-Оболонь» — «Спартак» І-Ф. 1:0. «Металіст» — «Металург». 1:0. «Спартак» С — «Карпати-2». 1:0. «Зоря» — «Динамо-2». 0:1. «Полісся» — «Система-Борекс». 1:0. ЦСКА — «Сталь». 1:0. «Закарпаття» — «Нафтовик». 1:0. «Нафтохім-Академія» — «Арсенал». 2:1. «Миколаїв» — «Шахтар-2». 1:1. Лідують: «Динамо-2», «Спартак» С — по 7 очок, «Нива», «Арсенал», «Металіст», «Нафтохім-Академія», «Сталь», «Закарпаття» — по 6.

Тетянин день

Теніс. Наша Тетяна Перебийніс стала переможцем турніру серії WTA у парному розряді з призовим фондом у 300 тисяч доларів, який відбувся в Польщі. У фіналі змагань українсько-хорватський дует Тетяна Перебийніс/Сільвія Талая переграли чесько-естонську пару Лібусе Прусова/Ані Марет — 6:4, 6:2.

Добірку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПАМ'ЯТЬ

«Хай по мені не плачуть смутні дзвони»

Протягом трьох днів у Новограді-Волинському, на батьківщині Лесі Українки, тривало міжнародне літературно-мистецьке свято «Лесині джерела». Проводиться воно з 1987 року, коли в місті спорудили пам'ятник поетесі.

Щороку в ці дні Літературно-меморіальний музей Лесі Українки зустрічає багато іменитих гостей. Його незмінна завідувачка кавалер ордена княгині Ольги Віра Римська днями приймала вітання й подарунки з нагоди круглої дати — першого серпня виповнилося 40 років, як у будинку, де народилася поетеса, відкрито першу експозицію. Відтоді музей відвідало 612 тисяч чоловік з різних куточків України і світу. Про їх враження свідчать сім томів книги відгуків музею.

З презентації укладеного на їх основі путівника «На сповідь до Лесі» й почалися цьогорічні «Лесині джерела».

Під час свята вручено нагороди лауреатам премії імені Лесі Українки. Ті, хто має особливі заслуги перед містом, удос-

тоєні заснованих міськрадою орденів «Звягель» (Леся Українка, до речі, теж називала це місто так, по-давньому). Земляків поетеси тепло привітали гості, зокрема представники міст-побратимів Ломжі (Польща) та Рогачева (Білорусь). Своє мистецтво на народній вертіви «Гостинні співанки» подарували аматорські колективи з 16 областей України та з багатьох районів Житомирщини. Були тут програми і для тих, хто любить естрадну пісню, і для тих, хто воліє слухати бандуру, а ще — конкурс автентичного солоспіву «Пісня долю вишивала», виставка робіт майстрів декоративно-ужиткового мистецтва.

Коли ж мене на півдорозі стріне
Важка лавина і впаде,
мов доля...

Хай по мені не плачуть смутні дзвони,
Хай заспіває вільний дзвінкий вітер...

Цей заповіт поетеси у Новограді-Волинському свято виконують.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

фото Юрія ВЕРНИГОРИ (УНІАН).

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,

Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311140.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>